ਐਤਵਾਰ, 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2026
13 ਵਿਸਾਖ { ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 558 / ਬਿਕਰਮੀ 2083
ਜਿਲਦ/VOL. : 74
ਅੰਕ/NO. : 325

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 26 APRIL, 2026 ਜਲੰਧਰ

'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਦੇ ਫ਼ੋਨ ਨੰਬਰ
ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ (ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ) 0181-5097300
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ 0181-5097302
ਸਾਹਿਤ ਸੰਪਾਦਕ (ਐਤਵਾਰਤਾ) 0181-5097305
ਕੰਪਿਊਟਰ ਰੂਮ 0181-5097310
ਵੈੱਬ ਟੀ ਵੀ 0181-5133160

YouTube nawan zamana TV

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57 E-mail : nawanzamana@gmail.com www.nawanzamana.in ਸਫ਼ੇ : 8+6=14

ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਬਾਗੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ 'ਚੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ; ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੋਂ ਮੰਗਿਆ ਸਮਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 7 ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ 'ਆਪ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਉਣ (ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ) ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੋਂ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਵਿਧਾਇਕ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 7 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ, ਸੰਦੀਪ ਪਾਠਕ, ਅਸ਼ੋਕ ਮਿੱਤਲ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਵਾਤੀ ਮਾਲੀਵਾਲ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੱਲ 10 ਵਿੱਚੋਂ 7 ਮੈਂਬਰ (ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ) ਇਕੱਠੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਦਲ-ਬਦਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਟਾਨ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ : ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਇਥੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਹੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 7 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ, ਜੋ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦਸਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਦਲ-ਬਦਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਤਹਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਚਟਾਨ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਸ਼ੋਕ ਮਿੱਤਲ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੇਅਦਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

• ਬਾਕੀ ਸਫਾ 2 'ਤੇ

ਦਲ-ਬਦਲੂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਪਕ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਫੂਕੇ ਪੁਤਲੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੋਕ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਫੁੱਟ ਪਿਆ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲਵਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਗੱਦਾਰ' ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਨਾਅਰੇ ਲਿਖੇ ਗਏ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਦਾਰ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਏ।

ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ 'ਆਪ' ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਟੀਨੂੰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2027 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗੀ।ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 'ਆਪ' ਦੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ।ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ 'ਆਪ' ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਨਾਪਾਕ ਗਠਜੋੜ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂ 'ਆਪ' ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ 'ਆਪ' ਪੰਜਾਬ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਿੰਦਰ ਗੋਲਡੀ ਨੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਦਾਰ ਮੁਰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਏ।ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।ਭਾਜਪਾ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਬਰਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਈਰਾਨ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਸਾਫ ਇਨਕਾਰ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਈਰਾਨ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਰਮਿਆਨ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਈਰਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਈਰਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਅੱਬਾਸ ਅਰਾਗਚੀ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਈਰਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਈਰਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਇਸਮਾਈਲ ਬਾਕਾਈ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਫ਼ਦਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਥੋਪੀ ਗਈ 'ਹਮਲਾਵਰ ਜੰਗ' ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਵੀ ਕੀਤੀ।

• ਬਾਕੀ ਸਫਾ 2 'ਤੇ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਂ ਹੱਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੜ੍ਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼

ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਆਗਾਮੀ ਮਾਨਸੂਨ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਤਾਹੀ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾ ਨਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਭਾਵੀ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਗਾਰ ਕੱਢਣ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਰੋਧੀ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਬਾਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਵੀ ਸਨ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ—ਡਰੇਨਾਂ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਹੜ੍ਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੀ-ਸਿਲਟਿੰਗ, ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਡੇਅਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੋਹੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਡੇਅਰੀਆਂ ਤੋਂ ਗੋ ਹ ਾ

• ਬਾਕੀ ਸਫਾ 2 'ਤੇ

ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਛੱਡ ਜਾਣ ਦਾ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ : ਕੰਗ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡਣ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਦੀਪ ਪਾਠਕ ਵਰਗਾ ਅਹਿਮ ਆਗੂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਛੱਡਦਾ, ਜੇਕਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਉਸ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ। ਕੰਗ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ

• ਬਾਕੀ ਸਫਾ 2 'ਤੇ

ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਦਾ ਡਿੱਗਾ 'ਗ੍ਰਾਫ਼'

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਆਪ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹਿੰਗਾ ਪੈਂਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਚੱਢਾ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨਸ਼ਰ ਹੋਈ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਖ਼ਬਰ ਆਉਣ ਦੇ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਦੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਫਾਲੋਅਰਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1.46 ਕਰੋੜ (14.6 ਮਿਲੀਅਨ) ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 1.36 ਕਰੋੜ ਰਹਿ ਗਈ। ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਪੋਸਟਾਂ ਦੇ ਕੁਮੈਂਟ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ 'ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਨੂੰ ਅਨਫਾਲੋ ਕਰੋ' ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਹੀਰੋ ਤੋਂ ਜ਼ੀਰੋ' ਅਤੇ 'ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗੱਦਾਰ' ਵਰਗੇ ਤਿੱਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਹੀ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਚੁੱਕਣ ਕਾਰਨ ਸੀ।

ਲਾਰੈਂਸ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਰੰਧਾਵਾ, ਵੜਿੰਗ ਤੇ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਧਮਕੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੂੰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਧਮਕੀ ਭਰਿਆ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਮਕੀ ਰੰਧਾਵਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵਾਦਤ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ/ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਲਾਰੈਂਸ ਆਫ ਪੰਜਾਬ' ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ ਜੀ ਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰੰਧਾਵਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ, ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦ ਡੀ ਜੀ ਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਵੀ ਵਟਸਐਪ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੋੜ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਗੈਂਗਸਟਰ ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ' ਉਨ੍ਹਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਮਗਰੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮਈ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ ਫ਼ਤਿਹਪੁਰੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣਗੇ

ਰਛਪਾਲ ਕੈਲੇ

ਜਲੰਧਰ (ਗਿਆਨ ਸੈਦਪੁਰੀ)

ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਹਾੜਾ ਪਾਰਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।ਵੀਰ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਥੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਰਛਪਾਲ ਕੈਲੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਚੰਦ ਫ਼ਤਿਹਪੁਰੀ ਸੰਪਾਦਕ 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੇਬਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਚਾਰ ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਨਾਲ ਧ੍ਰੋਹ ਕਮਾਇਆ ਹੈ।ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਈਰਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਥੋਪੀ ਗਈ ਜੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਅਸਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੌਜੀ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਰਾਵਾਂ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਕੱਤਰ ਸੰਤੋਸ਼ ਬਰਾੜ, ਤਹਿਸੀਲ ਸਕੱਤਰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਨਕੋਦਰ ਸੰਦੀਪ ਅਰੋੜਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਸਕੱਤਰ ਫਿਲੌਰ ਪਰਵਿੰਦਰ ਫਲਪੋਤਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਮੈਂਬਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਭੋਏਪੁਰੀ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਪਾਲਾ ਜਲਾਲਪੁਰੀਆ 'ਆਪ' 'ਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਜਾਫ਼ੀ ਪਾਲਾ ਜਲਾਲਪੁਰੀਆ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਪਾਲਾ ਜਲਾਲਪੁਰੀਆ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਪਾਲਾ ਜਲਾਲਪੁਰੀਆ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਤਕਨੀਕ ਤੇ 'ਕਲੋਜ਼ ਫਾਈਟਰ' ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਾਲਪੁਰੀਆ ਵਰਗੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਾਲਾ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਧਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਜਨ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਪਾਲਾ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਾਰ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਟਕਰਾਈ, ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ : ਕਸਬਾ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਜੈਤਪੁਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਰਦਨਾਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਜੈਤਪੁਰ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਕਾਰ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਦਰਖ਼ਤ ਨਾਲ ਜਾ ਟਕਰਾਈ। ਟੱਕਰ ਏਨੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰ ਦੇ ਪਰਖੱਚੇ ਉਡ ਗਏ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨੌਜਵਾਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਸ ਤੁਰੰਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਦ ਕਿ ਦੂਜਾ ਨੌਜਵਾਨ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਪੁਲਸ ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਕਾਮ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ : ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲੈਸਟਰ ਨਿਵਾਸੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਆਗੂਆਂ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਲਝਿਆ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਲਕਾ ਰਾਣੀ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਯੂ ਕੇ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਉਡਾਣ ਬੁੱਕ ਸੀ। 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਪੁਲਸ ਥਾਣੇ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਅਲਕਾ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ ਥਾਣੇ ਲੈ ਗਈ। ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਦ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਨੰਬਰ 47 ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਅਲਕਾ ਰਾਣੀ ਦਾ ਨਾਂਅ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ) ਵੱਲੋਂ ਉਠਾ ਕੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਅਲਕਾ ਰਾਣੀ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ, ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਨਕਦ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਾਰੀ ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਸਰਕੂਲਰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਹੁਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੂ ਕੇ ਵਾਪਸ ਜਾ ਸਕਣਗੇ।

ਈ ਡੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਲਕਾਤਾ ਸਣੇ 9 ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਥਿਤ ਰਾਸ਼ਨ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿੱਚ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਲਕਾਤਾ, ਬਰਧਵਾਨ ਅਤੇ ਹਾਵੜਾ ਵਿੱਚ 9 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਰੰਜਨ ਚੰਦਰ ਸਾਹਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ 'ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ' ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਈ ਡੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਣਕ ਨੂੰ ਖ਼ੁਰਦ-ਬੁਰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਇਰਾਂ, ਡੀਲਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਕਣਕ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਭਾਅ 'ਤੇ ਹੜੱਪ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਣਗੇ ਐੱਚ-ਏ ਬੀ ਵੀਜ਼ਾਧਾਰਕ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 'ਐੱਚ-ਏ ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਅਬਿਊਜ ਐਕਟ ਆਫ 2026' ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੱਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਸਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੇਬਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਐੱਚ-ਏ ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 65,000 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ 25,000 ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵੀਜ਼ਾਧਾਰਕ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਲਾਨਾ ਤਨਖਾਹ 2 ਲੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੀ ਆ ਸਕਣ। ਐੱਚ-ਏ ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਧਾਰਕ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਣਗੇ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐੱਚ-ਏ ਬੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ (ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼) ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ।

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਾਹਰੋਂ ਸਸਤੇ ਕਾਮੇ ਮੰਗਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐੱਚ-ਏ ਬੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ 'ਹਾਈਜੈਕ' ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਿੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੱਜ-ਨਾਮਾ

ਦਲਬਦਲੀ ਰੋਕਣ ਦੇ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬੇਸ਼ੱਕ,
ਫਿਰ ਵੀ ਦਲਬਦਲੀ ਚੱਲਦੀ ਆਈ ਬੇਲੀ।
ਜਿਹੜੇ ਆਖਦੇ ਹੋਣੀ ਇਹ ਚਾਹੀਦੀ ਨਹੀਂ,
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰੀ-ਕਰਵਾਈ ਬੇਲੀ।
ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਤੰਗ ਕਰਦੀ,
ਉਹੀ ਫਿਰ ਭਾਜਪਾ ਖੇਡ ਅਜ਼ਮਾਈ ਬੇਲੀ।
ਪਾਰਟੀ ਆਪ ਵੀ ਆਈ ਤਾਂ ਇੰਜ ਲੱਗਦੀ,
ਕਦੀ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾਈ ਤਾਂ ਕਦੀ ਲਵਾਈ ਬੇਲੀ।
ਪਾਰਟੀ ਕਿਹੜੀ ਦੀ ਕਰੂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਏਥੇ,
ਜਿਸ ਦਾ ਦਾਅ ਲੱਗਾ, ਜਾਂਦਾ ਲਾਈ ਬੇਲੀ।
ਆਪਣਾ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕੋਈ ਏਥੇ,
ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲ ਆ ਉਂਗਲ ਉਠਾਈ ਬੇਲੀ।

-ਤੀਸ ਮਾਰ ਖਾਂ

ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ : ਅਰਸ਼ੀ, ਬਰਾੜ

ਕਾਮਰੇਡ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਮਿਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਐੱਮ ਐੱਸ ਭਾਟੀਆ, ਰੈਕਟਰ ਕਥੂਰੀਆ)

ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਮੰਦਰ, ਜਮਾਲਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਏਕਾਅਧਿਕਾਰਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਮਾਮ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੀ।ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਲੁਧਿਅਣਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਡੀ ਪੀ ਮੌੜ ਨੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਛੜੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਗੋਰੀਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਦੂਜੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਨੇਕ ਆਗੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸੀ ਪੀ ਐੱਮ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂ ਮਨਿੰਦਰ ਭਾਟੀਆ ਏਟਕ, ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਸੀ ਟੀ ਯੂ, ਜਤਿੰਦਰ ਸੀ ਆਈ ਟੀ ਯੂ, ਨਰੇਸ਼ ਗੌੜ ਏ ਆਈ ਬੀ ਈ ਏ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।

ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ ਗੌਰਵ ਭੱਟੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਗਰ, ਉਪਲ ਪਰਿਵਾਰ, ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਪ੍ਰਵੀਨ ਬਾਂਸਲ, ਜਤਿੰਦਰ ਮਿੱਤਲ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਪਵਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨਵ-ਭਾਰਤ ਸਕੂਲ, ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਆਗੂ ਡਾਕਟਰ ਅਰੁਣ ਮਿਤਰਾ, ਐੱਚ ਐੱਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੈਂਟੀ ਕਾਲੜਾ ਤੇ 'ਆਪ' ਦੇ ਵਾਰਡ ਇੰਚਾਰਜ ਇੰਦਰਜੀਤ ਮਨਕੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅੱਤ ਦੀ ਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਪਾਵਰਕਾਮ ਤੇ ਲੋਕ ਬੇਹਾਲ

ਲਹਿਰਾ ਮੁਹੱਬਤ (ਬਠਿੰਡਾ)

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਗਰਮੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਿਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਗਰਮੀ ਨੇ ਪਾਵਰਕਾਮ ਨੂੰ ਬੇਹਾਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੇ 12076 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਛੂਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਗਰਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਤੇ ਇਥੇ ਤਾਪਮਾਨ 43-44 ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 24 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 11500 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਰਹੀ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੱਟ ਲਾ ਕੇ ਡੰਗ ਟਪਾਉਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਵਰਕਾਮ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲਹਿਰਾ ਮੁਹੱਬਤ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਤੇ ਰੋਪੜ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਤਾਪ ਬਿਜਲੀ ਘਰਾਂ ਦੇ 10 ਯੂਨਿਟਾਂ 'ਚੋਂ ਰੋਪੜ ਦਾ ਇਕ ਯੂਨਿਟ ਬੰਦ ਹੈ ਤੇ 9 ਯੂਨਿਟ 1505 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਣ ਬਿਜਲੀ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੋਲਰ ਤੇ ਨਾਨ-ਸੋਲਰ 202 ਤੇ 462 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੇਦਾਂਤਾ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੇ ਰਾਜਪੁਰਾ ਤਾਪ ਬਿਜਲੀ ਘਰਾਂ ਦੇ 5 ਯੂਨਿਟਾਂ ਤੋਂ 2773 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ 4842 ਮੈਗਾਵਾਟ ਵਿਚ ਬਾਹਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਤੋਂ 7191 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ 17000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਪਾਵਰਕਾਮ ਅੱਗੇ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੇਗੀ।

ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਖੇ ਉਜਾਲਾ ਨਰਸਰੀ ਤੇ ਨਵੀਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ : ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ

ਪਟਿਆਲਾ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ)-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਐੱਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੌਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਜਾਲਾ ਨਰਸਰੀ ਤੇ ਨਵੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੇਲ੍ਹ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਜਾਲਾ ਨਰਸਰੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧਾਉਣਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ।ਨਵੀਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਧੀਆ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆ ਸਕਣਗੇ।ਜੇਲ੍ਹ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਬਣਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।ਆਪਣੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਹਸਪਤਾਲ, ਬੈਰਕਾਂ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣੀਆਂ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤਈਅਬ, ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜੈਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਰਪਣਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਦਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ (ਰਾਜ ਖੁਰਮੀ)-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਲਾਂ ਤੇ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਤੇ ਟਕਸਾਲੀ ਆਗੂ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਸਰਕਲ ਮੰਗਵਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਰੇੜੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਵਾਸੀ ਮੰਗਵਾਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਇੱਕ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਪਰਵਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ, ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਰੇੜੀ ਤੇ ਸਮੂਹ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਦੋਰਾਹਾ (ਹਰਮਿੰਦਰ ਸੇਠ)-ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਦੋਰਾਹਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸਰਵਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਯੂਥ ਵੈੱਲਫੇਅਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ 'ਯੂਥ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ' ਵਿੱਚ 'ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਅਫਸਰ' ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸਰਵਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਯੂਥ ਵੈੱਲਫੇਅਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਜਵਾਂ ਤਰੰਗ' ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਗ ਦੀ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਵੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।ਕਾਲਜ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ, ਜੋ ਕੈਂਪ ਦੀ ਬੈਸਟ ਰਨਰਅੱਪ ਰਹੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ।ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਪ੍ਰਤਾਪ ਬਰਾੜ, ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਡਾ. ਸਰਵਜੀਤ ਬਰਾੜ ਤੇ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਜੀ ਐੱਨ ਐੱਫ ਪੀ ਐੱਸ ਵਿਖੇ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਪਟਿਆਲਾ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ)-ਜੀ ਐੱਨ ਐੱਫ ਪੀ ਐੱਸ ਦੇ ਕਿੰਡਰਗਾਰਟਨ ਵਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਜਸਜੀਤ ਸੋਹੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਾਗਰੂਕਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਨਾਟਕ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਨਾਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਹਰੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਿਲਪ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ।ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸੰਵਾਦ ਸੈਸ਼ਨ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ-ਪੱਖੀ ਆਦਤਾਂ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੇ 'ਧਰਤੀ ਬਚਾਓ, ਭਵਿੱਖ ਬਚਾਓ' ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ।

ਹੋਲੀ ਹਾਰਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨਮਾਨਤ

ਅਜੀਤਵਾਲ (ਨਛੱਤਰ ਸੰਧੂ)-ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਹੋਲੀ ਹਾਰਟ ਸਕੂਲ ਅਜੀਤਵਾਲ ਵਿਖੇ ਦਸਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਸਕੀਰਤ ਕੌਰ, ਅਵਨੀਤ ਕੌਰ ਪਹਿਲਾ, ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੂਜਾ ਤੇ ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਫੀਆਂ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੇ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਐਪਰੀਸੀਏਸ਼ਨ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਸਕੂਲ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਭਾਸ਼ ਪਲਤਾ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਮਿਤ ਪਲਤਾ, ਸ੍ਰੈਆ ਪਲਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਕਾਮਯਾਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਨ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਸਨਮਾਨਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਗਰਵ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਗੁਲੇਰੀਆ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ (ਦਰਸ਼ਨ ਜਿੰਦਲ)-ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਕਾ ਰਾਮਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਰਾਜ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਪੱਲੇਦਾਰਾਂ ਭੱਠਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਮਈ ਦਿਵਸ ਜੱਸਾ ਮੱਸਾ ਧਰਮ ਸਾਲਾ ਵਿਖੇ ਨੇੜੇ ਵੱਡਾ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਜੋ ਹੱਕ 1 ਮਈ 1886 ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਹੱਕ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੋਹੇ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰਧੀ ਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਪੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਹਿਰਾ, ਹਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਰਾਮਪੁਰਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਰਾਮਪੁਰਾ, ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਫੂਲ, ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਫੂਲੇਵਾਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਸੈਂਟੀਨਲ ਸਕੂਲ 'ਚ 'ਮਲੇਰੀਆ ਡੇ' 'ਤੇ ਕੁਇੱਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਸਮਰਾਲਾ (ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ)-ਸਥਾਨਕ ਸੈਂਟੀਨਲ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇੰਟਰ ਹਾਊਸ ਕੁਇੱਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਕੁਇੱਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬੜੀ ਹੀ ਤੀਬਰ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਡਾ. ਪੂਨਮ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਫੈਲ ਰਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।ਅਜਿਹੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੁਇੱਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਕੜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਡੇਂਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ ਤੇ ਹੀਟ ਵੇਵ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ (ਨਿਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ)-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਖੇ ਡੇਂਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ ਤੇ ਹੀਟ ਵੇਵ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਡੇਂਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ ਵਰਗੀਆਂ ਮੱਛਰ-ਜਨਿਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਤੇ ਹੀਟ ਵੇਵ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣ, ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਬਰਤਨਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕ ਕੇ ਰੱਖਣ ਤੇ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਸਫਾਈ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ।ਬੁਖਾਰ ਆਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਫ਼ਤ ਟੈਸਟ ਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤੇ ਗਰਮੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲਣ, ਹਲਕੇ ਤੇ ਢਿੱਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੱਕਰ ਆਉਣ, ਬੁਖਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੱਛਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਮੌਕੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰ ਕਵਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਅਫਸਰ ਡਾਕਟਰ ਰਿੰਕੂ ਚਾਵਲਾ, ਡਾਕਟਰ ਨੀਲੂ ਚੁੱਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਅਫਸਰ ਡਾਕਟਰ ਸੁਨੀਤਾ ਕੰਬੋਜ, ਐੱਸ ਐੱਮ ਓ ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੰਬੋਜ, ਡਾਕਟਰ ਪੰਕਜ ਚੌਹਾਨ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਤੋਂ ਈ ਓ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੈਂਟਰੋ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਰੇਸ਼ ਖੇੜਾ, ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਬ੍ਰਾਂਚ ਤੋਂ ਦਿਵੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਵਿੱਕੀ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਰਕਾਰ ਆਵਾਜਾਈ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ : ਹਰਪਾਲ ਜੁਨੇਜਾ

ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਅਗਸਰ ਪਰਿਹਾਰ)

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੀਡੀਆ ਕੁਆਡੀਨੇਟਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੂਪਰਾਏ ਤੇ ਕੁਆਰਡੀਨੇਟਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਸਾਹਿਦ ਜ਼ੂਬੈਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਬੇੜੇ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੇ ਬਿਹਤਰ ਆਵਾਜਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ ਝੱਕ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਖਾਲਿਦ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਰਮਨ ਚੱਢਾ, ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਟਾਂਕ, ਅਕਰਮ ਬੱਗਾ, ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਰੀਫ ਤੇ ਆਸਿਫ ਰਤਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੰਟੀਅਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ, ਡੇਲੀ ਪੈਸੈਂਜਰਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਤੇ ਰੂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਪਾਲ ਜੁਨੇਜਾ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨਿਕ ਮਾਧਿਆਮ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਸੰਭਵ ਹੋਈ ਹੈ।ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਪਾਲ ਜੁਨੇਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜਾਈ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਬਿਹਤਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਫ਼ਰ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਪਏ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੀਡੀਆ ਕੁਆਡੀਨੇਟਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੂਪਰਾਏ ਤੇ ਕੁਆਡੀਨੇਟਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਸਾਹਿਦ ਜ਼ੂਬੈਰੀ ਨੇ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ-ਪਟਿਆਲਾ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ-ਸੰਗਰੂਰ ਰੂਟ 'ਤੇ ਏ. ਸੀ. ਬੱਸਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਖਦ ਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ-ਪਟਿਆਲਾ-ਅੰਬਾਲਾ-ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਏ. ਸੀ. ਬੱਸ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੇਰੇ ਤਵਕ ਸਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਕੀਤੀ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਹਰਿਆਲੀ ਵਧਾਓ, ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਓ : ਪ੍ਰਿੰ. ਜਿੰਦਲ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਕੁਲਭੂਸ਼ਨ ਚਾਵਲਾ, ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਪੂਜਾ)-ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕੈਂਪਸ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾਕਟਰ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੋ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾਕਟਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਸੰਜੀਵ ਜਿੰਦਲ ਤੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਹੇਠ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਬੜੇ ਹੀ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਸੰਜੀਵ ਜਿੰਦਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਸਟਾਫ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਹਰਾ-ਭਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਨਾਟਕ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਲਾਸ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ 5ਵੀਂ ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪੋਸਟਰ ਮੇਕਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਧਰਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਬੜੇ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਏ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਲਾਸ 6ਵੀਂ ਤੋਂ 10ਵੀਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬੈਸਟ ਆਊਟ ਆਫ ਵੇਸਟ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਬੇਕਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਨ।ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕੈਂਪਸ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਤੇ ਯਾਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਸੂਫ਼ੀ ਸ਼ਾਇਰ ਅਲਮਸਤ ਦੇਸਰਪੁਰੀ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਰਸੀ 29 ਨੂੰ

ਜਲੰਧਰ : ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਕਾਰੀ 'ਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸੂਫ਼ੀ ਸ਼ਾਇਰ ਉਸਤਾਦ ਅਲਮਸਤ ਦੇਸਰਪੁਰੀ ਦੀ ਚੌਥੀ ਬਰਸੀ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਦੇਸਰਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ) ਵਿਖੇ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਲਮਸਤ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਾਗਰ ਦੇਸਰਪੁਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੰਗਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਾਰ ਕੋਈ ਸਟੇਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਰਸਮਾਂ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਲਮਸਤ ਦੇਸਰਪੁਰੀ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਚਾਦਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਚਿਰਾਗ ਰੌਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਠੰਢੇ-ਮਿੱਠੇ ਜਲ ਦੀਆਂ ਛਬੀਲਾਂ ਤੇ ਅਤੁੱਟ ਲੰਗਰ ਵਰਤਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਮਾਨਵ ਸੇਵਾ ਉੱਤਮ ਸੇਵਾ ਵੱਲੋਂ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਟੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਨਾਭਾ (ਵਰਿੰਦਰ ਵਰਮਾ)-ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਟੀ (ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ) ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਵਰਗ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਲਕਾ ਨਾਭਾ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਮਾਨਵ ਸੇਵਾ ਉੱਤਮ ਸੇਵਾ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵਿਕਾਸ ਮਿੱਤਲ ਤੇ ਸੁਨੀਲ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਸਨਮਾਨਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੈਂਬਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਟੀ ਨੇ ਮਾਨਵ ਸੇਵਾ ਉੱਤਮ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਮਾਨਤਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸਿੱਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਡਮ ਮੰਜੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜੀ ਐੱਚ ਜੀ ਅਕੈਡਮੀ 'ਚ ਸਪੈੱਲ ਬੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ

ਜਗਰਾਉਂ (ਅਮਿਤ ਖੰਨਾ)-ਜੀ ਐੱਚ ਜੀ ਅਕੈਡਮੀ ਜਗਰਾਉਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਪੈੱਲ ਬੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਸੁਣਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਸੀ।ਇਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਰਾਊਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।ਪਹਿਲੇ ਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸਪੈਲਿੰਗ ਲਿਖੀ।ਦੂਜੇ ਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਜੰਬਲਡ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ।ਤੀਜੇ ਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਵਾਕ ਬਣਾਏ ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਦਿਖਾਈ।ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਰਿਸਪਾਂਸ ਟਾਈਮ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ। ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਹੁਤ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਖਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੈਕਿੰਗ

ਸੁਨਾਮ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਅਸ਼ੋਕ ਬਾਂਸਲ, ਹਾਕਮ ਭੱਟੀ)-ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਨਜਾਇਜ਼, ਕੱਚੀ ਘਰ ਦੀ ਕੱਢੀ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਗਲ ਹੋ ਕੇ ਆਈ ਸ਼ਰਾਬ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦੇ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਨਾਮ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਇੰਦਰਾ ਬਸਤੀ, ਰਵਿਦਾਸਪੁਰਾ ਟਿੱਬੀ ਤੇ ਗੁੱਜਾ ਪੀਰ ਵਿਖੇ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਾਨਯੋਗ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਆਬਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਸੰਗਰੂਰ 1, ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਜਿੰਦਲ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੁਨਾਮ ਤੇ ਸ੍ਰ. ਬਿਕਰਮ ਢੀਂਡਸਾ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਨਜਾਇਜ਼, ਕੱਚੀ ਘਰ ਦੀ ਕੱਢੀ ਤੇ ਬਾਹਰਲਾ ਰਾਜਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸਮਗਲ ਹੋ ਕੇ ਆਈ ਸ਼ਰਾਬ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਇਸੇ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਫਾ 1 ਦੇ ਬਾਕੀ...

ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮੁੱਖ...

ਲੋਕ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਤੋਂ ਘਬਰਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਲ-ਬਦਲੀ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਪਰਵੇਸ਼ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਲ ਜੀ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਪਰਵੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਨਤਾ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਾ ਖੁਦ ਦੇਖ ਸਕੇ ਕਿ ਕਿਸ ਦਾ ਘਰ ਕਿੰਨਾ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਂ ...

ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੈਬੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਸੀ ਬੀ ਜੀ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਜਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੀ ਬੀ ਜੀ ਪਲਾਂਟ ਲਈ 2.5 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਪੀ ਐੱਸ ਆਈ ਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟਰੀਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਡਰੇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਪਾਣੀ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਿੱਟੀ ਵੇਈਂ ਵਿੱਚ 200 ਕਿਊਸਿਕ ਪਾਣੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਸਿੰਬਲੀ ਵਿਖੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ 44 'ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਪੁਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਤਕਨੀਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ ਡਰੇਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਬਿਸਤ ਦੁਆਬ ਨਹਿਰ ਤੋਂ 100 ਕਿਊਸਿਕ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਡੇਅਰੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧੁੱਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਸੜਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ (ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ) ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 117.75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨਾਬਾਰਡ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਈਰਾਨ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ...

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੂਤ ਈਰਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਅਰਾਗਚੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਜੈਰੇਡ ਕੁਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਟੀਵ ਵਿਟਕੌਫ ਵਰਗੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਸਨ, ਪਰ ਈਰਾਨ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਇਸ ਜੰਗੀ ਮਾਹੌਲ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਵਿਚੋਲੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ...

ਪਾਠਕ ਨਾਲ ਰਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੰਗ ਨੇ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੱਢਾ ਨੂੰ ਬੇਲਗਾਮ ਤਾਕਤ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ, 'ਤਾਕਤ ਕੁਝ ਕੁ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵੰਡੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੰਗ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚਿਹਰਾ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਆਪ' ਇੱਕ ਪਰਪੱਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਾਂਗ ਵਿਹਾਰ ਕਰੇ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੰਗ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ, 'ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਪੱਖੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹਾਂਗਾ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ।' ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਪੈਂਠ ਨਹੀਂ।

ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮਦਦ

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਨਛੱਤਰ ਸੰਧੂ)-ਸੁਚੇਤ ਤੇ ਤਰਕਵਾਦੀ ਐੱਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਪਰਵਾਰ ਨਵਦੀਪ ਨੰਗਲ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਪਵਨ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਵਿੱਤਰ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ 5100 ਰੁਪਏ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਖਾੜਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਹਿਲਵਾਨ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਕੋਚ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰਣਸੀਹ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ।ਅਖਾੜੇ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਾਬਾ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਧੂੜਕੋਟ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਛਿੰਦਰ ਧੂੜਕੋਟ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਸਟਰ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੂੜਕੋਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਲਜੀਤ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਦਾਦਾ, ਜੈਲਦਾਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਐੱਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਪਰਵਾਰ ਤੇ ਚੰਗੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਖਾੜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ।ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਡਾ. ਹਰਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪ ਹਸਪਤਾਲ ਵਾਲਿਆਂ' ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਵਦੀਪ ਨੰਗਲ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਸਮੂਹ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਰਵਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਹਿਲਵਾਨ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਸੰਤ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 'ਮਾਨਵ ਏਕਤਾ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਇਆ

ਸਮਾਣਾ/ਦਿੱਲੀ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬੱਲ)-ਸੰਤ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 'ਮਾਨਵ ਏਕਤਾ ਦਿਵਸ' 24 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਾਤਾ ਸੁਦੀਕਸ਼ਾ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਰਾਜਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗਰਾਊਂਡ ਨੰਬਰ 8 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਸੰਤ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸੁਖੀਜਾ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 200 ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਲ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਲਗਭਗ 40,000 ਯੂਨਿਟ ਖ਼ੂਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਲਗਭਗ 705 ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਦੀ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ।ਹੁਣ ਤੱਕ 9,174 ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਗਭਗ 15,00,230 ਯੂਨਿਟ ਖ਼ੂਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਮਾਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਯੋਜਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮੁਕਤੀ ਪੁਰਵ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਤੇ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੇਤਾਬ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਭਾਟੀਆ, ਕਥੂਰੀਆ)-ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੇਤਾਬ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੇਤਾਬ ਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਸੇਧ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੇਤਾਬ ਭਾਵੇਂ ਸੰਗਰੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪਾਠਕ ਵਰਗ ਤੱਕ ਰਸਾਈ ਸੀ।ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਸੂਰਜ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੇਸਰ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ, ਨਾਇਕ ਬਣ ਗਿਆ ਖਲਨਾਇਕ, ਲਹੂ ਦਾ ਦਰਿਆ, ਪੱਤੀ-ਪੱਤੀ, ਬੰਦ ਮੁੱਠੀ ਦੀ ਚੀਖ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਸਫ਼ਰ (ਆਤਮ-ਕਥਾ) ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਆਸਤ-ਏ-ਜੀਂਦ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੱਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਪਾਠਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਲਵਲੀ ਕੁਮਾਰ)-ਸ਼ੇਰੇ ਏ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਐੱਸਡੀਐੱਮ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਧੂੜਕੋਟ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਐੱਸਡੀਐੱਮ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਝੱਖੜ, ਮੀਂਹ, ਗੜਿਆਂ ਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਜੋ ਲੱਖਾਂ ਏਕੜ ਕਣਕ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਰਦੌਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਏ ਸਾਰੇ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜ ਅਨੁਸਾਰ 100% ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਅਗਲੀ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕਣ ਤੇ ਸਾਲ 2025 ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਦਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਮਕਾਨ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸਹੀ ਭਰਪਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੜਕ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੁਲਾਰਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡੀਪੀ, ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਕਬਾਲ ਰਣਸੀਹ ਖੁਰਦ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਭੋਲਾ ਸੈਦੋਕੇ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸੈਦੋਕੇ, ਇਕਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤੋ ਸਮੇਤ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਪਰਵਾਰ ਵੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਨਰਕ ਦਾ ਗੱਡਾ' ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ

ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ (ਦਰਸ਼ਨ ਜਿੰਦਲ)-ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਰਾਮਪੁਰਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਨਰਕ ਦਾ ਗੱਡਾ' ਕਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੁਬਾਰਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਹ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਇਹ ਇਕ ਆਮ ਵਰਤਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।ਲਗਾਤਾਰ ਅਪਮਾਨ ਸਹੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਾਟੇਵੰਦਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਪ੍ਰਭੁਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਨੇ ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਖ੍ਰੀਦਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਣਾ ਜਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਿੰਨਾ ਤੇਲ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਪਮਾਨ ਸਹਿਣ ਕਰਦੇ ਜਾਣਾ ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਨਰਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੈ।ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਇਸ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਇਹ ਬਿਆਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗਗਨ ਗਰੋਵਰ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਜੰਟਾ ਸਿੰਘ, ਗਗਨ ਕਾਂਗੜ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਹੈੱਡ ਮਾਸਟਰ ਸੁਖਮੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਹਡਾਣਾ ਨੇ ਸੜਕ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ

ਪਟਿਆਲਾ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ)-ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਣਜੋਧ ਸਿੰਘ ਹਡਾਣਾ, ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਧੰਜੂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇਵੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਦੇਵੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇੜੇ ਕਰੀਬ 1 ਕਰੋੜ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਦਾ ਰਸਮੀ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਧਨ ਸਾਧਾਂ, ਈਓ ਬੂਟਾ ਸਿੰਧ, ਰਾਜਾ ਧੰਜੂ ਦੇਵੀਗੜ੍ਹ, ਪ੍ਰੇਮਪਾਲ ਖਨੇਜਾ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐੱਮ ਸੀ, ਲਾਡੀ ਮਹਿਰਾ ਐੱਮ ਸੀ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ ਐੱਮ ਸੀ, ਬਲਿਹਾਰ ਰਾਮ ਐੱਮ ਵੀ, ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐੱਮ ਸੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਐੱਮ ਸੀ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੂ, ਜੇ ਈ ਕੁਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐੱਮ.ਈ. ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਪਾਰ ਵਿੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ, ਸਥਾਨਕ ਵਾਸੀ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਪੋਸਟ ਬਾਕਸ ਨੰ. 134

Printed and Published by Printer, Publisher and Editor : Chand Singh @ Chand Fatehpuri for Arjan Singh Gargaj Foundation, Jalandhar printed at Nawan Zamana Printers, Nehru Garden Road, Jalandhar and published at Nawan Zamana office, Nehru Garden Road, Jalandhar.

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ, ਛਾਪਕ ਤੇ ਸੰਪਾਦਕ : ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨੇ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼, ਨਹਿਰੂ ਗਾਰਡਨ ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਨਹਿਰੂ ਗਾਰਡਨ ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ। * ਪੀ ਆਰ ਬੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ।

ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਵਿਭਾਗ : 0181-5097300, ਸਮਾਚਾਰ ਵਿਭਾਗ : 0181-5097310, ਈ-ਮੇਲ : nawanzamana@gmail.com * Web : www.nawanzamana.in

ਸੱਤ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ : ਔਜਲਾ

ਛੇਹਰਟਾ/ਖਾਸਾ, (ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ/ ਸ਼ਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ) : ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੱਤ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਜਨ ਅਧਾਰ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ 'ਵਪਾਰੀ ਸੋਚ' ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਸਗੋਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦਾ ਵਜ਼ੂਦ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਲ-ਬਦਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਔਜਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਿਤ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ, ਅੱਜ ਉਸੇ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਔਜਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਕ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਲਾ ਦੌਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਕੱਠੇ ਸੱਤ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਬਦਲੀ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਾਹੀ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਦੀ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ

ਦੀਨਾਨਗਰ, (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲਾ)- ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਦੀਨਾਨਗਰ ਸਥਿਤ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਮਹਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਾਹੀ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਦੀ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਰੋਸ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹੈ।ਵਿਰਾਸਤੀ ਮੰਚ ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐੱਚ. ਐੱਸ. ਮਾਂਗਟ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰਪੁਰਾ ਸਮੇਤ ਮੰਚ ਦੇ ਸਮੂਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਐਲਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।ਵਿਰਾਸਤੀ ਮੰਚ ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਦੀਨਾਨਗਰ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕਰਕੇ ਉਸ ਉਪਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਮੰਚ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐੱਸਡੀਐੱਮ. ਦੀਨਾਨਗਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੇਤ ਅਤੇ ਬੱਜਰੀ ਦੇ ਢੇਰ ਵੀ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਤੇ ਲੈਂਟਰ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਨੇ ਦਿਨ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਥਾਨਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।ਵਿਰਾਸਤੀ ਮੰਚ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਈਕੋ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਤਰਸਿੱਕਾ, (ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਸਾਧਪੁਰ)-ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਈਕੋ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਏਅਰਪੋਰਟ ਰੋਡ ਸਥਿਤ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਸਤਿੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਈਕੋ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਪਾਣੀ ਬਚਾਓ, ਬਿਜਲੀ ਬਚਾਓ ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਯੂਜ਼ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰ. ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਲਈ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਦਰਜਨ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤੇ ਫਲਦਾਰ ਬੂਟੇ ਲਗਾਏ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸਨੇਹ ਸਿੰਘਲ, ਸੰਜੇ ਮਹਿਰਾ, ਰਜੇਸ਼ ਸੇਠ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗ ਖਾਮੋਸ਼ ਕਿਉਂ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, (ਜਨਕ ਮਹਾਜਨ)- ਚੰਦਰਮਾ 'ਤੇ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਮੰਗ ਕੇ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਮੰਗ ਕੇ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਨ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਕੱਪੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੀਖ ਮੰਗ ਕੇ ਪੇਟ ਪਾਲਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੜ੍ਹਨ ਲਿਖਣ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਝੁੱਗੀ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕ ਸਾਰ ਉਠ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ, ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅੱਗੇ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਸੋਂ ਭੀਖ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਭੀਖ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਪੈਸੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਕੇ ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ।

ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਾਸੋ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਧਾਰੀਵਾਲ 'ਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ

ਧਾਰੀਵਾਲ, (ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ)- 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ' ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਦਿੱਤਿਆ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਡੀਐੱਸਪੀ ਦਿਹਾਤੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਭਾਰੀ ਪੁਲਸ ਫੋਰਸ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਸੋ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਧਾਰੀਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਮੁਹੱਲਾ ਅਤੇ ਮਿੱਲ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਸ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਘਰ-ਘਰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਡੀਐੱਸਪੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨਕੇਲ ਕੱਸਣਾ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਾਸੋ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਥਾਣਾ ਧਾਰੀਵਾਲ ਦੇ ਐੱਸਐੱਚਓ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਏਐੱਸਆਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਏਐੱਸਆਈ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਏਐੱਸਆਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੁਲਸ ਜਵਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁਪਾਰੀਵਿੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ

ਮਜੀਠਾ (ਸੋਇਮ ਆਨੰਦ)- ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਮਜੀਠਾ ਦੇ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਮਜੀਠਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਵ. ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸੁਪਾਰੀਵਿੰਡ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁਪਾਰੀਵਿੰਡ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕੌਮੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਤੇ ਹਲਕਾ ਮਜੀਠਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁਪਾਰੀਵਿੰਡ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਗਨੀਵ ਕੌਰ ਮਜੀਠੀਆ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣਗੇ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁਪਾਰੀਵਿੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਚੀਅਨ ਭਲਾਈ ਬੋਰਡ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਮਨਦੀਪ ਗਿੱਲ ਸੁਪਾਰੀਵਿੰਡ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੌਂਸਲਰ ਤਰੁਨ ਕੁਮਾਰ ਅਬਰੋਲ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਨਈਅਰ, ਦੀਪਕ ਆੜ੍ਹਤੀਆ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਚੋਪੜਾ, ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹਮਜਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਮਜੀਠਾ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਭੋਮਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸੱਚਰ ਵੱਲੋਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ

ਤਰਸਿੱਕਾ, (ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਸਾਧਪੁਰ)- ਹਲਕਾ ਮਜੀਠਾ ਦੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਸਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਭਗਵੰਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੱਚਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸੱਚਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਤੇ ਜਨਰਲ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਸੱਚਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਜੀਠਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਸੰਦ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਵੋਟ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਟਨ ਦਬਾ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਨਾ ਕੌਂਸਲਰ ਤੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਜੀਠਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਾਂਗਰਸ, ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਤੇਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੇਠ, ਮਨੋਹਰ ਗਾਲੋਵਾਲੀ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਲਾਡੀ ਮਜੀਠਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਾਹਨ ਸਿੰਘ, ਰਾਜੂ ਜਲਾਲਪੁਰ, ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਕੱਥੂਨੰਗਲ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਬੱਬੂ ਮਜੀਠਾ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ।

ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਗਰੂਕ

ਬਟਾਲਾ (ਡਾ. ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)- ਆਰ. ਡੀ. ਖੋਸਲਾ ਡੀਏਵੀ ਮਾਡਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸਭਾ ਦੌਰਾਨ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਇਆ।ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਲੋਗਨ ਲੇਖਣ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਬਿੰਦੂ ਭੱਲਾ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਦਾ ਥੀਮ 'ਸਾਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਡਾ ਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮਿਲ ਕੇ ਸੰਵਾਰਨਾ ਤੇ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ' ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਸਕੂਲ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਰਵਿੰਦ ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜੈ ਖੋਸਲਾ ਨੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ।

ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਮੰਚ ਨੇ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ)- ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਮੰਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਕ ਵਫ਼ਦ ਢਪੱਈ ਫਾਟਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੋਹੜੀ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਬੇਹੱਦ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੜਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੇਅਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਝਾਮਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਢਪੱਈ, ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜੀਤ ਰਾਮ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਹਾਜਰ ਸਨ। ਮੇਅਰ ਸਾਹਿਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਤੇ ਮੰਚ ਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ 250 ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਸਤਖ਼ਤ ਹਨ, ਮੇਅਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 2045 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 21-04-26 ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸੇ ਸੜਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 559-ਚਚ ਮਿਤੀ 17-04-26 ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮੰਚ ਦੇ ਆਗੂ ਤੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਤਵੰਤੇ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ।

ਬਲੈਕ ਆਊਟ ਦੀ ਮੌਕ ਡਰਿਲ ਹੋਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ੍ਹ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, (ਜਨਕ ਮਹਾਜਨ)- ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਬਲੈਕ ਆਊਟ ਮੌਕ ਡਰਿਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੇਲ੍ਹ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਜਲੀ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮਾਂ ਅਤੇ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਦੀਆਂ ਰੇਹੜੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਈਟਾਂ ਆਮ ਵਾਂਗ ਜਗਦੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਕਰੀਬ 8 ਵਜੇ ਸਾਇਰਨ ਵਜਦਿਆਂ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਦੀਆਂ ਰੇਹੜੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਇਨਵਰਟਰ ਦੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਜਗਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮਕਾਜ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਕਈ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸਾਇਰਨ ਮਾਰਦੇ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਦੇ ਰੇਹੜੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈਟਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਸੂਝਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲੈਕ ਆਊਟ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਮੌਕ ਡਰਿਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੇਲ੍ਹ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੀਆ ਉਪਰਾਲਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਯਤਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੌਕ ਡਰਿਲ ਸਮੇਂ ਸਖਤੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕਟ ਕਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਪੋਰਟੇਬਲ ਰੈਫਰੈਕਟਰੋਮੀਟਰ ਤੇ ਪੈਡੈਟ੍ਰਿਕ ਟੀਬੀ ਸਬੰਧੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕਰਵਾਈ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ)- ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਡਾਕਟਰ ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਸਮੂਹ ਆਰ. ਬੀ. ਐੱਸ. ਕੇ. ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਰੈਫਰੈਕਟਰੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਪੈਡੈਟ੍ਰਿਕ ਟੀਬੀ ਸਬੰਧੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕਰਵਾਈ। ਸਮੂਹ ਆਰ. ਬੀ. ਐੱਸ. ਕੇ. ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਰੈਫਰੈਕਟਰੋਮੀਟਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾਕਟਰ ਵਿੰਮੀ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮੂਹ ਆਰ. ਬੀ. ਐੱਸ. ਕੇ. ਟੀਮਾਂ ਜਦ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਜ਼ਰ ਵਾਲੇ ਵਿਧਿਕਰੀਆਂ ਦੀ ਪੋਰਟੇਬਲ ਰੈਫਰੈਕਟਰੋਮੀਟਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਐਨਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਮੁਫ਼ਤ ਐਨਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਪੋਰਟੇਬਲ ਰੈਫਰੈਕਟਰੋਮੀਟਰ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਹਤ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾ. ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਪਦਿਕ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਖੰਘ ਹੋਵੇ, ਵਜ਼ਨ ਘੱਟਦਾ ਹੋਵੇ, ਭੁਖਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਤਪਦਿਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੀਕਾਕਰਣ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾ. ਭਾਵਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਚ. ਪੀ. ਵੀ. ਵੈਕਸੀਨ ਸਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾਕਰਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਹੈਲਥ ਕਲੀਨਿਕ ਇੰਚਾਰਜ ਡਾਕਟਰ ਮਮਤਾ ਵਸ਼ਿਸ਼ਠ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਆਦਰਸ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿਖੇ ਅੰਤਰ ਹਾਊਸ ਵਾਲੀਬਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ)- ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਆਦਰਸ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਅੰਤਰ ਹਾਊਸ ਵਾਲੀਬਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਗਏ।ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮਰਕਰੀ ਹਾਊਸ, ਵੀਨਸ ਹਾਊਸ, ਜੂਪੀਟਰ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਯੂਰੇਨਸ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ।ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀਨਸ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਯੂਰੇਨਸ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੋਮਾਂਚਕ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਰਿਹਾ।ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਠਿਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀਨਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਬਣੀ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਮਨੀਸ਼ਾ ਸੂਦ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਾਰੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਰਵਾਏ ਗਏ।ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਕੋਚ ਅਤੇ ਖੇਡ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਅਨੁਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬੇਅਦਬੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਬਿੱਲ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ: ਬਲਵਿੰਦਰ/ ਭਗਵੰਤ

ਬਿਆਸ (ਰੱਖੜਾ) 'ਆਪ' ਆਗੂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਜ਼ੀਰ ਭੁੱਲਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸੈਕਟਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਕਾਰ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਕੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਹਰ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਉਦੋਂ ਵਲੂੰਧਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਵੱਲੋਂ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ 'ਤੇ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਯੂਥ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨੰਗਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ

ਬਟਾਲਾ, (ਤਰਲੋਕ ਬੱਗਾ)- ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸੀਪੀਆਈ (ਐੱਮਐੱਲ) ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਜ਼ਪੁਰਾ ਵਿਚਲੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਏਟਕ, ਸੀਆਈਟੀਯੂ, ਸੀਟੀਯੂ ਪੰਜਾਬ, ਏਕਟੂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨਵਾਂ ਪਿੰਡ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਖਤਪੁਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ।ਮੀਟਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਪਾਰਕ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ।ਉਕਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਦਾ ਮਈ ਦਿਵਸ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਜੂਝਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼-ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜਸੀ ਅਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੇ ਮਨਰੇਗਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ, ਕੰਮ ਦਿਹਾੜੀ 8 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 12 ਘੰਟੇ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ, ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ, ਵੱਧ ਰਹੀ ਮਹਿਗਾਈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਨਸ਼ਿਆਂ, ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਅਤੇ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਰਹੀ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਫਾਸ਼ੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਡੱਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼ਹੀਦ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ

ਬਿਆਸ (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਜੇਤਾ ਸ਼ਹੀਦ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਬਰਸੀ ਪਿੰਡ ਸਠਿਆਲਾ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮਨਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ, ਤਰਨਾ ਦਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸੈਨਿਕ ਪਰਵਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕੁੰਵਰ ਰਵਿੰਦਰ ਵਿੱਕੀ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਵਾਰਡੀ ਡਾਕਟਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਰੋਹ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਹਸਤੀਆਂ ਬਾਬਾ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਐੱਫ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਠਿਆਲਾ, ਕੈਪਟਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੁੰਵਰ ਰਵਿੰਦਰ ਵਿੱਕੀ, ਇੰਸਟਰਕਟਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ, ਗਾਇਕ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਮੱਖਣ ਭੈਣੀਵਾਲਾ, ਸ਼ੈਲਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨ, ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਦੜੋਚ, ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਸੁਖਦੇਵ ਲਾਲ ਤਲਵੰਡੀ ਚੌਧਰੀਆਂ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਲ, ਸਰਪੰਚ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸ਼ਹੀਦ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਮਹਿਕਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਮੱਖਣ ਭੈਣੀਵਾਲਾ ਨੂੰ 2100-2100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ, ਸਨਮਾਨ-ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੈੱਲ ਵੱਲੋਂ ਹੋਲੀ ਫੈਮਿਲੀ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ 'ਚ ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਯੋਜਿਤ

ਬਟਾਲਾ, (ਡਾ. ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਡਾ. ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਬਟਾਲਾ ਪੁਲਸ ਦੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੈੱਲ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੇ ਹੋਲੀ ਫੈਮਲੀ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸੇਫਟੀ ਬਾਰੇ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦੁਰਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਤਾ ਗਿਆ।ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਚਵਿੰਡਾ ਦੇਵੀ 'ਚ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਚਵਿੰਡਾ ਦੇਵੀ (ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੁੰਦਰ)- ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਚਵਿੰਡਾ ਦੇਵੀ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਮਜੀਠਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਆਪ ਦੇ ਟਰੇਡ ਵਿੰਗ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀਪਕ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਭਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਫਲੈਟ ਪੈਨਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਗਤ ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਬੱਗੀ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਬਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਨਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਮਨੀ ਖੁਰਾਣਾ, ਮੋਨਿਕਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਆਈ ਏ ਐੱਸ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ)- ਸਾਲ 2025 ਬੈਚ ਦੇ ਸਿਲੈਕਟ ਹੋਏ ਆਈ ਏ ਐਸ ਅਫਸਰ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਸਮੇਤ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਪਲਬਧੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਸੇਵਾ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਤਨ-ਮਨ-ਧਨ ਨਾਲ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

'ਆਪ' ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਜਾਣਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਘਾਰ : ਬਖਤਪੁਰਾ

ਧਾਰੀਵਾਲ, (ਮਨਦੀਪ ਵਿੱਕੀ)- ਸੀਪੀਆਈ ਐੱਮਐੱਲ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੱਤ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਖੇਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਘਾਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਖਤਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬੀਤੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ (ਸੀਪੀਆਈ ਐੱਮਐੱਲ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ) ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਘੋਰ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਅਸੂਲ ਕਾਇਦੇ ਨਹੀ ਹੁੰਦੇ ਕੇਵਲ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਉਪਰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਗਲਬਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਥੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਉਪਰ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਬਤ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਸਨ ,ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਝੁਠਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।ਇਹ ਵੀ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਦਲ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਹਮਦਰਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ।ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਲ ਬਦਲੀ ਕਰ ਜਾਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਚੰਭਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਬਖਤਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰਲੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਖੰਡਰਾਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਸਜੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇ ਉੱਜਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ : ਡਾ. ਨਿੱਜਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ)- ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅੰਤਰ ਸੀ. ਕੇ. ਡੀ. ਸਕੂਲਜ਼ ਸੁੰਦਰ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਓ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦੀਵਾਨ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜ਼ੋਨਾਂ ਤਰਨਤਾਰਨ, ਅਜਨਾਲਾ, ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਸੰਤ ਐਵੀਨਿਊ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।ਜ਼ੋਨਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜੂਨੀਅਰ (ਪੰਜਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ) ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ (ਨੌਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ) ਹਰੇਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿਚੋਂ ਦਸ-ਦਸ ਜੇਤੂਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚੀਫ਼ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਲਗੀਧਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜੂਨੀਅਰ ਦਸਤਾਰ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੀ. ਕੇ. ਡੀ. ਸਕੂਲ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ, ਅਟਾਰੀ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹਰਗੁਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੂਸਰਾ ਅਤੇ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਅਬੀਨੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।ਸੀਨੀਅਰ ਵਰਗ ਵਿਚੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਗੁਰਤਰਨ ਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਰਸੂਲਪੁਰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੂਸਰਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਮਨਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਮਾਲਾ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚੋ ਪੰਡੋਰੀ ਖਜੂਰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਕਰਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ, ਨੰਦਾ ਚੌਰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੂਸਰਾ, ਪੰਡੋਰੀ ਖਜੂਰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਇਨਾਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੀਫ਼ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿੱਜਰ ਨੇ ਜੇਤੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਸਜੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਉੱਜਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਰਾਹੀਂ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਆਨ-ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਗਰਮੀ 'ਚ ਪਾਵਰ ਕੱਟਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਡਾਢੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ : ਉਦੀਪੁਰ

ਦੀਨਾਨਗਰ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲਾ)- ਭਾਰਤੀ ਕਾਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਬਲਾਕ ਦੀਨਾਨਗਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਕਾਮਰੇਡ ਬੂਆ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਆਈ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਭਾਸ਼ ਕੈਰੇ, ਸੀਪੀਆਈ ਬਲਾਕ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਬਲਵਿੰਦਰ ਉਦੀਪੁਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਹਾੜਾ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਦੀਨਾਨਗਰ ਵਿਖੇ ਸਾਰੀਆਂ ਖ਼ੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਲਾਲ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਦੀਨਾਨਗਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦੌਰਾਨ ਪਾਵਰ ਕੱਟ ਲਗਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਕਾਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪਾਵਰਕਾਮ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਸਿਸਟਮ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪਾਵਰ ਕੱਟ ਲਾਉਣੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਆਹਲੂਵਾਲ, ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਰਾਊਵਾਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਵਾਂਖਾ, ਅਮੀ ਚੰਦ, ਦਰਸ਼ਨ ਅਵਾਂਖਾ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਤੇ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ : ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ

ਨਾਭਾ (ਵਰਿੰਦਰ ਵਰਮਾ)-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੌਰਾਨ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਬਣਨ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ ਆਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੂਰ ਪਿਆ, ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਦੋਵਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੁ ਖੇਰੂੰ-ਖੇਰੂੰ ਹੋਈ ਪੰਥਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰ ਸਿੱਖ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਾਉਣ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਮੈਂਬਰ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਤੋਂ ਅੱਕ ਕੇ ਲੋਕ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ।ਹੁਣ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਬੱਝੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰੰਗਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਹਿਰਦ ਆਗੂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਐਮ ਐੱਲ ਏ ਹਲਕਾ ਦਾਖਾ ਨੂੰ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਥਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਣਗੇ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਸਦਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਪਹਿਰਾ ਦੇਵੇਗੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਾਵੇਗੀ।

ਰਿੱਤੂ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲ ਅਫ਼ਸਰ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ

ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਅਸਗਰ ਪਰਿਹਾਰ)-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹਿੱਤ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਮੈਡਮ ਰਿੱਤੂ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲ ਅਫ਼ਸਰ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ।ਮੈਡਮ ਰਿੱਤੂ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਦੇ ਗੁਲਦਸਤਾ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਮੈਡਮ ਰਿੱਤੂ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂਬੱਧ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਸਭ-ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਮੂਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ, ਬਰੂਹਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਟੇਲਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ : ਬੁੱਧ ਰਾਮ

ਬੁਢਲਾਡਾ (ਅਸ਼ੋਕ ਲਾਕੜਾ)-ਵਿਧਾਇਕ ਹਲਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੁੱਧ ਰਾਮ ਨੇ 1 ਕਰੋੜ 17 ਲੱਖ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਕਾਹਨਗੜ੍ਹ, ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਕੁਲਰੀਆਂ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮਾਡਲ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਕੁਲਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ।ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਕਾਹਨਗੜ੍ਹ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਕੁਲਰੀਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਡਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਕੁਲਰੀਆਂ ਵਿਖੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਲਾਸ ਰੂਮ, ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰਾਏ ਗਏ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੈ।ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪੁਚਾਉਣ ਲਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੇਲਾਂ ਤੱਕ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਣ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ।ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਵੇਕਲੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 7 'ਚ 1.54 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ : ਓ ਐੱਸ ਡੀ

ਧੂਰੀ (ਮੋਹਿਤ ਗਰਗ, ਮਨੋਹਰ ਸੱਗੂ, ਬਿੰਨੀ ਗਰਗ)-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਓ.ਐਸ.ਡੀ. ਸੁਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 7 ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਗਭਗ 1.54 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਹੋਰ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਹਰ ਗਲੀ-ਮੁਹੱਲੇ ਤੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੁਚਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਭਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਜਨਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵੱਲ ਵੱਡੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ 600 ਯੂਨਿਟ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।ਓ.ਐਸ.ਡੀ. ਸੁਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਜਿਤਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੁ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।]

ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਨੇ ਗਰੀਬ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮਦਦ

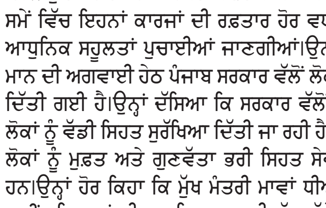

ਦੋਰਾਹਾ (ਹਰਮਿੰਦਰ ਸੇਠ)-ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਡਾ. ਦਰਪਣ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਖੰਨਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਵਿਲੱਖਣ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਵਾਇਰਲ ਵੀਡੀਓ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪੈਸ਼ਲ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਸਿਟੀ ਥਾਣਾ-1, ਸਿਟੀ ਥਾਣਾ-2 ਤੇ ਸਦਰ ਥਾਣਾ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਬ੍ਰਾਂਚ ਇੰਚਾਰਜ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਹੀ।ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਮਾੜੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਨੇ ਖੁਦ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰਾਸ਼ਨ, ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਮੁਫ਼ਤ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ।ਨਾਲ ਹੀ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਦਿਵਾਈ।ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਡਾ. ਦਰਪਣ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਬ੍ਰਾਂਚ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ ਖੰਨਾ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਬ੍ਰਾਂਚ ਇੰਚਾਰਜ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਿਟੀ ਥਾਣਾ-2 ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਜੀਤੇਜ ਕੌਸ਼ਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

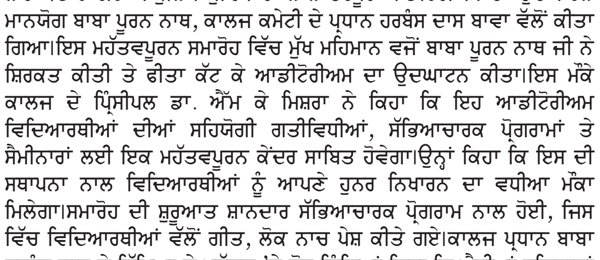

ਭੀਖੀ (ਗੁਰਿੰਦਰ ਔਲਖ, ਧਰਮਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ)-ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਧੁਨਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਮਾਨਯੋਗ ਬਾਬਾ ਪੂਰਨ ਨਾਥ, ਕਾਲਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਬੰਸ ਦਾਸ ਬਾਵਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਬਾਬਾ ਪੂਰਨ ਨਾਥ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫੀਤਾ ਕੱਟ ਕੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਐੱਮ ਕੇ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਲਈ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਨਿਖਾਰਨ ਦਾ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੀਤ, ਲੋਕ ਨਾਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ।ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਦਾਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਤੇਜੀ, ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬੱਸ ਅੱਡਾ ਨਾ ਬਦਲਣ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਮਗਰੋਂ ਧਰਨਾ ਸਮਾਪਤ

ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਇਕਜੁੱਟ : ਸੰਘਰਸ਼ ਸਮਿਤੀ

ਬਠਿੰਡਾ (ਪਰਵਿੰਦਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ)-ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਧਰਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਆਇਆ।ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਧਰਨੇ, ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਕਿ ਬੱਸ ਅੱਡਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੀ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਿੱਖੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਗਏ।ਕਈ ਵਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬੱਸ ਅੱਡਾ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜੋ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ। ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਬਲਤੇਜ ਵਾਂਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਸਭ ਨੇ ਧੀਰਜ ਤੇ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਿੱਤ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਤੇ ਇਕੱਠ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੁਨੇਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਪਦਮਜੀਤ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਆਰਟਿਸਟ ਤੇ ਸੰਦੀਪ ਬਾਬੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਸਰਦਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਸੰਦੀਪ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰਵਾਸੀਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਂਡ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਪ: ਯੂਨੀਅਨ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ 8 ਨੂੰ

ਦਿੜ੍ਹਬਾ (ਜਸਵੀਰ ਲਾਡੀ)-ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਂਡ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਪ: ਯੂਨੀਅਨ (ਰਜਿ.) ਪੰਜਾਬ, ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬ੍ਰਾਂਚਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ/ਸਕੱਤਰ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਸੂਬਾਈ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿਮਾ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲਾਗਰ ਖਮਾਣੋਂ, ਸ੍ਰਪ੍ਰਸਤ ਹਰਜੀਤ ਬਾਲੀਆਂ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਾਮ ਜੀ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਆਣਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪਵਨ ਮੌਂਗਾ, ਸਹਾ. ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਕੋਈ ਸਾਹਿਬ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਜਗਦੇਵ ਘੁਰਕਣੀ, ਅਸ਼ੋਕ ਸ਼ਰਮਾ ਬਠਿੰਡਾ, ਉਮੇਦ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਬਠਿੰਡਾ ਆਦਿ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਬਾਰੇ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਭਖਵੀਆਂ ਮੰਗਾ ਬਾਰੇ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਝੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਲਈ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੋਣ ਸਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਧਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ-ਕਮ-ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਇਹ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਵਾਰਡਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ : ਐਡ. ਮਿੱਤਲ

ਜੈਤੋ (ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਭੀਰੀ)-ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੇਤਰਤੀਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਮਿਤ ਮਿੱਤਲ ਗੋਲਡੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਇੱਕ ਮੁਹੱਲਾ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦੋ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਜੈਤੋ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਧ੍ਰੋਹ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਮਿਤ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੁ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਖਾਸ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਤਾਉਣ ਦੇ ਡਰ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।ਅਮਿਤ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੇਪਰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਲੋਕ ਪਿਆਰਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਰਾਹੀਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਨੁਹਾਰ : ਭਰਾਜ

ਫੱਗੂਵਾਲਾ ਸਕੂਲ 'ਚ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਸਕਿੱਲ ਲੈਬ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ (ਰਾਜ ਖੁਰਮੀ)-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕਾ ਬੀਬੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਰਾਜ ਨੇ ਪਿੰਡ ਫੱਗੂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ 25.68 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਲ ਕੁਆਲੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲੈਬ ਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਮੌਕੇ ਕੀਤਾ।ਵਿਧਾਇਕਾ ਨੇ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਲੈਬਾਂ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੇ।ਬੀਬੀ ਭਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲਿਆਂ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭਰੋਸਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਤਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਮੂਹ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ, ਸਕੂਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਬੀ ਕੇ ਯੂ ਕਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 1.38 ਲੱਖ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ

ਮੱਖੂ (ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ)

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਬਲਾਕ ਮੱਖੂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭੂਤੀਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਦਸ ਕਿਸਾਨ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਣਕ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਪਤਾ ਜਦ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਸੂਬਾ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਹੀਆਂ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮਈਆ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਨੇਰ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ੀਰਾ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਦੇਵਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ 7500 ਰੁਪਏ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 1 ਲੱਖ 38 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਹੀਆਂ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ 7500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮੱਲ੍ਹਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਹਤ ਸਮੱਗਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਸਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪੈਸੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਹੀਆਂ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਦੀਆ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ੀਰਾ, ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮਹੀਆਂ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਦੇਵਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਲੀਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਬੋਤੀਆਂ ਵਾਲਾ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਦੇਵਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਨੇਰ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੱਖੂ, ਬੱਬੂ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ੀਰਾ, ਨੌਹਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਕਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਪੰਥਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਅੱਜ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਰੈਕਟਰ ਕਥੂਰੀਆ)

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਲੋਂ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੰਥਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਐਲਾਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਇੱਥੇ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਲਵਲੀ, ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾਲੋਂ, ਪੰਥਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੇ ਆਯੋਜਕ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਨੂੰ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਥਿਤ ਆਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਪਾਰਕ, 33 ਫੁੱਟਾ ਰੋਡ, ਨੇੜੇ ਰਾਮ ਨਗਰ, ਮੁੰਡੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੰਥਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਾਪੂ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਸਣੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਗੇ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ

ਦੋਰਾਹਾ (ਹਰਮਿੰਦਰ ਸੇਠ)-ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਦੋਰਾਹਾ ਦੇ ਬੀ. ਕਾਮ ਤੇ ਬੀ.ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਹੇ।ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੀ. ਕਾਮ ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੁਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 8.5 ਗ੍ਰੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ 11ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਨਿਸ਼ ਤੇ ਕੋਮਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 8.25 ਗ੍ਰੇਡ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 13ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸਿਮਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ 8.17 ਗ੍ਰੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ 20ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ।ਲਵਲੀਨ ਕੌਰ ਤੇ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 21ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ।ਅਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 8.08 ਗ੍ਰੇਡ ਨਾਲ 22ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਅਨਮੋਲ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 8.4 ਗ੍ਰੇਡ ਨਾਲ 23ਵਾਂ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਸੁਖਮਨਵੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 8.0 ਗ੍ਰੇਡ ਨਾਲ 24ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ।ਬਬਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 7.96 ਗ੍ਰੇਡ ਨਾਲ 25ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀ.ਬੀ. ਏ ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ) ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ 8.13 ਗ੍ਰੇਡ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ 13ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।ਮਹਿਕਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 7.83 ਗਰੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ 20ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 7.75 ਗ੍ਰੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ 22ਵਾਂ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।ਕਾਲਜ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਕਾਮਰਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ।

ਏ ਕੇ ਐੱਮ ਵੱਲੋਂ 30 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗੜੇਮਾਰੀ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਐਲਾਨਣ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ

ਮੋਗਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ)-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਗੜੇਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ 111 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ 92695 ਏਕੜ ਲਈ 123.28 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਐਲਾਨਣ ਉੱਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਏ.ਕੇ.ਐੱਮ. ਫੋਰਮ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 1.30 ਲੱਖ ਏਕੜ ਕਣਕ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਮੱਕੀ ਆਦਿ ਗੜੇਮਾਰੀ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।ਰਾਹਤ ਪੈਕਜ 'ਚ 38 ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਰਕਬਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਘਰਾਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਜਲਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਅਬਾਦਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੱਚੀਆਂ ਪੈਲ਼ੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਅਬਾਦ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਰਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਫਸਲ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ 1 ਮਈ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਟੋਲ ਪਲਾਜ਼ਾ ਤੇ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਮ ਕਰਕੇ ਵੱਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਸੁੱਖ ਗਿੱਲ ਮੋਗਾ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹਰੀਕੇ, ਸਾਰਜ ਸਿੰਘ ਬੰਬ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਬੋਵਾਲ, ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ, ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿਮਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਏ.ਕੇ.ਐਮ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁੱਖ ਗਿੱਲ ਮੋਗਾ ਬੀਕੇਯੂ ਤੋਤੇਵਾਲ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਹਰੀਕੇ ਬੀਕੇਯੂ ਮਝੈਲ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਬੋਵਾਲ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਬਾਗੀ, ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ, ਸਾਰਜ ਸਿੰਘ ਬੀਕੇਯੂ ਬੰਬ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟ ਕਰੋੜ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗਾ ਇਨਸਾਫ ਟੀਮ, ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਚ ਪੰਜਾਬ, ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ, ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿਮਾਣਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟ ਦੁੱਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਕਤਾ ਮਾਲਵਾ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੌਂਟੀ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਰੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡਾ. ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ 136ਵੀਂ ਜਯੰਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ

ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟੂਲ ਕਿੱਟਾਂ ਵੰਡੀਆਂ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ/ਮਲੋਟ/ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ (ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਪਾਲ/ਪੂਜਾ/ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼/ਜਸਵੰਤ ਗਿੱ)

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਣ।ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਮਲੋਟ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੀ 136ਵੀਂ ਜਯੰਤੀ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿਰਫ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਬਲਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਵਾਏ।ਇਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਔਰਤਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲੀਏ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਠਿੰਡਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ 9 ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 351 ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟੂਲ ਕਿੱਟਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਣ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈਪਟਾਪ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵੀ ਵੰਡੀਆਂ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਸ਼ਨ ਬਰਾੜ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਮਲੋਟ, ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਫਸਰ, ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਛਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਲਵ ਬੱਤਰਾ, ਰਾਜੀਵ ਉਪਲ, ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਲਕਰਨ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਭਲੇਰੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਡੀ ਸੀ ਵੱਲੋਂ ਕਣਕ ਖ਼ਰੀਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ (ਨਿਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ)-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੈਡਮ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਖ਼ਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ।ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਇਕ ਦਾਣਾ ਖ੍ਰੀਦਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਖ਼ਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਕਣਕ ਦੀ ਸਟੋਰੇਜ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਬਾਰਦਾਨਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸਟਾਕ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੂਹ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਕੰਨਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਅਰੋੜਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੂਡ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਵੰਦਨਾ ਕੰਬੋਜ ਆਦਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਸਮੂਹ ਖ਼ਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਲਕੋਂ ਸਕੂਲ 'ਚ 'ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਸੋਪਾਨ' ਕੈਂਪ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ

ਮਾਨਸਾ (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)-ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਕਾਊਟਸ ਐਂਡ ਗਾਈਡਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਟੇਟ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੈ. ਸਿ.) ਮੈਡਮ ਨੀਲਮ ਰਾਣੀ, ਉਪ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੈ. ਸਿ.) ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਰੇਟਾ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਮਲਕੋਂ ਵਿਖੇ ਚਾਰ ਰੋਜ਼ਾ ਸਕਾਊਟ ਤੇ ਗਾਈਡ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਸੋਪਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।ਕੈਂਪ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਦਾ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ।ਨਿਰਲੇਪ ਕੌਰ ਡੀ.ਓ.ਸੀ. (ਗ), ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਕਾਊਟ ਮਾਸਟਰ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਾਈਡ ਕੈਪਟਨ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਗਾਈਡ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਤੇ ਸਕਾਊਟ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਧਿਆਪਕ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸਤੂ ਮਿੱਤਲ ਤੇ ਮੰਜੂ ਦੇਵੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ।ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ ਪੈਟਰੋਲਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਵਰਧਕ ਖੇਲਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਬਾਵਾ ਸਰਕਲ ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ

ਮੋਗਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ)-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਹਰਜੋਤ ਕਮਲ ਵੱਲੋਂ ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਿਹਨਤੀ ਵਰਕਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਾਵਾ ਨੂੰ ਸਰਕਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਅੱਜ ਮੋਗਾ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਡਾਕਟਰ ਹਰਜੋਤ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਕੈਲਾ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਧਰਮਕੋਟ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਕੈਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਵੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ।ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਹਰ ਬੂਥ ਦੇ ਉੱਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗੀ।ਭਾਜਪਾ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਕਸ਼ ਤੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਹਰੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਸੋਨੂੰ ਪ੍ਰਜਾਪਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਰਕਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ।

ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਭੀਖੀ (ਧਰਮਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ)-ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਹੋਡਲਾ ਕਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਲ਼ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਕੇ ਸੋਨੇ ਤੇ ਨਗਦੀ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭੀਖੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਗਨਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਹੋਡਲਾ ਕਲਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਲਿਖਵਾਏ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਏ ਇੱਕ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਕੋਲ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਰੋਪੀ ਹੈ ਤੇ ਜਲਦੀ ਇਸ ਦਾ ਉਪਾਅ ਕਰਵਾ ਲਵੋ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਸਗਨਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵਹਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਕੋਲ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ 11000 ਰੁਪਏ ਨਗਦ ਮੰਗੇ ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 20 ਨਗ ਸੋਨੇ ਦੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।ਪਰਵਾਰ ਨੇ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਲਿਆ ਕੇ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ 'ਚ ਸੋਨਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਪੜਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 5 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਦੋਂ 5 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕੱਪੜਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੋਨਾ ਗਾਇਬ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨੰਬਰ ਬੰਦ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭੀਖੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਡੀਐੱਸਪੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਹਿਚਾਣ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੂਰਜਾ ਰਾਮ ਵਾਸੀ ਕੋਲੀਠਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੀਕਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਵਜੋਂ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੀਖੀ ਪੁਲਸ ਨੇ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 4 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਕੇ 4.25 ਤੋਲੇ ਸੋਨਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰਵਾਇਆ।

'ਆਪ' 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਰੋੜਾ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ

ਪਾਤੜਾਂ (ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਬਣਵਾਲਾ)-ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਚਾਣ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਰੋੜਾ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਹਲਕਾ ਸ਼ੁਤਰਾਣਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜ਼ੀਗਰ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ, ਭਜਨ ਲਾਲ, ਨਰੇਸ਼ ਅਰੋੜਾ, ਬੌਬੀ, ਚਾਂਦੀ ਰਾਮ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਬੱਬੂ ਅਰੋੜਾ, ਰਿੰਪੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਬਿੱਟੂ ਦੁਗਾਲ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜ਼ੀਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰੋੜਾ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਵੇਗੀ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮੱਖਣ ਗੋਇਲ ਨੇ ਨਿਭਾਈ।

ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਬਾਵਾ ਨਮਿੱਤ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ

ਜਗਰਾਉਂ (ਅਮਿਤ ਖੰਨਾ)-ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉੱਘੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਕੌਂਸਲਰ ਅਨਮੋਲ ਗੁਪਤਾ ਤੇ ਅੰਕੁਰ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਪੂਜਨੀਕ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਨ੍ਹੱਈਆ ਲਾਲ ਬਾਂਕਾ ਦੇ ਤਾਇਆ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਬਾਵਾ ਨਮਿੱਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਗਰੁੜ ਪੁਰਾਣ ਦੇ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਸਥਾਨਕ ਸਨਮਤੀ ਮਾਤਰੀ ਸੰਘ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਵਿੱਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਅਕੀਦਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ।ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਸਤੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਤੇ ਗੁਪਤਾ ਪਰਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਪ ਆਗੂ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਐੱਸ. ਆਰ ਕਲੇਰ. ਐੱਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਕਾਸ ਦਲਿਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਿਜੇ ਦਾਨਵ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਖਾ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਜੇਸ਼ੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਲ ਖਲੀਫਾ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬਾਵਾ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਨੂੰ ਪਰਵਾਰ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾ-ਪੂਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਦੱਸਿਆ।ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੈਪਟਨ ਨਰੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਨੇ ਨਿਭਾਈ।ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤਾ ਪਰਵਾਰ ਤੇ ਕਨ੍ਹੱਈਆ ਲਾਲ ਬਾਂਕਾ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬੋਹਾ ਤੇ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਬੈਰੀਅਰ ਸਥਾਪਤ

ਮਾਨਸਾ (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੰਡੀ ਅਫ਼ਸਰ ਗੌਰਵ ਗਰਗ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾੜ੍ਹੀ ਸੀਜ਼ਨ 2026-27 ਦੌਰਾਨ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ ਬੋਹਾ ਅਧੀਨ ਰੱਤੀਆ ਰੋਡ, ਬੋਹਾ ਤੇ ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਅਧੀਨ ਸਿਰਸਾ ਰੋਡ ਸਰਦੂਲੇਵਾਲਾ ਵਿਖੇ 2 ਬੈਰੀਅਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਰੀਅਰ ਉੱਪਰ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ/ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਣਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਣਕ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਫਰਮ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਕਣਕ ਮੰਗਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਫਰਮ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ 'ਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ

ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਦਾ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋਇਆ ਸਾਮਾਨ।

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼ੈਂਕੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ)-ਬਲਾਕ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਬਹਿਲੋਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ 'ਚ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਨਕਦੀ, ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਸੜਨ ਸਮੇਤ 1.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਨੇ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਾਮਾਨ ਦੇਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇੱਕਦਮ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਨਿਕਲੀਆਂ। ਅਜੇ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਜਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕਦਮ ਸਾਰੇ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਫੈਲ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਬਾਹਰ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਥਿਤ ਪੁਲਸ ਚੌਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅੱਗ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅੱਗ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਤੇ ਗੁਦਾਮਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਗ 'ਤੇ ਨੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਈ। ਇਸ ਅੱਗ ਨਾਲ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨੀ ਗਈ ਤੇ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਰੇੜਾਂ ਆ ਗਈਆਂ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਹਿਲੋਲਪੁਰ ਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅੱਗ ਨਾਲ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗ਼ਮਗੀਨ ਸੀ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਟੋਰ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਟੋਰ 'ਚ ਪਈ ਕਰੀਬ 5 ਤੋਂ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਕਦੀ ਵੀ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਇਸ ਅੱਗ ਨੇ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਣੀ ਕੋਠੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਚਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਤੇ ਲੱਗੇ ਏ. ਸੀ. ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਸੜ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਠੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ

ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ : ਸੁਵਰਨ ਵਿਰਕ

ਸਿਰਸਾ (ਨ ਜ਼ ਸ)-ਅਖਿਲ ਭਾਰਤ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡ ਕਰੀਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 250 ਏਕੜ ਕਣਕ ਦਾ ਨਾੜ ਢਿੱਲੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਪਾਰਕਿੰਗ ਕਾਰਨ ਸੜ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਤੂੜੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਗਏ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਸੜੇ ਨਾੜ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਾੜ ਖਰੀਦ ਕੇ ਤੂੜੀ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।ਕਾਮਰੇਡ ਵਿਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਟਾਫ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਗ ਸ਼ਾਮ 4:05 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੱਗੀ ਸੀ।ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ 112 'ਤੇ ਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਸ਼ਾਮ 4:45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਹੁੰਚੀਆਂ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਰੀਵਾਲਾ ਤੇ ਹਾਰਨੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ।ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਰੀਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੜਤਾਲ ਤੇ ਹਨ।ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਲੱਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਬੇਅਸਰ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰੀਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਰਾਣੀਆ, ਏਲਨਾਬਾਦ ਤੋਂ 20-22 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਰੀਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵੱਲੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ

ਸੁਨਾਮ/ਸੰਗਰੂਰ (ਅਸ਼ੋਕ ਬਾਂਸਲ, ਹਾਕਮ ਭੱਟੀ/ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਿੰਘ)

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਤਹਿਤ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਪੰਜਾਬ ਡਾ. ਹਿਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ।ਇਸ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਓ.ਪੀ.ਡੀ, ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਥੀਏਟਰ, ਵਾਰਡ, ਐਮਰਜੰਸੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਲੈਬ, ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਸੀ ਸੈਂਟਰ ਆਦਿ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਖਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਜਣੇਪੇ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਮਿਹਨਤ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਵਿਵਹਾਰ ਚੰਗਾ ਰੱਖਣ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀਆਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਭਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਰੀਵਿਊ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਕਮ-ਸਟੇਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ (ਐੱਨ.ਸੀ.ਡੀ.) ਡਾ. ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੋਵਰ, ਕੰਸਲਟੈਂਟ ਡਾ. ਅਰੁਣ ਚੌਧਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼

ਚੀਮਾ ਮੰਡੀ (ਰਵਿੰਦਰ ਚੀਮਾ)-ਕਲਗੀਧਰ ਟਰੱਸਟ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੌਦੇ ਲਿਆ ਕੇ ਅਕੈਡਮੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਹਰਿਆਵਲੀ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ।ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੌਦੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੀਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਉਪ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਇਆ।

ਕਾਤਰਾਂ

ਸੰਤ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ੋਨਲ ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਧੇ ਸ਼ਾਮ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ

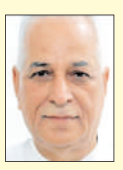

ਸਮਾਣਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬੱਲ)-ਸੰਤ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਜ਼ੋਨਲ ਇੰਚਾਰਜ ਸ੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਸ਼ਾਮ ਜੀ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਤ ਸਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਨਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ੋਨ ਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ। ?ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਸ਼ਾਮ 5:30 ਵਜੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ?ਸ੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਸ਼ਾਮ ਜੀ ਆਪਣੀ ਮਿੱਠੀ ਬੋਲਚਾਲ ਤੇ ਮਿਲਣਸਾਰ ਸੁਭਾਅ ਕਰਕੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਨਹਿਰ 'ਚ ਡੁੱਬਣ ਨਾਲ 2 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਭੀਖੀ (ਧਰਮਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ)-ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਕਾਰਨ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਹੈ।ਇਕੱਤਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਹਮੀਰਗੜ੍ਹ ਢੈਪਈ ਨਿਵਾਸੀ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (15) ਪੁੱਤਰ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭੀਖੀ ਨਿਵਾਸੀ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (16) ਪੁੱਤਰ ਰਾਮਫਲ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਮਾਉਂ ਦੇ ਪੁਲ ਕੋਲ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਏ, ਜਿਸ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਫਰਵਾਹੀ ਦੇ ਜੋੜੇ ਪੁਲਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤੈਰਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਉਧਰ ਭੀਖੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਬੀਨੀਐੱਸ 194 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਾਰਿਸਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਹੈਰੋਇਨ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (ਅਸ਼ੋਕ ਸ਼ਰਮਾ)-ਥਾਣਾ ਕੈਂਟ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗਸ਼ਤ ਤੇ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 4 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਹਾਇਕ ਥਾਣੇਦਾਰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਗਸ਼ਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੁੰਗੀ ਨੰਬਰ 7 ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਕੈਂਟ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਖਾਸ ਮੁਖਬਰ ਨੇ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਉਰਫ ਗੋਰਾ ਪੁੱਤਰ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਖਟੀਕ ਮੰਡੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਕੈਂਟ, ਜੋ ਹੈਰੋਇਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਕਤ ਵੀ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਰੋਡ 'ਤੇ ਹੈਰੋਇਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਗਾਹਕਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ 'ਤੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 4 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ।

ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰੇਹੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਰਕਿੰਗ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਵਸੂਲਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ : ਵਿਜੇ ਧੀਰ

ਮੋਗਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ)-ਨਵੀਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ ਵਿੱਚ ਸਬਜ਼ੀ ਤੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਢੋਆ ਢੁਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਂਕੜੇ ਰੇਹੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਕਿੰਗ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੇਟਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੇਟਾਂ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਫੀਸ ਦੀ ਨਜਾਇਜ਼ ਪਰਚੀ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤਿੱਖਾ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਰੇਹੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਉੱਘੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਗੂ ਵਿਜੇ ਧੀਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਨਵੀਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਪੁੱਜ ਕੇ ਰੇਹੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਗੌਰ ਨਾਲ ਸੁਣੀ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਿੱਡ ਡੇ ਮੀਲ ਕੁੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਮ ਚੰਦ ਚੰਡਾਲੀਆ, ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਭੱਠਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐੱਲ ਪੀ ਜੀ ਗੈਸ ਸਪਲਾਈ ਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮ ਬਚਨ ਰਾਓ, ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਆੜ੍ਹਤੀਆ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਨੀ ਸੋਢੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਬੱਬੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰੇਹੜੇ ਵਾਲੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੇਹੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ 'ਤੇ ਭੀੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਵਿਜੇ ਧੀਰ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਡੇ ਮਸਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਜੇ ਧੀਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੇਹੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਉਹ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ।ਧੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਪਾਰਕਿੰਗ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੇਹੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਛੋਟੇ ਹਾਥੀ ਕੈਂਟਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਗੂ ਵਿਜੇ ਧੀਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਰੇਹੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਦਿਆਂਗੇ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ, ਨੇਕ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਮਲ ਕੁਮਾਰ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੱਗਾ ਲੋਹਾਰਾ, ਲਵ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੇਤਾਬ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ

ਸੰਗਰੂਰ (ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਿੰਘ)-ਉੱਘੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੇਤਾਬ ਦਾ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸੰਗਰੂਰ ਸਥਿਤ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਵਿਖੇ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੇਤਾਬ ਲੱਗਭੱਗ ਤਿਰੰਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੇਸਰ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ, ਲਹੂ ਦਾ ਦਰਿਆ, ਨਾਇਕ ਬਣ ਗਿਆ ਖਲਨਾਇਕ, ਪੱਤੀ ਪੱਤੀ, ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਜੰਗ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੇਤਾਬ ਦੀਆਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਸੂਰਜ ਦਾ ਸਫ਼ਰ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਰਿਆਸਤ ਜੀਂਦ ਸੰਗਰ ਤੋਂ ਸਤਬੀਰ, ਦਰਦ ਦੀ ਫ਼ਸਲ, ਲਮਹੋਂ ਕੀ ਦਾਸਤਾਂ, ਸ਼ੋਅਲੋਂ ਪਰ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਤੇ ਬੰਦ ਮੁੱਠੀ ਦੀ ਚੀਖ਼ ਆਦਿ ਤੇਰਾਂ ਚਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਜੀਂਦ ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਰਸੀ ਨਸ਼ੀਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ (ਸੇਖੋਂ) ਰਜਿ: ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਵਨ ਹਰਚੰਦਪੁਰੀ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੌਂਕੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਨੂੰਨਗੋ, ਮਾਲਵਾ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖ਼ਮੀ, ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਹੋਸ਼ੀ, ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਊ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੱਪੀ, ਉੱਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਫਤਹਿ ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਨਾਮਵਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਜਗਮੇਲ ਸਿੱਧੂ, ਜਗਮੇਲ ਮਡਾਹੜ, ਕਾਮਰੇਡ ਹਰੀ ਚੰਦ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ, ਸਾਬਕਾ ਸਹਾਇਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਗਰੂਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਆਦਿ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿੱਤਰ-ਪਿਆਰੇ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਬੰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਆਏ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐੱਲ ਡੀ ਆਰ ਸਕੂਲ 'ਚ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਸੈਮੀਨਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਪੂਜਾ)-ਐੱਲ ਡੀ ਆਰ ਕੌਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ 'ਚ ਸੀ. ਬੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਕੂਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐੱਲ. ਡੀ. ਆਰ. ਕੌਨਵੈਂਟ. ਸਕੂਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਡੇਰਾ ਭਾਈ ਮਸਤਾਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ (ਲੱਖੇਵਾਲੀ) ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਜਵਾਹਰ ਨਵੋਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਤੋਂ ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਪੌਲ ਤੇ ਡੇਰਾ ਭਾਈ ਮਸਤਾਨ ਤੋਂ ਮੁਨੀਸ਼ ਚੋਪੜਾ ਸਨ।ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।ਸਾਰੇ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।ਮੁਨੀਸ਼ ਸਰ ਤੇ ਸੰਦੀਪ ਸਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਜੇ ਅਰੋੜਾ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁੰਜਨ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਕੁਸਲਾ ਵਿਖੇ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ (ਅਵਤਾਰ ਜਟਾਣਾ)-ਅਕਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਕੁਸਲਾ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਬੜੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੌਦੇ ਲਗਾਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਈ ਗਈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਹਰਿਆਣਾ, ਯੂ ਪੀ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ, ਪੁਲਸ ਜਬਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਜਗਰਾਉਂ (ਨਛੱਤਰ ਸੰਧੂ)-ਬੀਤੇ ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਬੰਗਾਲ, ਕਰਨਾਟਕਾ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅੰਦੋਲਨ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਲੁੱਟ ਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਜੀਵਨ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅੰਦਰ ਭਖਦੇ ਆ ਰਹੇ ਲਾਵੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ।ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਨਾਮਾਤਰ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਤੇ ਜੂਨ ਹੰਢਾਉਂਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀਪਤ, ਨੋਇਡਾ, ਗੁੜਗਾਓਂ, ਮਾਨੇਸਰ, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਆਦਿ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਗੁੱਸਾ ਆਪਮੁਹਾਰੇ ਫੁੱਟ ਤੁਰਿਆ ਹੈ।ਵੱਡੇ ਫੈਕਟਰੀ ਮਾਲਕ ਅੱਤ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਜ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ-ਬੱਧੀ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉੱਠੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅੰਦੋਲਨ ਪਿੱਛੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਦੱਸ ਕੇ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਰੱਥ ਫੜ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇੱਥੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਮਹੂਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੱਦੀ ਰੋਸ ਰੈਲੀ 'ਚ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।ਸਥਾਨਕ ਕਮੇਟੀ ਪਾਰਕ 'ਚ ਹੋਈ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਕੰਵਲਜੀਤ ਖੰਨਾ, ਜਮਹੂਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕੋਟ ਉਮਰਾ, ਸਾਂਝਾ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਫਰੰਟ ਦੇ ਅਸ਼ੋਕ ਭੰਡਾਰੀ, ਰੋਡਵੇਜ਼ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਆਗੂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਗੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅੱਗ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਕਲਾਵੇ 'ਚ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ।ਭਾਜਪਾ ਹਕੂਮਤਾਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਜਬਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮਾਤ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।ਬਿਗੁਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਸਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਦਿੱਤਯ, ਸੱਤਿਅਮ ਵਰਮਾ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਤੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਗੀਨ ਕੇਸ ਪਾ ਕੇ, ਬਿਨਾਂ ਸਬੂਤ ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਕੇ, ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੇ ਪੁਲਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਨਾ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜਬਰ ਦਾ ਕੁਹਾੜਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਇੱਕ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਕਿਰਤ ਕੋਡ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਜਬਰੀ ਬਾਰਾਂ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਲੈਣ, ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਣ, ਓਵਰਟਾਈਮ ਦੀ ਉਜ਼ਰਤ ਡਕਾਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਨਅਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਛੱਬੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਓਵਰਟਾਈਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਡਿਊਟੀ ਘੰਟੇ ਅੱਠ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਪੁਲਸ ਜਬਰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਝੂਠੇ ਪੁਲਸ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਣ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੌਧਰ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਰੂਮੀ, ਮਾਸਟਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮਦਨ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਮਾਲ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵੀਰਾਨ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੱਸੀ ਕਮਰ

ਵਰਕਰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਤਿਆਰੀਆਂ 'ਚ ਜੁੱਟਣ : ਸਿੰਗਲਾ

ਭਵਾਨੀਗੜ (ਰਾਜ ਖੁਰਮੀ)-ਸਥਾਨਕ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੈ ਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਵੱਲੋਂ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਜੁੱਟ ਜਾਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਤੇ ਵਰਕਰ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਹਰ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੌਜੂਦ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਜਿਸ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਤੇ ਵਰਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨਗੇ।ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੋਕੀ, ਸਾਬਕਾ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਸਾਬਕਾ ਐੱਮ ਸੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਲਾਲੀ ਐੱਮ ਸੀ, ਗੁਰਤੇਜ ਤੇਜੀ, ਵਰਿੰਦਰ ਮਿੱਤਲ, ਸੰਜੂ ਵਰਮਾ, ਸਵਰਨ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਗੋਲਡੀ ਕਾਕੜਾ, ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਘਰਾਚੋ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਧੋਲਾ ਸਮੇਤ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਅਗਸਰ ਪਰਿਹਾਰ)-ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਇਥੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਅਸਲਮ ਅੱਛੂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ, ਜਿਸ 'ਚ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਹਾਜੀ ਬੁੰਦੂ, ਹਾਜੀ ਬਾਬੂ, ਮੁਹੰਮਦ ਅਸਲਮ ਬਿੱਟੂ, ਕਾਕਾ ਮੀਨਾ, ਅੰਜੂ, ਬਾਬੂ ਮੁਸਤਫਾ, ਬੁੰਦੂ, ਪੱਪੂ ਇਕਬਾਲ, ਮੁਹੰਮਦ ਯਾਮੀਨ ਸਾਨ੍ਹੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸਲਮ ਅੱਛੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਚਾਰਾ ਤੂੜੀ, ਕਣਕ, ਖਲ ਤੇ ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਮਹਿਗਾਈ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲੇਬਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਰੇਟ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।ਦੁੱਧ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਘਾਟੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਮੌਜੂਦਾ ਬਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਰਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 01 ਮਈ 2026 ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਹਾਜ਼ਰ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਨੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ।

ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਕਾਰਨ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ 'ਤੇ ਪਏ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੱਸਿਆ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਡੇਅਰੀ ਚਲਾਉਣੀ ਬੇਹੱਦ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਜਬੂਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ।

ਕਦੇ ਘਾਟੇ 'ਚ ਚਲਦਾ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ 90 ਫੀਸਦੀ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਕਮਾ ਰਿਹੈ ਮੁਨਾਫ਼ਾ : ਰਾਏ

ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਪ੍ਰਮੋਦ ਭਾਰਦਵਾਜ)-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਢਾਂਚਾਗਤ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਹੁਣ 90 ਫੀਸਦੀ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਐਡਵੋਕੇਟ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ 600 ਯੂਨਿਟ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਜ਼ੀਰੋ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ, ਸਗੋਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚਣ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਦਿਆਂ 540 ਮੈਗਾਵਾਟ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਟੈਰਿਫ ਘਟਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਬ-ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਾਰਮਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਸਤੀ ਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਪਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਸਿਰਫ 22 ਫੀਸਦੀ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧ ਕੇ 78 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ 90 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝੋਨੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਮਿਲੀ ਤੇ ਦਿਨ ਵੇਲੇ 95 ਫੀਸਦ ਸਪਲਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਗਈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 300 ਯੂਨਿਟ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਲਗਪਗ 90 ਫੀਸਦ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੀਰੋ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫਰੀਦਕੋਟ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੈਕਿੰਗ

ਫਰੀਦਕੋਟ (ਐਲਿਗਜੈਂਡਰ ਡਿਸੂਜਾ)-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੱਖਣ ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫਰੀਦਕੋਟ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੈਕਿੰਗ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ।ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਫਰੀਦਕੋਟ ਡਾ. ਪ੍ਰਗਿਆ ਜੈਨ (ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ.) ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚਲਾਏ ਗਏ ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੌਰਾਨ ਐਂਟੀ-ਸਾਬੋਟੇਜ ਤੇ ਡੌਗ ਸਕੁਵੈਡ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਮੁਸਤੈਦੀ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ।ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਸ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਪਾਰਕਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਡਾ. ਪ੍ਰਗਿਆ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰੀਦਕੋਟ ਪੁਲਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣਾ ਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੇਣ।

ਕੇ ਕੇ ਯੂ ਦਾ ਵਫਦ ਚੰਨੂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਨਹਿਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐੱਸ ਡੀ ਓ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੂਏ, ਕੱਸੀਆਂ, ਰਜਬਾਹਿਆਂ 'ਚ ਤੁਰੰਤ ਪਾਣੀ ਛੁਡਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਮੋਗਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ)-ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਬਲਾਕ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦਾ ਵਫਦ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਛੋਟਾ ਘਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐੱਸ ਡੀ ਓ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਚੰਨੂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਨਹਿਰ 'ਤੇ ਸਥਿੱਤ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਬਲਕਰਨ ਸਿੰਘ ਵੈਰੋਕੇ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੰਗੇਆਣਾ ਪੁਰਾਣਾ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛੋਟਾਘਰ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੰਗੇਆਣਾ ਪੁਰਾਣਾ, ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਵੈਰੋਕੇ ਆਦਿ ਆਗੂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੂਏ, ਕੱਸੀਆਂ, ਰਜਬਾਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਪਾਣੀ ਛੁਡਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਖੇਤ ਤੱਕ ਨਹਿਰੀ ਪਹੁੰਚੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਖਾਲ ਤੇ ਪਾਇਪ ਲਾਇਨਾਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਧੂਰੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪੂਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਨਹਿਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐੱਸ ਡੀ ਓ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਨਹਿਰਾ, ਸੂਏ, ਕੱਸੀਆਂ, ਰਜਬਾਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਗਦਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਹਰੇਕ ਮੋਘੇ ਦੇ ਮੁੱਢ 'ਚ ਰੀਚਾਰਜ਼ ਪੁਆਇੰਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਾ ਸਕੇ।ਬਿਨਾਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੀਚਾਰਜ਼ ਪੁਆਇੰਟ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਮੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ, ਸੂਏ, ਕੱਸੀਆਂ, ਰਜਬਾਹਿਆਂ ਦੀ ਹਰੇਕ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।ਨਹਿਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐੱਸ ਡੀ ਓ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆ ਰਹੀ ਹਨ, ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਬੋਹਰ ਬਰਾਂਚ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੁਟਾਈ (ਖੁਦਾਈ) ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਨਹਿਰੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਨਹਿਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐੱਸ ਡੀ ਓ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਬੋਹਰ ਬਰਾਂਚ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਆਰ ਐੱਮ ਪੀ ਆਈ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਰਾਏਕੋਟ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਫੇਰੂਰਾਈਂ)-ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ, ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਤੇ ਸੀ ਟੀ ਯੂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸੰਖੇਪ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਰ ਐੱਮ ਪੀ ਆਈ) ਦੇ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ, ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਜਾਮਾਰਾਏ, ਪ੍ਰੋ. ਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਚਕੋਹੀ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ, ਅਮਰਜੀਤ ਮੱਟੂ, ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਗੁੱਜਰਵਾਲ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਲੋਹਟਬੱਦੀ ਨੇ ਕਲਸੀ ਪਰਵਾਰ ਨਾਲ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਾਤਾ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਕਲਸੀ ਪਰਵਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ।ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਕਲਸੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਨੋਟ ਰਾਹੀਂ ਜਮਹੂਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕੋਟਉਮਰਾ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਰੂਮੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਲੋ, ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਇਪੁਰ, ਗੁਰਉਪਦੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਘੁੰਗਰਾਣਾ, ਦਫਤਰ ਸਕੱਤਰ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਆ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸਹਿਬਾਜਪੁਰਾ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਟੂਸੇ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਟੂਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਮਾਤਾ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਨਮਿਤ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਰਾਏਕੋਟ ਵਿਖੇ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ 01 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੁਰਾਣੇ ਸਕੇਲ, ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੇ ਭੱਤੇ ਬਹਾਲੀ ਮੋਰਚਾ ਵੱਲੋਂ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਤੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਮਾਰਚ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ)- ਪੁਰਾਣੇ ਸਕੇਲ, ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਬਹਾਲੀ ਮੋਰਚਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਫਰੰਟ (ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ.ਐਫ.) ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਸੂਹਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੋਵਾਲ, ਡੀ.ਟੀ.ਐਫ. ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਦੇਵ ਡਾਨਸੀਵਾਲ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਵੀਨ ਸ਼ੇਰਪੁਰ, 4161 ਮਾਸਟਰ ਕੇਡਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂ ਬਲਕਾਰ ਮਘਾਣੀਆਂ, 6635 ਅਧਿਆਪਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਆਗੂ ਅੰਜੂ ਸਹਿਗਲ, 5994 ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂ ਪੁਨੀਤ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਵੈਟਨਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਲਾਮਬੰਦੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਮੰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਟਾਲਮਟੋਲ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਜੂਮ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਝੰਡਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂਆਂ ਵਿਕਰਮ ਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਓਢਰਾ, ਮੁਕੇਸ਼ ਗੁਜਰਾਤੀ, ਸੰਦੀਪ ਗਿੱਲ, ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੇਲਾਂ ਅਧਾਰਤ 17-7-2020 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮੁੱਢੋਂ ਰੱਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਛੇਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 15% ਵਾਧੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਫਿਕਸ ਕਰਵਾਉਣ, 1 ਜਨਵਰੀ 2004 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਤੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾ ਉੱਪਰ ਲਾਗੂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਐਨ ਪੀ ਐਸ) ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕੱਟੇ ਹੋਏ 37 ਕਿਸਮ ਦੇ ਭੱਤੇ ਸਮੇਤ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਾ ਭੱਤਾ, ਬਾਰਡਰ ਏਰੀਆ ਭੱਤਾ, ਏ.ਸੀ.ਪੀ. ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ 18% ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਰਬਾਂ ਦੇਣਾ ਐਲਾਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 17 ਮਈ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਸੂਬਾਈ ਰੈਲੀ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ 17 ਮਈ ਦੀ ਮੋਹਾਲੀ ਰੈਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਪੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੰਦ ਰਾਮ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੇਜਮਾਂ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਹੋਤਾ, ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਬਾਹਰੀ, ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਕੁਲਵਰ ਸੈਣੀ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਝਿੰਗੜ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਧੁੱਗਾ, ਬਬੀਤਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਹੀਰਾ ਲਾਲ, ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰਿਕਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਰਜਨੀਸ਼ ਕੱਤੋਵਾਲ, ਰੋਹਿਤ ਮੋਂਗਾ, ਹੰਸ ਰਾਜ, ਹਰਦੇਵ ਰਾਏ ਅਬਰੋਲ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਬੰਗਾ, ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਅਤੇ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਲੰਧਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚੌਕਸ

ਜਲੰਧਰ (ਸ਼ੈਲੀ ਐਲਬਰਟ)- ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੇ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਲੰਧਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਰਜੀਤ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਣਕ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਪੂਰੀ ਚੌਕਸੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੱਕ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ) ਦਿਵਿਆ ਪੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮਜ਼ ਨੂੰ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਣਕ ਦੇ ਨਾੜ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਨੋਡਲ ਅਤੇ ਕਲਸਟਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ 24 ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨੇੜਿਓਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਪਾਈ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮਜ਼ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪੱਖੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰੋਕਥਾਮ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੌਰੀਏਟ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)- ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਲੌਰੀਏਟ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਥੀਮ ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ, ਸਾਡਾ ਗ੍ਰਹਿ (ਅਵਰ ਪਾਵਰ ਅਵਰ ਪਲੈਨੇਟ) ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਕਰਨਲ ਅਤੁਲ ਭੰਡਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ। ਇਸ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਸਤਕ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਕਪੂਰਥਲਾ (ਹਨੀ)- ਰੇਲ ਕੋਚ ਫੈਕਟਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰਨਿਆਮਤ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਸਤਕ ਦਿਵਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਕੇ.ਜੀ ਵਿੰਗ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਸਤਕ ਦਿਵਸ ਮਨਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੇਰੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੇ ਅਖਬਾਰ, ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗ ਵਿਖਾਏ ਗਏ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਇੰਜ. ਹਰਨਿਆਮਤ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਇੰਜ. ਨਿਮਰਤਾ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿੰਪਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਸਤਕ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਲਾਇਲਪੁਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਕਾਲਜ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਜਲੰਧਰ (ਸ਼ੈਲੀ ਐਲਬਰਟ)- ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰ ਕਾਲਜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਰਾਜ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਾਂਅ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੇ ਐੱਮ ਵੀ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਅੰਤਰ ਕਾਲਜ ਮੁਕਾਬਲੇ ਟੈਲੇਂਟ ਕਾਰਨੀ ਵਲ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਟੀਮ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ-ਕਾਲਜ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਲਜ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ । ਡੀਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ, ਡਾ. ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਰੰਗੋਲੀ, ਬਹਿਸ, ਏ ਆਈ ਡੇਟਾ ਵਿਜ਼ੂਅਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ, ਪਿਕਚਰ ਪਰਫੈਕਟ ਕੈਪਸ਼ਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਵਰਗੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਡੀਬਗਿੰਗ ਅਤੇ ਲੋਗੋਆਰਟਿਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਾਵਿਸਿੰਪੋਜ਼ੀਅਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤਿਆ।

ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਸੰਜੀਵ ਆਨੰਦ, ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਗਰ, ਪ੍ਰੋ. ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਸੋਨੂੰ ਗੁਪਤਾ, ਪ੍ਰੋ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਭਾਗਵਤ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਲੋਕ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਆਦਮਪੁਰ (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ)- ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਆਦਮਪੁਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਲੋਕ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਅਤੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬ ਰਜੇਸ਼ ਬਾਘਾ ਵੱਲੋਂ ਲਛਮੀ, ਸੋਨਾਲੀ, ਗਿਆਨ ਚੰਦ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਵੀਟੀ ਸਾਰੇ ਵਾਸੀ ਆਦਮਪੁਰ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਰ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਜੇਸ਼ ਬਾਘਾ, ਸੰਦੀਪ ਵਰਮਾ, ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਖੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਪਾਰਟੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਸੈਂਕੜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਰਵਾਰ ਜੋ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਉਹ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਆਦਮਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਨਮੀਤ ਵਿੱਕੀ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿਸਾਨ ਵਿੰਗ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਸ.ਸੀ ਮੋਰਚਾ, ਦਿਨੇਸ਼ ਗਾਂਧੀ, ਬਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਚਰਨਜੀਤ ਵਾਲੀਆ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਾਬੀ ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਠਾਰ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਮਤਾ ਸਹੋਤਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਗਿੰਦਾ, ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਸਮੀਰ ਸਭਰਵਾਲ, ਸਿਵ ਕੁਮਾਰ ਗੋਰਾ, ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਾਈਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸੈਣੀ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫ੍ਰੈਂਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਨੀਟ (ਯੂ ਜੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਰਗ)- ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ (ਐੱਨ ਟੀ ਏ) ਵੱਲੋਂ 3 ਨਵੀਂ, 2026 ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨੀਟ (ਯੂ ਜੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫ੍ਰੈਂਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਣ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਪੰਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਾਲ ਹੀ, 26 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਆਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਐੱਚ ਸੀ ਐੱਸ ਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਪੂਰੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨੀਟ (ਯੂ ਜੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ 175 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ 65,000 ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣਗੇ।

ਅਜ਼ਾਦ ਰੰਗਮੰਚ ਕਲਾ ਭਵਨ ਫਗਵਾੜਾ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜੇਸ਼ ਭਬਿਆਣਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਫਗਵਾੜਾ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਢੱਡਾ)- ਅਜ਼ਾਦ ਰੰਗਮੰਚ ਕਲਾ ਭਵਨ ਫਗਵਾੜਾ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਉ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਟਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਭਬਿਆਣਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੇਖਕ ਰਾਜੇਸ਼ ਭਬਿਆਣਾ ਦੀ ਨਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨੀ ਮਾਤਾ ਰਮਾਬਾਈ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਆਏ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀਬਾ ਕੁਲਵੰਤ ਅਤੇ ਆਰ ਕੇ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਲੇਖਕ ਰਾਜੇਸ਼ ਭਬਿਆਣਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਆਏ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀਬਾ ਕੁਲਵੰਤ, ਆਰ ਕੇ ਬਾਂਸਲ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਬੰਗਾ, ਗੁਰਮੁਖ ਲੁਹਾਰ, ਕਮਲ ਧਰਮਸੋਤ, ਸ਼ਾਮ ਸਰਗੁੰਦੀ, ਸ਼ਿਲਪਾ ਕੈਂਥ, ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਧੋਗੜੀ ਨੇੜੇ ਤੰਗ ਪੁਲ 'ਤੇ ਸੇਫਟੀ ਵਾਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਖਤਰਾ

ਅਲਾਵਲਪੁਰ, (ਮਦਨ ਬੰਗੜ)- ਪਿੰਡ ਧੋਗੜੀ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਬਣੇ ਡਰੇਨ ਦੇ ਪੁਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਸਤਾਹਾਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲ 'ਤੇ ਸੇਫਟੀ ਵਾਲ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੁਲ ਦੇ ਤੰਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਕਈ ਵਾਰ ਹਾਦਸੇ ਵੀ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਅਧੂਰੇ ਓਵਰਬ੍ਰਿਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸੜਕ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬ੍ਰਿਜ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੜਕ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨੀਵਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਂਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੜਕ ਤਲਾਬ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੰਗ ਪੁਲ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਚੌੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸੇਫਟੀ ਵਾਲ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਨਾਲ ਹੀ, ਓਵਰ ਬ੍ਰਿਜ ਹੇਠਾਂ ਖਰਾਬ ਸੜਕ ਨੂੰ ਵੀ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੁੜ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੇ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਗ੍ਰੇਡ-2 ਦਾ ਚਾਰਜ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਮਨੋਜ ਲਾਡੀ)- ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਫ਼ਤਰ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਗ੍ਰੇਡ-2 ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਫਸਰ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਠਾਕੁਰ ਮੋਹਨ ਦਾਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਸੁਭਾਸ਼ ਕੌਸ਼ਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਲਕਸ਼ਮੀ ਰਾਣੀ, ਜੂਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਣ ਉਪਰੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਤਨਦੇਹੀ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਆਰ ਬੀ ਯੂ 'ਚ ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)- ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਯੁਵਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਆਤ ਬਾਹਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਜਾਗਰੂਕਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਬਹਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਵਿਕਾਸ), ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਕਹੋ ਥੀਮ ਹੇਠ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੌਜਵਾਨ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ।ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਇੰਸਿਜ਼ ਦੀ ਡੀਨ ਡਾ. ਇੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਰਥਪੂਰਨ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਖਾਈ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਹਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਦਿਲਾਵਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ । ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੁਰਮੁਖ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ।

ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਕਣਕ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਖਰੀਦ ਜਾਰੀ : ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ

ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦੀ)- ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਫਸਲ ਦੀ ਲਿਫਟਿੰਗ ਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ 12 ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋ ਲਿਆਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਫਾਈ, ਰੋਸ਼ਨੀ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਪਖਾਨੇ, ਤਰਪਾਲਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਫਸਲ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ 12 ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 26803 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਈ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਣਕ ਖਰੀਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਿਫਟਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਧੀਨ 12 ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ ਅਗੰਮਪੁਰ, ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਤਖਤਗੜ੍ਹ, ਨੂਰਪੁਰ ਬੇਦੀ, ਨੰਗਲ, ਸੂਰੇਵਾਲ, ਅਬਿਆਣਾ, ਸੁਖੇਮਾਜਰਾ, ਡੂਮੇਵਾਲ, ਅਜੋਲੀ, ਕਲਵਾ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੁੱਲ 26803 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਬੇਲੋੜੀ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰੀ ਨਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਅੱਠ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਰਸਟ ਨੇ ਐੱਸ ਏ ਐੱਸ ਨਗਰ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਅੱਠ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪੇ।ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 65,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬੀ ਸੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਮਿਥਲੇਸ਼ ਗਰਗ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬੀ ਸੀ ਵਿੰਗ ਦੀ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਵਿੰਗ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨਿਰਵੈਰ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡਾ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਉੜਮੁੜ ਟਾਂਡਾ ਤੇ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੂਨਕ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਸਰਪਰਸਤ ਉੜਮੁੜ ਟਾਂਡਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬੀ ਸੀ ਵਿੰਗ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀ, ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਸੀ ਵਿੰਗ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ,ਦੁਆਬਾ ਜੋਨ ਐਸ ਸੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੂਲੇ, ਐਸ ਸੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੋਮੀ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡਾ ਸਾਬਕਾ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਨੇ ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰੋਪਾ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਏ ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਵਫਾਦਾਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ, ਸਾਬੀ ਰਾਜਪੁਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਈ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡੀ ਸੀ ਨੇ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਕੀਤਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਜਲੰਧਰ (ਸ਼ੈਲੀ ਐਲਬਰਟ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ)- ਰਾਇਜ਼ਾਦਾ ਹੰਸਰਾਜ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਮਿਨੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਭਰ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਖਿਡਾਰੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਰਜੀਤ ਵਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਹਾਰ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾ ਹਾਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼, ਜਜ਼ਬੇ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ।ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਰਿਤਿਨ ਖੰਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 280 ਮੁਕਾਬਲੇ ਖੇਡੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 22 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 300 ਖਿਡਾਰੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰ-11 ਅਤੇ ਅੰਡਰ-13 ਉਮਰ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਕਿਆਂ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਅੱਠ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਵੈਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾ ਲਗਾਉਣ : ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਬੀਰਮਪੁਰ)- ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੌੜ ਵੱਲੋਂ ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਲੱਸਟਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਬਲਾਕ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਣਕ ਦੇ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਿਸਾਨ ਕਣਕ ਦੇ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ 23 ਕਲੱਸਟਰ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲੱਸਟਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਣਕ ਦੇ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾ ਲਗਾ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ, ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਿਸਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕੇ ਨਾੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ ਖੂਹੰਦ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ ਖੂਹੰਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਗੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਇੰਡੈਕਸ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਣਕ ਦੇ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 5000 ਤੋਂ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੈੱਡ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਕਣਕ ਦੇ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾ ਲਗਾਵੇ।

ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਿਆ ਜਾਇਜ਼ਾ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ (ਮਿਥਲੇਸ਼ ਗਰਗ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ)- ਚੇਅਰਮੈਨ ਚੌਧਰੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਨੇ ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਸਟਾਫ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ ਟਾਂਡਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 237853 ਕੁਇੰਟਲ ਖਰੀਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਵਿਜਟ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਖਰੀਦ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਿਮੀਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਹਨ ਕਣਕ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਖਰੀਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਕੱਤਰ ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ, ਲੇਖਾਕਾਰ ਰਮਨਦੀਪ ਮੰਡੀ, ਸੁਪਰਵਾਇਜ਼ਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਿਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ : ਜਸਵੀਰ ਰਾਜਾ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਮਿਥਲੇਸ਼ ਗਰਗ)- ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਖੁੱਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ।ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤੇ ਡੇਰਾ ਗੁਰੂਸਰ ਖੁੱਡਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਜਾ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰੀਬ 46 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ ਅਤੇ ਦੋ ਕਮਰਿਆਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਸੂਬਾ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਟਾਂਡਾ ਦੀ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰ ਪਰਸਨ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਨਦੀਪ ਕਲਸੀਆ, ਸਰਪੰਚ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡਾ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡਾ, ਐਸ.ਡੀ.ਓ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖੁਡਾ, ਸਾਬਕਾ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ ਅਸ਼ੋਕ ਸੈਣੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਟੀ, ਲੈਕਚਰਾਰ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡਾ, ਲੈਕਚਰਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ, ਲੈਕਚਰਾਰ ਰੇਖਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਲੈਕ ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ, ਲੈਕ ਮੰਜੂਸ਼ਾ, ਲੈਕ ਸੰਗੀਤ ਕੌਰ ਲੈਕ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਲੈਕ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲੈਕ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲੈਕ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਲੈਕ ਰਾਕੇਸ਼ ਸੈਣੀ, ਲੈਕ ਰਾਜਵੰਤ ਕੌਰ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੀ ਪੀ ਈ, ਜੀਵਨ ਜੋਤੀ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਲੋਕ ਸਿਲੰਡਰ ਲੈਣ ਲਈ ਕੜਕਦੀ ਧੁੱਪ 'ਚ ਖੜ੍ਹਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ

ਫਿਲੌਰ (ਨਿਰਮਲ) ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲਣ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਲੋਕ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਪੰਜ ਢੇਰਾਂ ਵਿਖੇ ਗੈਸ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਗਡਾਊਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੜਕਦੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਖੜ੍ਹੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਿਲੌਰ ਗੈਸ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੁਕਿੰਗ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਕੋਲ ਤਾਂ ਵੋਚਰ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਸਿਲੰਡਰ ਫਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁਕਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਡੀ ਏ ਸੀ ਨੰਬਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਡੀ.ਏ.ਸੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੋਚਰ ਕਟਾਉਣ ਨੂੰ 3-4 ਦਿਨ ਲਾਈਨਾਂ 'ਚ ਲੱਗਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵੋਚਰ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਿਲੰਡਰ ਲੈਣ ਲਈ ਧੱਕੇ ਖਾਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੜਕਦੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੈਸ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕੰਮ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਗੈਸ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਮਾਲਿਕ ਬੀਬੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਗੱਡੀ 11:30 ਵਜੇ ਪੁੱਜੀ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਿਲੰਡਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਗਿਲਜੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਵਫਦ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

ਅੱਡਾ ਸਰਾਂ/ ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ (ਜਸਵੀਰ ਕਾਜਲ, ਉਂਕਾਰ ਸਿੰਘ)- ਆਗਾਮੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹੋ ਰਹੀ ਗੜਬੜੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਵਫਦ ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਐੱਸ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਟਾਂਡਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ।ਵਫਦ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਗਿਲਜੀਆਂ ਨੇ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੂੰ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 5 ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਾਰਡਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣੇ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ ਵੀ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤਾਕ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ 120 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਅਧਾਰ ਕਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਕੇ ਨਕਲੀ ਅਧਾਰ ਕਾਰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਜਾਅਲੀ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬੀ ਐੱਲ ਓ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਮ ਅੱਗੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਸੇਵਕ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਜਗਜੀਵਨ ਜੱਗੀ, ਬਾਬੂ ਰੂਪ ਲਾਲ, ਦੇਸ ਰਾਜ ਡੋਗਰਾ, ਰਾਕੇਸ਼ ਬਿੱਟੂ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕਾਕਾ, ਦਵਿੰਦਰ ਬਿੱਲੂ, ਵਿਨੋਦ ਖੋਸਲਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਿੱਟੂ, ਪੰਕਜ ਸਚਦੇਵਾ, ਆਸ਼ੂ ਵੈਦ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ।

ਪੰਜਾਬ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

*** ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਇੱਕ ਮਈ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਫਰੰਟ ਵੱਲੋਂ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ**

ਬੰਗਾ (ਅਵਤਾਰ ਕਲੇਰ)-ਪੰਜਾਬ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅੱਜ ਸ਼ਹੀਦ ਮਲਕੀਤ ਚੰਦ ਮੇਹਲੀ ਭਵਨ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅਮਰਜੀਤ ਮੰਗੂਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਦਿਹਾੜੀ ਸਮਾਂ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਇੱਕ ਮਈ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਫਰੰਟ ਵੱਲੋਂ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 50 ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਟਕ ਵੱਲੋਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵੱਲੋਂ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਮੇਲ ਚੰਦ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅੱਠ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਮੂਹ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ 18 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਡੀਏ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਤੁਰੰਤ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਬਣਦਾ ਬਕਾਇਆ ਤੁਰੰਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਵੀ 59 ਦਾ ਗੁਣਾਂਕ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਊਟਸੋਰਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਲਮਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪਏ ਮਸਲੇ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਘੱਟ ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਉਲੀਕੇ ਐਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ 14 ਮਈ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੋਹਾਲੀ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਧਰਨਾ ਅਤੇ 17 ਮਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਸਾਂਝਾ ਫਰੰਟ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੂਬਾਈ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 50 ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੂਨੀਅਨ ਸਬੰਧਤ ਏਟਕ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ, ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਭੰਗਲ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਰਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ,ਡਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਬਗੋਰਾ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੜਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਪੈਲ ਬੀ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ

ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ, ਰੀਨਾ ਸ਼ਰਮਾ)-ਅਕਾਲ ਗਲੈਕਸੀ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ ਸਿੱਧੂਪੁਰ, ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਿਆਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਇੰਟਰ ਸਕੂਲ ਸਪੈਲ ਬੀ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 20 ਸਕੂਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਤੀਸਰੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 20 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ (ਜਮਾਤ ਤੀਸਰੀ) ਅਵਨੀਤ ਕੌਰ (ਜਮਾਤ ਚੌਥੀ) ਅਤੇ ਮਨਸੀਰਤ ਕੌਰ (ਜਮਾਤ ਪੰਜਵੀਂ) ਵੱਲੋਂ ਭਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਕਤਲ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਹਵਾਲਾਤ ਤੋੜ ਕੇ ਫਰਾਰ

ਕਾਦੀਆਂ (ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲਹੋਤਰਾ)-ਥਾਣਾ ਸੇਖਵਾਂ ਤੋਂ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਹਵਾਲਾਤ ਤੋੜ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀ ਥਾਣਾ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਬਟਾਲਾ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪੈ ਗਈ ਪਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਥਾਣਾ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਛਿੜ ਗਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁਲਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫਰਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸੁਰੱਖਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ।ਥਾਣਾ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਅੱਗੇ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਜਿੰਦੀ ਪੁੱਤਰ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਦੋ ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਚੂਹੜ ਚੱਕ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਥਾਣਾ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਨੱਕ ਹੇਠੋਂ ਹਵਾਲਾਤ ਤੋੜ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ।ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਥਾਣਾ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਐੱਸਐੱਚਓ ਮੈਡਮ ਰਜਵੰਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹਵਾਲਾਤ ਤੋੜ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹਵਾਲਾਤ ਤੋੜ ਕੇ ਫਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਪੁਲਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਲੈਂਡਮਾਰਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਤ

ਭੋਗਪੁਰ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ)-ਦੀ ਲੈਂਡਮਾਰਕ ਸਕੂਲ ਭੋਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਲ 36 ਦੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੇ 51 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉੱਚ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕਰਨ ਆਏ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ (ਭੋਗਪੁਰ), ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਹਰਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਯੂਥ ਲੀਡਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੀ ਲੈਂਡਮਾਰਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੋਨਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਇੰਚਾਰਜ ਜਸਕਿਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਹਰਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੋਨਮ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਵਾਗਤ

ਛੇਹਰਟਾ, (ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ) : ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਲਕਾ ਉੱਤਰੀ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਅਕਸ਼ੈ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸੱਤ ਰਾਜ ਸਭਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਹਿਤ, ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਹਿੱਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਲੋਕ ਹੁਣ ਵਿਕਾਸਵਾਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਅ ਨੇ 'ਆਪ' ਦੀ ਕੁਸ਼ਾਸਨ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਸ਼ੈ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਠੀਕ ਸਮੇਂ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸਿਆਸੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਚੁਣੀ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ਹਿੱਤ, ਸੁਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹੇਠ ਹਰ ਵਰਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਲਵਾ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਮਲੇਰੀਆ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (ਅਸ਼ੋਕ ਸ਼ਰਮਾ) : ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਪੀਡੀਮੋਲੋਜਿਸਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵਿਸ਼ਵ ਮਲੇਰੀਆ ਦਿਵਸ ਮਾਲਵਾ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੀਚਰਾਂ ਤੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਲੇਰੀਆ ਤੇ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਏਐੱਮਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਲੇਰੀਆ ਦਾ ਮੱਛਰ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਾਣੀ ਖੜ੍ਹਾ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਿੱਜ ਦੀ ਬੈਕ ਸਾਈਡ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਵੇਸਟ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟਰੇਅ ਨੂੰ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਹਵਾਦਾਰ ਕਲੂਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਮੱਛਰ ਭਜਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਬੁਖਾਰ ਹੋਣ ਤੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਪੌਜ਼ਟਿਵ ਆਉਣ ਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਦੀ ਦਵਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਛੋਟੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆ ਕਰਕੇ ਮਲੇਰੀਆ ਨੂੰ ਫ਼ੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਟੀਮ ਮੈਂਬਰ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਏਐੱਮਓ, ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੰਬੋਜ਼ ਤੇ ਮਾਲਵਾ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਟੀਚਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੰਗਾਮਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਜਾਮ

*** ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਲਾਨੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ, ਧਰਨਾ ਜਾਰੀ**

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ (ਰਾਜ ਖੁਰਮੀ)-ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੰਗਾਮਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਕਦਰ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਵੀ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਕਈ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੀਟਾ ਤੂਰ, ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲਿਆਲ, ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ ਫੱਗੂਵਾਲਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਫੱਗੂਵਾਲਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਲਦ, ਲਵਲੀ ਸ਼ਰਮਾ ਕਾਕੜਾ ਅਤੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ ਤੂਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਡੀ ਐਸ ਪੀ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਬਿਠਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲਾ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕਾ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਰਾਜ ਡੀ ਐਸ ਪੀ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਥਿਤ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਾਰੇ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਵਲੀ ਸ਼ਰਮਾ ਕਾਕੜਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਣਾਅ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਉਧਰ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਝਨੇੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਲਾ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਵੱਡੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਹਿਮਤ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡਾ ਪਰਵਾਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਮਤਭੇਦ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਦੋਂ ਲਵਲੀ ਸ਼ਰਮਾ ਕਾਕੜਾ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਟਰੱਕ ਆਪਰੇਟਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਜਾਮ ਕਰਕੇ ਧਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਖਬਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਧਰਨਾ ਜਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਹੌਲ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਪੰਡਿਤ ਮਿਥਲੇਸ਼)-ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਭਾਰਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ 135ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਪਿੰਡ ਨੈਨੋਵਾਲ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਰਪੰਚ ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਚ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੋਮਨਾਥ ਮਹਿਮੀ, ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਟਾਂਡਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਲਾਕਾਰ ਐਸ.ਐਸ ਆਜ਼ਾਦ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣਗੇ।

ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਰੈਲੀ ਕੱਢੀ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਪੰਡਿਤ ਮਿਥਲੇਸ਼)-ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰ ਰਮਨਦੀਪ ਕਮਲ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਸ.ਐਮ.ਓ ਟਾਂਡਾ ਕਰਨ ਕੁਮਾਰ ਸੈਣੀ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੀ.ਐਚ.ਸੀ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਜੀ.ਆਰ.ਡੀ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੇ ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕੱਢੀ ਗਈ ।ਇਹ ਰੈਲੀ ਟਾਂਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮਲੇਰੀਆ ਵਰਗੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਸ.ਐਮ.ਓ ਟਾਂਡਾ ਡਾਕਟਰ ਸੈਣੀ ਵੱਲੋਂ 2026 ਦੇ ਮਲੇਰੀਆ ਥੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਲੇਰੀਆ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਮਲੇਰੀਆ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਥਾਮ ਤੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਰਣਜੀਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਖਨਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜੀ.ਆਰ.ਡੀ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

Court Notice

(U/o Rule 20 CPC)
In The Court of
Ms. Amandish Kaur
Civil Judge (Junior Division)
Ludhiana
CNR No.:- PBLD02-003137-2025
Next Date:-29-04-2026
Punjab State Power Corporation Limited
Vs.
Vinod Kumar

Publication issued to : Vinod Kumar R/o Plot No. 800, Jain Colony, Ludhiana

In above titled case, the defendant(s)/respondent(s) could not be served. It is ordered that defendants)/ respondent(s) should appear in person or through counsel on 29-04-2026 at 10:00 a.m.

For details logon to https://highcourtchd.gov.in/? mod=district_notice&district=mogacourt

Civil Judge (Junior Division)
Ludhiana
Dated, this day of 23.04.2026

ਉੱਤਰ ਰੇਲਵੇ

ਈ-ਨੀਲਾਮੀ ਸੂਚਨਾ

ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਡਲ ਵਾਣਿਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਕਾਂਟਰੈਕਟਾਂ ਦੀ ਈ-ਨੀਲਾਮੀ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਮਿਤੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ:

Catalogue No.	Nature of contract
ਈ-ਨੀਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ: 11.05.2026	
EAFZR-ADVT26-11	ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਠੇਕੇ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ: ਕ) ਟ੍ਰੇਨ ਨੰਬਰ 20424/23 ਅਤੇ 14680/82/81 ਦੇ ਡੱਬਿਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਹਿਸੇ ਤੇ ਵਿਨਾਇਲ ਰੈਪਿੰਗ ਦੁਆਰਾ। ਖ) ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ 5 ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੰਕੀਆਂ ਦੇ ਓਵਰਹੈਡ ਉਤੇ।
EAFZR-MIS26-7	ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਤ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਠੇਕੇ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ: ਕ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਪੂਜਾ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਲਈ ਕਿਓਸਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ। ਖ) ਫਿਲੌਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਫੂਡ ਵੈਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ। ਗ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਰੇਲ ਕੋਚ ਰੇਸਟੋਰੈਂਟ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ। ਘ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 4/5 ਤੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਵੈਂਡਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ।
EAFZR-CTG26-2	ਫਗਵਾੜਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕੈਟਰਿੰਗ ਸਟਾਲ ਦੇ ਲਈ ਠੇਕੇ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ।
ਈ-ਨੀਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ: 12.05.2026	
EAFZR-MIS26-8	ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਤ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਠੇਕੇ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ: ਕ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 6/7 ਤੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਵੈਂਡਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ। ਖ) ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਟੀਟੀਈ ਰੇਸਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਛੋਟੀ ਫੂਡ ਵੈਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ। ਗ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਅਕਸੇਸਰੀਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਲਈ ਕਿਓਸਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ।
EAFZR-ADVT26-12	ਟ੍ਰੇਨ ਨੰਬਰ 12408/07 ਦੇ ਕੋਚਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਹਿਸੇ ਤੇ ਵਿਨਾਇਲ ਰੈਪਿੰਗ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਪਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਠੇਕੇ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ।
ਈ-ਨੀਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ: 13.05.2026	
EAFZR-AVM26-1	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 2/3 ਤੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਵੈਂਡਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ।
EAFZR-ADVT26-13	ਟ੍ਰੇਨ ਨੰਬਰ 14622/21/26/25 ਦੇ ਕੋਚਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਹਿਸੇ ਤੇ ਵਿਨਾਇਲ ਰੈਪਿੰਗ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਪਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਠੇਕੇ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ।
Date of E-Auction: 14.05.2026	
EAFZR-SBS26-1	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਬ੍ਰਾਂਡ ਪ੍ਰੀਮਿਯਮ ਸਟੋਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਲਈ ਠੇਕੇ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ।

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜੀਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.ireps.gov.in 'ਤੇ ਜਾਓ।

ਨੰਬਰ : NR-FZROCOML(NFR)/18/2024 ਮਿਤੀ 24.04.2026

ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ 1384/2026

ਉੱਤਰ ਰੇਲਵੇ

ਟੈਂਡਰ ਸੂਚਨਾ

ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਨਿਰਮਾਣ/ਆਰਐਸਪੀ/ਐਨਆਰ, 901 ਬੀ, ਟਾਵਰ-I, 9ਵੀਂ ਮੰਜਿਲ, ਕਨੇਕਟਸ ਟਾਵਰ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਅਜਮੇਰੀ ਗੇਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110002 ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫ ਤੋਂ ਹੇਠਾ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਦੋ ਪੈਕੇਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਈ-ਟੈਂਡਰਾ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ :-

1	**ਕੰਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ :** ਰੋਡ ਸੇਫਟੀ ਪ੍ਰੋਜੇਕਟਸ ਯੂਨਿਟ (RSPU), ਉੱਤਰ ਰੇਲਵੇ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ 04 ਨੰਬਰ ਰੇਲਵੇ ਓਵਰ ਬ੍ਰਿਜ (ROB) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ **(i)** ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਮੰਡਲ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ-ਨਕੋਦਰ ਖੰਡ ਉਤੇ ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਅਤੇ ਜਮਸ਼ੇਰ ਖਾਸ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਮੀ 3/111.57 ਉਤੇ ਸਥਿਤ ਕਰੋਸਿੰਗ ਨੰਬਰ S-4 ਦੀ ਜਗ੍ਹਾਂ ਉਤੇ 2-ਲੇਨ ਆਰਓਬੀ (ਏਪ੍ਰੋਚ ਸਹਿਤ) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ । **(ii)** ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਾਹਨੇਵਾਰ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਖੰਡ ਉਤੇ JRC-JUC ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਮੀ 430/5-7 ਉਤੇ ਸਥਿਤ ਲੇਵਲ ਕਰੋਸਿੰਗਿ ਨੰਬਰ B-67-A (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪੁਰਾ ਕਰੋਸਿੰਗ) ਦੀ ਜਗ੍ਹਾਂ ਉਤੇ 2-ਲੇਨ ਆਰਓਬੀ (ਏਪ੍ਰੋਚ ਸਹਿਤ) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ । **(iii)** ਜੰਮੂ ਮੰਡਲ ਦੇ ਪਠਾਨਕੋਟ-ਜੰਮੂ ਤਵੀ ਖੰਡ ਉਤੇ ਬਾੜੀ ਬ੍ਰਾਹਣ ਅਤੇ ਵਿਜੈਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਮੀ 81.468 ਉਤੇ ਸਥਿਤ ਲੇਵਲ ਕਰੋਸਿੰਗ ਨੰਬਰ B2-54 ਦੀ ਜਗ੍ਹਾਂ ਉਤੇ 2-ਲੇਨ ਆਰਓਬੀ (ਏਪ੍ਰੋਚ ਸਹਿਤ) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ । **(iv)** ਜੰਮੂ ਮੰਡਲ ਦੇ BHRL-JAT ਖੰਡ ਉਤੇ ਬਾੜੀ ਬ੍ਰਾਹਣ ਅਤੇ ਵਿਜੈਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਮੀ 76/143 ਉਤੇ ਸਥਿਤ ਲੇਵਲ ਕਰੋਸਿੰਗ ਨੰਬਰ S-51 ਦੀ ਜਗ੍ਹਾਂ ਉਤੇ 2-ਲੇਨ ਆਰਓਬੀ (ਏਪ੍ਰੋਚ ਸਹਿਤ) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ।
2	**ਲਗਭਗ ਕੰਮ ਦੀ ਲਾਗਤ :** ਰੁ: 1,92,44,47,368.87/- ਰੁਪਏ ਕੇਵਲ (ਇਕ ਸੋ ਬਾਨਵੇ ਕਰੋੜ ਚਵਾਲੀਸ ਲੱਖ ਸੈਂਤਾਲੀਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤਿੰਨ ਸੋ ਅਡਸਠ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸਤਾਸੀ ਪੈਸੇ ਕੇਵਲ ।)
3	**ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ :** 18 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ
4	**ਬਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ :** ਰੁ: 3,84,89,000.00 ਰੁਪਏ ਕੇਵਲ (ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਚੋਰਾਸੀ ਲੱਖ ਨਵਾਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕੇਵਲ ।)
5	**ਰੇਲਵੇ ਉਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦਸਤਾਵੇਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ/ਉਪਲਬਧਤਾ :** ਟੈਂਡਰ ਦਸਤਾਵੇਜ ਆਈਆਰਈਪੀਐਸ ਵੈੱਬ-ਸਾਈਟ ਯਾਨੀ www.ireps.gov.in ਉਤੇ 24.04.2026 ਤੋਂ 20.05.2026 ਤਕ ਉਪਲਬਧ ਰਹਿਣਗੇ ।
6	**ਟੈਂਡਰਾ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ/ਸਮਾਂ :** ਟੈਂਡਰ ਦਸਤਾਵੇਜ ਆਈਆਰਏਪੀਐਸ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਉਤੇ 20.05.2026, 11:30 ਵਜੇ ਤਕ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਸਕਦੇ ਹਨ ।
7	**ਟੈਂਡਰ ਖੁਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੇ ਸਮਾਂ :** 20.05.2026, 11.30 ਵਜੇ ਦੇ ਬਾਦ ਕਿਸੀ ਵੀ ਸਮੇਂ ।
8	**ਪਹਿਲਾ-ਟੈਂਡਰ ਬੈਠਕ :** ਮਿਤੀ 30.04.2026 ਵਕਤ: 11:30 ਵਜੇ ਤੋਂ 12:30 ਵਜੇ ਤਕ ਜਗ੍ਹਾਂ : ਸੀਏਓ/ਸੀ/ਆਰਐਸਪੀ ਦਫਤਰ, 9ਵੀਂ ਮੰਜਿਲ, ਕਨੇਕਟਸ ਟਾਵਰ, ਡੀਐਸਆਰਸੀ ਭਵਨ, ਅਜਮੇਰੀ ਗੇਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110002 ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਵੀਡਿਯੋ ਕਾਨਫ੍ਰੇਂਸ (ਵੀਸੀ) ਲਿੰਕ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਤੋਂ (uploaded on IREPS) ।

ਨੰ: 21-W-9-2026-WA-DyCE-C-RSP ਮਿਤੀ : 24.04.2026 1383/2026

ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ

ਉੱਤਰ ਰੇਲਵੇ

ਈ-ਨਿਵਿਦਾ ਸੂਚਨਾ

ਨਿਵਿਦਾ ਨੰਬਰ:- 10-2026-27-SrDEN-I-FZR ਤਾਰੀਕ: 24.04.2026

ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਫਸਟ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਵਲੋਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਤ ਈ-ਨਿਵਿਦਾਵਾਂ, ਅੰਤਮ ਮਿਤੀ 18.05.2026 ਸਮਾਂ 15:00 ਵਜੇ ਤਕ www.ireps.gov.in ਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਵਿਦਾਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਮੂਲ/ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਟੈਂਡਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂਅਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇਸ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਲਈ ਮਾਨਯ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਨਿਵਿਦਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੇਵਲ ਨੂੰ ਕੇਵਲ www.ireps.gov.in ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਭੁਗਤਾਨ ਮੋਡ ਜਿਵੇਂ ਨੈਟ ਬੈਕਿੰਗ, ਡੇਬਿਟ ਕਾਰਡ, ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਨਿਵਿਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਨਿਵਿਦਾ ਦੇ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜਤ ਹੈ। ਡਿਮਾਂਡ ਡ੍ਰਾਫਟ, ਬੈਂਕਰ ਚੈਕ, ਜਮ੍ਹਾ ਰਸੀਦ, ਐਫਡੀਆਰ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਮੈਨੂਅਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਿਵਿਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਨਿਵਿਦਾ ਅਨੁਭਾਗ	ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
ਖੁਲ੍ਹਾ	ਕੰਮ	ਦੋ ਪੈਕੇਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
ਨਿਵਿਦਾ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਬੋਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਬੋਲੀ ਸਮਾਪਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ
23.04.2026	04.05.2026	18.05.2026 / 15:00 ਵਜੇ

ਲ.	ਨਿਵਿਦਾ ਸੰਖਿਆ	ਨਿਵਿਦਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ
1	10-2026-27-SrDEN-I-FZR	ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਫਸਟ ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ SNL-JRC-PTKC ਸੈਕਸ਼ਨ ਉਤੇ ਨੂੰ CRO ਰੋਕਣ ਲਈ ਟ੍ਰੈਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਮੇਟਲ ਬੀਮ ਕ੍ਰੈਸ਼ ਬੈਰਿਯਰ ਅਤੇ RCC ਬਾਊਂਡਰੀ ਵਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਸਥਾਪਨਾ, ਨਾਲ ਹੀ ਵਖ-ਵਖ ਬਾਕੀ ਸਥਾਨਾਂ (30.00ਕਿਮੀ) ਤੇ ਮੇਟਲ ਬੀਮ ਕ੍ਰੈਸ਼ ਬੈਰਿਯਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਸਥਾਨਾ।

ਵਿਗਿਆਪਨ ਮੂਲ (ਰੁ.)	ਬਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ	ਆਫਰ ਦੀ ਵੈਲੀਡਿਟੀ	ਸਮਾਪਨ ਦਾ ਸਮਾਂ
11,07,37,643.18	22,14,800.00	90 ਦਿਨ	08 ਮਹੀਨੇ

ਸਮਾਨ ਨੇਚਰ ਦਾ ਕੰਮ: "ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਵਿਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਮ"

ਨੋਟ : 1. ਨਿਵਿਦਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਵਿਦਾਕਰਤਾ ਨਿਵਿਦਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੁਧੀਪੱਤਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ। 2. ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਅੰਗ੍ਰੇਜੀ ਵਰਜਨ ਦਾ ਅਵਲੋਕਨ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜੀ ਵਰਜਨਹੀ ਮਾਨਯ ਹੋਣਗੇ।

1380/26

ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ

ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

ਆਮ ਸੂਚਨਾ

ਮੈਂ, ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਪਤਨੀ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਨਿਵਾਸੀ ਮਕਾਨ ਨੰ. 188, ਲਾਲ ਕੁੜਤੀ ਬਜ਼ਾਰ, ਜਲੰਧਰ ਕੈਂਟ, ਪੰਜਾਬ-144005 ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਯੁਵਰਾਜ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਨਾਂਅ ਯੁਵਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਹੈ।

ਮੈਂ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਲੇਟ ਸ੍ਰ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 193, ਨਿਊ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਗਰ, ਮੁਸ਼ਕਵੇਦ, ਲੱਖਣ ਕਲਾਂ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਨੂੰਹ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਵਾ ਪੋਤਰੀ ਗੁਰਅਸੀਸ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਤਮਾਮ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਲੜਕਾ, ਨੂੰਹ ਅਤੇ ਪੋਤਰੀ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣੇਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ। ਸਮੂਹ ਸਬੰਧਤ ਨੋਟ ਕਰਨ।

ਬੇਦਖਲੀ ਨੋਟਿਸ

ਮੈਂ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਅਠਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਪੰਜਾਬ-143521, ਹਾਲ ਵਾਸੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਗੋਦ ਲਏ ਲੜਕੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਵਦੀਪਪਾਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਹਰੀ ਮਿੱਤਰ ਵਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਰਾਣੀ ਪਤਨੀ ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਵਾਸੀਆਨ ਨਿਊ ਅਜੀਤ ਨਗਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਲੜਕਾ ਨੀਰਜ ਸਾਡੇ ਕਹਿਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਮਾਮ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਬੰਧਤ ਨੋਟ ਕਰਨ।

ਮੈਂ, ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਐੱਸ-14/945-946, ਗਲੀ ਲੋਹਾਰਾਂ ਵਾਲੀ, ਚੌਕ ਲਛਮਨਸਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਲੜਕਾ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਪੋਤਰੇ ਸਹਿਜਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਖਮੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਲਾਟ ਨੰ. 180, ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿਟੀ ਹੋਮ, ਨਜ਼ਦੀਕ ਗੋਲਡਨ ਗੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੱਲ-ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਨਫੇ-ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰੀ ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਬੰਧਤ ਨੋਟ ਕਰਨ।

ਮੈਂ ਬੱਬੂ ਮਸੀਹ ਪੁੱਤਰ ਸਰੀਦਾ ਮਸੀਹ ਵਾਸੀ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 2 ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ ਅਜਨਾਲਾ ਤਹਿਸੀਲ ਅਜਨਾਲਾ ਜ਼ਿਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਲੜਕਾ ਅਜੇ ਮਸੀਹ ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ । ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੱਲ - ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ । ਜੇਕਰ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਖੁਦ ਹੋਵੇਗਾ । ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਮੇਰਾ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਬਾਕੀ ਪਰਿਵਾਰ/ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਲਕ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸਾਰੇ ਸਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਨੋਟ ਕਰਨ ।

ਅਸੀਂ, ਨਿਰਭੈਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵੀਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਨਿਰਭੈਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਅਠਵਾਲ, ਤਹਿਸੀਲ ਮਜੀਠਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਲੜਕਾ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਾਡੇ ਕਹਿਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੱਲ-ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੀ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨਾਂਅ ਦੀ ਬਦਲੀ

ਮੈਂ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਫੇਰੂਮਾਨ, ਤਹਿਸੀਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਅਭਿਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਨਾਬਾਲਗ) ਦਾ ਨਾਂਅ ਬਦਲ ਕੇ ਅਭਿਜੋਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ । ਸੰਬੰਧਿਤ ਨੋਟ ਕਰਨ ।

Change of Name

I Rajnish Chadha S/O Davinder Kumar R/O 5 Lane No 3, Lawrence Avenue, Dasondha Singh Road Amritsar Have Changed My Name From Rajnish Chadha To Rajnish Kumar Chadha

I Sanjeev Kumar Uppal S/O Late Darshan Uppal R/O Hno 167, Avtar Avenue, New Medical Enclave Amritsar Have Changed My Name From Sanjeev Kumar Uppal To Sanjeev Uppal.

I Piare Lal S/O Khushia Ram R/O VPO Mutton Teh Balachaur Distt SBS Nagar Punjab Have Changed My Name To Lal Piare. Lal Is My Surname. All Please Note.

Change of Name

I Gurjant Singh S/o Mohan Singh resident of Vill. Old Bagrian PO. Alma District Gurdaspur have changed my name from Gurjant Singh to Singh Gurjant concerned note please.

I Balwinder Kaur W/o Gurjant Singh resident of Vill. Old Bagrian PO. Alma District Gurdaspur have changed my name from Gurjant Singh to Singh Gurjant concerned note please.

I, Jaspal Kaur Chadha w/o Paramjit Singh r/o E.S. 57/B, Ward No. 35, Dhobi Mohalla, Jalandhar have changed my name from Jaspal Kaur Chadha to Jaspal Kaur. All concerned please note.

I, Vidya Devi W/O Piare Lal R/O VPO Mutton Teh Balachaur Distt SBS Nagar Punjab Have Changed My Name To Devi Vidya. Devi Is My Surname. All Please Note

I Jasmeet Kaur W/O Amandeep Singh R/O Vpo Kaulgarh Teh Balachaur Distt Sbs Nagar Punjab Have Changed My Name To Kaur Jasmeet. Kaur Is My Surname. All Please Note.

I,Kanchan Chawla W/O Gurpreet Singh R/O H.No.2, Old Jail Road,Near Kapoor Spinning Mills, Ranjit Avenue, Amritsar,Punjab have changed my name from Kanchan Chawla to Kanchan. Concerned note.

I,Jugraj Singh S/O Dalbir Singh R/O Village Jhalari, PO Butala, Tehsil Baba Bakala, Distt. Amritsar, Punjab have changed my name from Jugraj Singh to Jugraj as my Given name and Singh as my Surname . Concerned note.

I Manjit Kantih S/o Kabal Kantih R/o Jagirpur Patti VTC Daroli Kalan Distt Jalandhar punjab, 144104 have changed my name from Manjit Kantih to Manjit Singh.

I, Gurjant Singh S/o Balwinder Singh R/o Village Jasraur, Tehsil Ajnala District Amritsar have declared that Singh is my surname and Gurjant is my given name.

I, Satpal Singh S/o Buta Ram, R/o H.No.57, Gali No.12, New Pawan Nagar, Batala Road, Amritsar have changed my name from Satpal Singh to Satpal. Concerned may please be Noted.

I, Sheela W/o Satpal R/o H.No.57, Gali No.12, New Pawan Nagar, Batala Road, Amritsar have changed my name from Sheela to Shilla Vanti. Concerned may please be Noted.

I, Ranbir Singh S/o Sukhdev Singh R/o Village Terhi, Tehsil Ajnala District Amritsar have declared that Singh is my surname and Ranbir is my given name.

I Yuvraj Singh S/O Harwinder Singh Residence Of Village Malogil Po Bhagowal Tehsil Kalanaur District Gurdaspur State Punjab India Pincode 143511 I Have Changed My Name From Yuvraj Singh To Singh Yuvraj Surname As Singh And Given Name As Yuvraj.

I, Amardeep Kaur W/o Kulbir Singh R/o Village Tola Nangal, Sub Tehsil Rajasansi, Tehsil Ajnala, Distt. Amritsar, Punjab-143101 have changed my name from Amardeep Kaur to Amarbir Kaur.

Public Notice

I, Sehbaj Singh S/o Daljit Singh R/o V.P.O. Babehali, Distt. Gurdaspur, Punjab-143530, India, declare that my given name as Sehbaj and my Surname as Singh.

I, Sanman Singh S/o Amrik Singh R/o Vill. Ghurala, Distt. Gurdaspur, Punjab-143521, India, declare that my given name as Sanman and my Surname as Singh.

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ

'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ' ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ (ਡਿਸਪਲੇ/ ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ) ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਸਾਡਾ ਅਖਬਾਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਲੈਣ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਵਿੱਦਿਅਕ ਡਿਊਟੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਕੂਲ ਹੋਏ ਖਾਲੀ : ਪੁਆਰੀ

ਫਿਲੌਰ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਲ)-ਗੌਰਮਿੰਟ ਸਕੂਲ ਟੀਚਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਪੁਆਰੀ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਿੰਦਰ ਪਾਇਲਟ, ਸੂਬਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਚਾਵਲਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਨਪੁਰ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਨਵੀਨ ਸਚਦੇਵਾ, ਮੀਡੀਆ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਮਾੜੀਮੇਘਾ, ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝਾ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਡਿਊਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਬੀ.ਐਲ.ਓ. ਡਿਊਟੀਆਂ, ਜਨਗਣਨਾ, ਡਰੱਗਜ਼ ਜਨਗਣਨਾ, 10 ਲੱਖ ਤੱਕ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਫਤ ਹੈਲਥ ਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣਾ,ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਐਸ.ਆਈ.ਆਰ.) ਆਦਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਵਿੱਦਿਅਕ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅੱਠਵੀਂ, ਦਸਵੀਂ, ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਨਵਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੈਸ਼ਨ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।ਪਰ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਰੀ ਅਤੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਰੋਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਹੈ।ਆਗੂਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਵਿੱਦਿਅਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵਿਭਾਗੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਜੂਨ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਵਿਦੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਉੱਪਰ ਅਣ-ਐਲਾਨੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ ਛੁੱਟੀ ਉੱਪਰ ਲੱਗੀ ਅਣਐਲਾਨੀ ਰੋਕ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮਿਕਸਰ ਪਲਾਂਟ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਢੰਗਰਾਲੀ-ਖੈਰਪੁਰ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੱਕਾ ਧਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ

ਮੋਰਿੰਡਾ (ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ)-ਪਿੰਡ ਢੰਗਰਾਲੀ ਤੇ ਖੈਰਪੁਰ ਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਰਹੇ ਰੈਡੀਮਿਕਸ ਕੰਕਰੀਟ ਮਿਕਸਰ ਪਲਾਂਟ ਵਿਰੁੱਧ ਤਿੱਖਾ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੋਨੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਬਣ ਰਹੇ ਪਲਾਂਟ ਕੋਲ ਪੱਕਾ ਧਰਨਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਧਰਨੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪੂ ਬਾਠ ਸਰਪੰਚ ਢੰਗਰਾਲੀ ਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਟੜਾ ਸਰਪੰਚ ਖੈਰਪੁਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਲਾਂਟ ਮਾਲਕ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ ਫ਼ਾਰਮ ਹਾਊਸ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕੰਕਰੀਟ ਮਿਕਸਰ ਪਲਾਂਟ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਮੁੜ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮੰਨ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਕਰੀਟ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੇ ਧੌਂਸੇ ਭਰੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਲਾਂਟ ਤਾਂ ਲੱਗਣਾ ਹੀ ਲੱਗਣਾ ਹੈ।ਦੋਨੋਂ ਸਰਪੰਚਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਢੰਗਰਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਲਾਂਟ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਮਹਿਜ਼ 90 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ 250 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਕਰੀਟ ਮਿਕਸਰ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣਾ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਤੇ 300 ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਉਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।ਸਰਪੰਚ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪੂ ਬਾਠ ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਟੜਾ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਲ਼ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਰੋਕਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਢੰਗਰਾਲੀ, ਸਨੂੰ ਦੱਤ ਓ ਐਸ ਡੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਚ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ, ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਰਣਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਜੀਤ ਘੋਟਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬੀਰਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰੁਲਦਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੋਗੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਹਰਿਆਣਾ-ਜਨੌੜੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ 400 ਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਆਰ ਸੀ ਸੀ ਸੜਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ)-ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਹਿਲ ਸਦਕਾ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਜਨੌੜੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਟੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹਲਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਥੇ ਹੁਣ 400 ਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਅਤੇ 9 ਇੰਚ ਮੋਟੀ ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ. ਸੜਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸੁਵਿਧਾ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ।ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੜਕ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦਿੱਕਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ. ਸੜਕ ਬਣਨ ਨਾਲ ਇਹ ਰਸਤਾ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਆਵਾਜਾਈ ਸੁਵਿਧਾ ਉਪਲਬੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਜਪਾਲ ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ ਕਟਾਰੀਆ ਨੇ 6 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈਪਟਾਪ ਦਿੱਤੇ

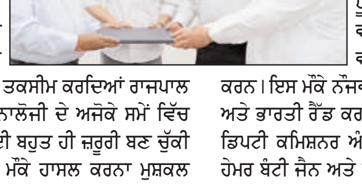

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ)-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ ਕਟਾਰੀਆ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ 6 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈਪਟਾਪ ਤਕਸੀਮ ਕੀਤੇ।ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੋਣਹਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈਪਟਾਪ ਤਕਸੀਮ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਹਰ ਨੌਜਵਾਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੋਕਾ ਸਮਾਂ ਏ.ਆਈ. ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਨ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਲੈਪਟਾਪ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੇਮਰ ਬੰਟੀ ਜੈਨ ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਜੈਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੱਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ : ਬਰਸਟ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ) :- ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਰਸਟ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਹੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣੇ । ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਣ ਵਾਸਤੇ ਬਤੌਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ, ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਰਸਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਉਲਟਾ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਰਗੀ ਵਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸੇ ਦੇ ਹੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਵਕਾਰ ਸਿੱਧ ਕਰਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਡਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਗੇ ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਸਹਾਦੜਾ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਮਲੇਰੀਆ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਬਲਾਚੌਰ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਬੈਂਸ)- ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾਕਟਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਸਾਹਦੜਾ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਮਲੇਰੀਆ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਲੇਰੀਆ ਦਿਵਸ ਹਰ ਸਾਲ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਲੇਰੀਏ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਮਲੇਰੀਆ ਬੁਖਾਰ ਮਾਦਾ ਐਨਾਫਲੀਜ਼ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੱਛਰ ਸਾਫ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੱਛਰ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਕੱਟਦੇ ਹਨ। ਮਲੇਰੀਏ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਇਸ ਵਿੱਚ ਠੰਢ ਅਤੇ ਕਾਂਬੇ ਨਾਲ ਬੁਖਾਰ ਹੋਣਾ, ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦਰਦ ਹੋਣਾ, ਬੁਖਾਰ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥਕਾਵਟ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਲੇਰੀਏ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ, ਛੱਪੜਾਂ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਤੇਲ ਦਾ ਛਿੜਕਾ ਕਰੋ, ਕੱਪੜੇ ਅਜਿਹੇ ਪਹਿਨੋ ਜਿਨਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਕਿਆ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕਿ ਮੱਛਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੱਟ ਨਾ ਸਕੇ। ਸੌਣ ਵੇਲੇ ਮੱਛਰਦਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ, ਬੁਖਾਰ ਹੋਣ ਤੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰ ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰਾਂ, ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅੰਤਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਮੰਤਵ ਤਹਿਤ ਕਾਲਜ 'ਚ ਲੈਕਚਰ ਕਰਵਾਏ

ਮਾਹਿਲਪੁਰ (ਸਫ਼ਰੀ) ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਧਿਐਨ ਰੁਚੀਆਂ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੈਕਚਰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਲੈਕਚਰ ਲੜੀ ਪਿਛਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸੂਝ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਪਹਿਲੇ ਲੈਕਚਰ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੂਗਲ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਐਪਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਪਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੀਆਂ।ਦੂਜੇ ਲੈਕਚਰ ਵਿਚ ਮੈਥੇਮੈਟਿਕਸ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਹਿਸਾਬ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ ਕੰਚਨ ਨੇ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਜੀਡੀਪੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਟਾਫ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਆਰਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਡਾ ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਮੰਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲਾਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਲਜ ਦਾ ਸਟਾਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੁਬਾਰਕ

ਅਗਮ ਚਾਵਲਾ
ਫਰੀਦਕੋਟ

ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੁਬਾਰਕ

ਪਰਮਿੰਦਰਜੀਤ ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਾਸੀ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀ 25ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਈ।

ਬੀ ਕੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਤੇ ਬਾਬੇ ਕੇ ਸਕੂਲ 'ਚ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ, (ਰੋਗੋਵਰ) : ਬੀ.ਕੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਬਾਬੇ ਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਵਾੜਾ ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਸੈਂਬਲੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਬੈਸਟ ਆਊਟ ਆਫ ਵੇਸਟ ਗਤੀਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਅਰਥ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਾਡਲ, ਪੇਂਟਿੰਗ, ਸਜਾਵਟ ਦਾ ਸਮਾਨ ਆਦਿ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਗਵਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਇਹਨਾਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੀਟੀਐਮ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿੰਡਰ ਗਾਰਟਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੱਦਾਮ ਖਾਨ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਰਗਮ ਥਿੰਦ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਤੀਮਾ ਪੁਰੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪਲਤਾ ਨਮਿਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ

ਸ਼ਾਹਕੋਟ (ਗਿਆਨ ਸੈਦਪੁਰੀ) ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ, ਸ਼ਿੱਦਤ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅੰਦਰਲੀ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਬਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਜ਼ਹੀਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪਲਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਜੋਤੀ, ਸ਼ਵੇਤਾ ਤੇ ਦਾਮਾਦ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੰਗਾ ਦੀਆਂ ਪਲਕਾਂ 'ਚ ਅੱਥਰੂ ਛਲਕ ਪਏ ਤੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅੱਖ ਨਮ ਹੋਏ ਨਾ ਬਚ ਸਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪਲਤਾ, ਪਲਤਾ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਐਮ ਡੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਲਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਗੋਲਡਨ ਟਰੈਵਲਜ਼ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਹੋਲੀ ਹਾਰਟ ਸਕੂਲ ਮੰਗਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਭਾਸ਼ ਪਲਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸਨ।ਉਹ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਅਚਾਨਕ ਵਿਛੜਾ ਦੇ ਗਏ ਸਨ।ਸੰਗੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਮਿੱਤ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ।ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਨੇ ਵੈਰਾਗਮਈ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ।ਜਥੇ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ।ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਰਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ।ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪਲਤਾ ਦੀਆਂ ਧੀ ਜੋਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਰਨ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਖੁਦ ਵੀ ਖਾਸ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਪਤੀ ਵਧੀਆ ਪਿਤਾ ਤਾਂ ਸਨ ਹੀ ਸਗੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਆ ਸਕਣ ਦੀ ਲੋਚਾ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।ਜੋਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਯਾਦਾਂ ਸਹਾਰੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੀ ਸਮਝਾਂਗੇ।ਅਜਿਹੇ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੰਗਾ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀਟਰ ਸੰਧੂ ਵਿਧਾਇਕ ਕਨੇਡਾ, ਡਾ. ਮਾਲਤੀ ਥਾਪਰ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲੂਵਾਲੀਆਂ, ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤਖਤੂਪੁਰਾ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਆਂ ਨੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪਲਤਾ ਨੂੰ ਭਾਵਪੂਰਤ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸ਼ਖਸ ਸਨ। ਉਹ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਸ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੀ ਸੀ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਖਨ ਬਰਾੜ, ਨਿਧੜਕ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਹਰਜੋਤ ਕਮਲ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ।ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਭਾਏ।

ਸਰਕਾਰ ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਦੋ ਮਿਲਣੀਆਂ ਕਰੇਗੀ : ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)- ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੱਲ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ ਮਿਲਣੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਖੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਮਿਲਣੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦਕਿ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਮਿਲਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਿਲਣੀਆਂ ਮਾਲਵਾ-1, ਮਾਲਵਾ-2, ਮਾਝਾ ਅਤੇ ਦੁਆਬਾ ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਮਿਲਣੀ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿਲਣੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਗੁਰ ਓਸਾਹਨ ਦਾ ਨਵਾਂ ਗੀਤ 'ਗੱਬਰੂ' ਰਿਲੀਜ਼

ਜਲੰਧਰ (ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਗੁਰ ਓਸਾਹਨ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਲਈ ਨਵਾਂ ਗੀਤ 'ਗੱਬਰੂ' ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਗੀਤਕਾਰ ਸਿਮਰਨਜੋਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਆਈ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਅਤੇ ਵੀਡਿਓ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ (ਐਡੀਟਿੰਗ ਚੂਜ਼) ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੀਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬੂਟਾ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੋਹਲ ਹਨ। ਇਸ ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਗਾਇਕ ਗੁਰ ਓਸਾਹਨ ਨਾਲ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸਿਮਰਨ ਕੌਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਇਹ ਗੀਤ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਗੁਰ ਓਸਾਹਨ ਨੇ ਕਈ ਗੀਤ ਜਿਵੇਂ 'ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ' ਅਤੇ 'ਤਖ਼ਤ' ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ ਹਨ।

ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਾਇਗੀ ਪਾਰਟੀ ਦਿੱਤੀ

ਮਾਹਿਲਪੁਰ (ਸਫ਼ਰੀ) ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿਚ ਬੀਏ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੀਏ ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਦਾਇਗੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਸ਼ਬਦ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸ਼ੁੱਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਬੀਏ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫ਼ਜਾਈ ਕੀਤੀ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਣ ਕਲਾ, ਨਾਚ ਕਲਾ, ਕੋਰੀਓਗਰਾਫੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਖੂਬ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀਏ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੁਕੁਲ, ਹਰਵੀਰ ਮਾਨ, ਜੈ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਮਹੇ ਅਤੇ ਕਮਲਜੋਤ ਨੇ ਮੰਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲਾਈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਪਬਨਦੀਪ ਚੀਮਾ, ਡਾ. ਦੇਵ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. ਜੇ ਬੀ ਸੇਖੋਂ, ਡਾ. ਦੀਪਕ, ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਮਨਦੀਪ ਗੌਤਮ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਬਿਊਰੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਮਨੋਜ ਲਾਡੀ)- ਗੁਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਆਈ.ਏ.ਐਸ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਜਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਿਊਰੋ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਹੁੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ (ਏ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਬਜਾਜ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੰਸ, ਆਰੀਅਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਜਨਰਾਲੀ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਇਸ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ 36 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਨਿਯੋਜਕਾਂ ਵੱਲੋਂ 24 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ 2 ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਿਊਰੋ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੋਹਿਤ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਜਨਰਾਲੀ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ਲ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਕਮਰਸ ਸਟਰੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰਥੀ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 1:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਰਹੇਗਾ।ਚਾਹਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਿਊਰੋ, ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਡੀ.ਸੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੋਡ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਪੁਹੰਚਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ।

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ

ਬੰਗਾ (ਅਵਤਾਰ ਕਲੇਰ)- ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਚੇਤਨਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੰਗਾ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਭਾਵਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸੁਭਾਵਾਂ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਵਾਲਮੀਕਿ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੂਨੀਆਂ ਦੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਜਾਗਰਤੀ ਮੇਲਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੇਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਾ ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਬੁੱਤ ਤੇ ਫੁੱਲ ਮਾਲਾ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਡਾ. ਅਜੇ ਬਸਰਾ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵਤਾ ਕਲਾ ਮੰਚ ਨਗਰ ਵਲੋਂ 'ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ' ਤੇ 'ਜਾਗਦੇ ਰਹੋ' ਸਕਿੱਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਅਤੇ ਨੌਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਰਵੀਂ ਦੇ ਦੋ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਂਟਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦੂਸਰੇ ਅਤੇ ਤੀਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਗਦ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਮੋਮੈਂਟੋ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਕਸ਼ੇ ਜਲੋਵਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਜਾਗਰਤੀ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਠਵੀਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਆਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 6 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦੇ 16 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਗਦ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਮੋਮੈਂਟੋ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਡਾ ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਡਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਡਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਹੀਰਾ, ਡਾ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਲ, ਡਾ ਅਜੇ ਬਸਰਾ, ਰਿਟਾਇਰਡ ਮੈਨੇਜਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮੋਹਨ, ਡਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਲੈਕ ਬਲਿਹਾਰ ਚੰਦ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਲੈਕ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਬੰਗਾ, ਲੈਕ ਸੁਰਜੀਤ ਸੈਂਪਲੇ, ਡਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਡਾ ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਰੱਲ, ਡਾ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਮੁੰਨਾ, ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪੱਲੀ ਝਿੱਕੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਸਸੀਬੀਸੀ ਅਧਿਆਪਕ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਰਪੰਚ, ਪੰਚ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਟਿੱਪਰ ਨੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਨੂੰ ਦਰੜਿਆ

ਡੇਰਾ ਬੱਸੀ (ਵਿਨੈ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ) ਡੇਰਾਬਸੀ ਪੁਲਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਦਰਦਨਾਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ।ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ।ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਚਾਅ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਟਿੱਪਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਚਾਲਕ ਫਸ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟਿੱਪਰ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਟਿੱਪਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਨੂੰ ਟਿੱਪਰ ਥੱਲੇ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਡੇਰਾਬਸੀ ਹਸਪਤਾਲ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੀੜਤ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਫ਼ੌਜਾ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਕਾਲਜ ਕਲੋਨੀ, ਡੇਰਾਬਸੀ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟਿੱਪਰ ਨੂੰ ਮੋੜਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਟਿੱਪਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਟਾਇਰ ਕੁਲਦੀਪ ਦੇ ਪੈਰ ਉੱਪਰੋਂ ਲੰਘ ਗਏ।ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਾਹਗੀਰ ਨੇ ਮੁਸਤੈਦੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ।ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਡੇਰਾਬਸੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਹੋਇਆ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸਮਾਗਮ

ਮੁਹਾਲੀ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)- ਵਿਸ਼ਵ ਮਲੇਰੀਆ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਬਹਿਲੋਲਪੁਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਸੰਗੀਤਾ ਜੈਨ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮਲੇਰੀਆ ਰੋਕਥਾਮ ਸੰਬੰਧੀ ਪੋਸਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਜੇਤੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਤੇ ਗਏ।ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਜੈਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਲੇਰੀਆ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ, ਕਾਰਨਾਂ, ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮਲੇਰੀਆ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬੁਖ਼ਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮਾਦਾ ਐਨਾਫ਼ਲੀਜ਼ ਮੱਛਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਬੁਖ਼ਾਰ ਮਲੇਰੀਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੈਰਿਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਵਜ਼ੀਫੇ

ਫਗਵਾੜਾ (ਡਾ. ਰਮਨ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਢੱਡਾ) ਜੀ ਆਰ ਡੀ ਕੋ-ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਾਲਜ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਰੋਡ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਯੂ.ਕੇ. ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜੀਫੇ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਯੂ ਸੀ ਸਰੋਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਾਇਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਚੁੰਬਰ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਟੀਆ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਬੀ.ਐਸ. ਬਾਗਲਾ, ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਟੀ.ਆਰ. ਬਸਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਡਾ. ਨੀਲਮ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਜੀਫੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਵਜੀਫੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਨੀਆ (ਬੀ.ਏ. ਪਹਿਲਾ ਸਮੈਸਟਰ), ਗਗਨਦੀਪ +2, ਗੀਤਿਕਾ (ਬੀ.ਕਾਮ ਤੀਜਾ ਸਾਲ), ਗੌਰਵ ਕੌਲ (ਬੀ.ਏ ਦੂਜਾ ਸਾਲ), ਜੈਸਮੀਨ (ਬੀ.ਬੀ.ਏ ਦੂਜਾ ਸਾਲ), ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (ਬੀ.ਏ. ਦੂਜਾ ਸਾਲ), ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (ਬੀ.ਸੀ.ਏ ਦੂਜਾ ਸਾਲ) ਮੁਸਕਾਨ (ਬੀ.ਕਾਮ ਦੂਜਾ ਸਾਲ), ਮੁਸਕਾਨ (ਬੀ.ਕਾਮ ਦੂਜਾ ਸਾਲ), ਸੁਮਨ (ਬੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਐਫ.ਡੀ ਦੂਜਾ ਸਾਲ), ਮਨਸ਼ਾ (ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਆਈ.ਟੀ), ਅੰਜਲੀ (ਬੀ.ਕਾਮ ਪਹਿਲਾ ਸਾਲ), ਪਲਵੀ (ਬੀ.ਏ ਪਹਿਲਾ ਸਾਲ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਆਰ ਪੀ ਸਿੰਘ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਲਾਹਾਂ ਨਾ ਦੇਣ : ਡਾ. ਜੱਖੂ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ)- ਸਜਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਕਾਇਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੱਢ ਕੇ ਮੁੱਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਆਰ ਪੀ ਸਿੰਘ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਨਾ ਦੇਣ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਖੂ ਦੁਆਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਤੇ ਜਰਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਿੰਗੜੀਵਾਲਾ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਖੇ ਬਿਲਕਸ ਬਾਨੋ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਭੁਗਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਟਾਂਡਾ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੀ ਏ ਸੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਇਮਾਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਖੂ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਿੰਗੜੀਵਾਲਾ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਟਾਂਡਾ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ, ਬੀਬੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਢੱਡੇ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਸੀਤੀ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਕੇਰੀਆਂ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਚੱਬੇਵਾਲ, ਲਾਡੀ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

30 ਤੋਂ 14 ਮਈ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ ਸਵੈ-ਗਣਨਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)- ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਖੋਸਾ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਗਣਨਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨਜ਼, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਯੂਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਕੱਤਰ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ, ਜਨਗਣਨਾ 2027 ਪੜਾਅ-1 (ਘਰ ਸੂਚੀਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਨਗਣਨਾ) ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੇ ਸਵੈ-ਗਣਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਗਣਨਾ 2027 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 16ਵੀਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 8ਵੀਂ ਜਨਗਣਨਾ ਹੋਵੇਗੀ।ਜਨਗਣਨਾ 2027 ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਤਹਿਤ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2026 ਤੋਂ 14 ਮਈ 2026 ਤੱਕ ਸਵੈ-ਗਣਨਾ ਜਦਕਿ 15 ਮਈ ਤੋਂ 13 ਜੂਨ 2026 ਤੱਕ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਪੜਾਅ-2 ਆਬਾਦੀ ਗਣਨਾ, 9 ਫਰਵਰੀ 2027 ਤੋਂ 28 ਫਰਵਰੀ 2027 ਤੱਕ ਤਹਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਗਣਨਾ ਪੜਾਅ ਲਈ ਆਧਾਰ ਬਣਾਏਗਾ।

ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਕੀਤਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ)- ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜਿੰਪਾ ਨੇ ਸੀਵਰੇਜ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ 30 ਐੱਮ ਐੱਲ ਡੀ ਸੋਧੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ਼ ਨਾਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਭੂਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਰੀਬ 11 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਚੂਰ ਪਾਣੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਚਤ ਹੋਵੇਗੀ ਸਗੋਂ ਕਿਸਾਨ ਉੱਚ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਬਣਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜਿੰਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ ਸਥਿਤ ਸੀਵਰੇਜ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਤੋਂ ਸੋਧ ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਹੁਣ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸੱਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਜਸਵੰਤ ਰਾਇ, ਸਤੀਸ਼ ਸੈਣੀ, ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਸੰਜੇ ਸ਼ਰਮਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਨੂਮਤ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸਰੋ ਲਈ ਰਵਾਨਾ

ਗੁਰਾਇਆ (ਬਿੰਦਰ ਸੁਮਨ) ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਤ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਗੋਰਾਇਆ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ 25 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਲ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਖੋਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦੌਰੇ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਦਲ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸਿਪਲ ਆਰਤੀ ਸੋਬਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਨੁਰਾਧਾ ਤੇ ਵਿਨੋਦ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ, ਰਾਕੇਟ ਲਾਂਚਿੰਗ, ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਆਵਹਾਰਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੈ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਗੇ, ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣਗੇ।ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਲਾਰੈਂਸ ਆਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)- ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੰਟੈਂਟ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਸਰਗਰਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਜੀ5 ਓਟੀਟੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਲਾਰੈਂਸ ਆਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ (ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸੀਰੀਜ਼) ਰਿਲੀਜ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਥੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਡੀ ਜੀ ਪੀ) ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਦਿੱਤੀ।ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡੀ ਜੀ ਪੀ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਵੀ. ਨੀਰਜਾ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਕੋਲ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ (ਆਈ ਟੀ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69ਏ(1) ਤਹਿਤ ਕੰਟੈਂਟ (ਸਮੱਗਰੀ) ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

'ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਵਾਈਡ ਐਂਡ ਰੋਲ ਆਫ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਬੀਰਮਪੁਰ)- ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿਖੇ 'ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਵਾਈਡ ਐਂਡ ਰੋਲ ਆਫ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ' ਆਈ ਕਿਊ ਏ ਸੀ ਤੇ ਆਈ ਸੀ ਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਲਵਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਨੇਜਰ ਸਟੇਟ ਹੈੱਡ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਅਕੈਡਮੀ, ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦ ਫਾਊਂਡਰ ਆਫ਼ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਐਕਸਪਰਟ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਹੀਰਾ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਕਿੱਲ ਰਾਹੀਂ ਸਵੈ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟਾਂ ਬਣਾਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਈ ਸੀ ਟੀ ਅਕੈਡਮੀ ਵਲੋਂ ਐੱਮ ਓ ਯੂ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਆਫ਼ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ' ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਹੀਰਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰੋ. ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਕਾਲਜ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ।

ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਮੌਤ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ (ਮਿਥਲੇਸ ਗਰਗ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ)- ਜਲੰਧਰ-ਪਠਾਨਕੋਟ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਵੜੈਚ ਫਾਰਮ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੇ ਕਾਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਕਰੀਬ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਦਸੂਹੇ ਵਾਲੀ ਸਾਈਡ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਕਾਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਦੂਸਰੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਘਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਫਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਤ

ਪੋਜੇਵਾਲ (ਰਾਮ ਲਾਲ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬਲਾਚੌਰ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਚਾਂਦਪੁਰ ਰੁੜਕੀ ਵਿਖੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਐਫ) ਨੇ ਇਕ ਅਨੋਖੀ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਸਫਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਚਾਂਦਪੁਰ ਰੁੜਕੀ 'ਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਬ੍ਰਗੇਡੀਅਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਂਦਪੁਰ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਘਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਸਫਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਫਾਈ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿ ਸਕਣਗੇ ।ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹਰ ਗਲੀ ਮਹੱਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਫਾਈ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਸਕੇ।ਸਫਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਕਾਲਾ, ਸ਼ਸ਼ੀਕਾਂਤ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਪੂ, ਮਹਿਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕਲੱਬ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਰਨਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਰਜਿੰਦਰ ਸੀ ਆਰ ਬੀ ਐਫ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਨੰਗਲ ਵਿਖੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਏਅਰ ਰੇਡ ਮੌਕ ਡਰਿਲ

ਨੰਗਲ ਭਲਾਣ (ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ) ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਡਿਫੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਵਿਖੇ ਡ੍ਰੋਨ ਆਧਾਰਿਤ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੀ ਇਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਾਤਰੀ ਮੌਕ ਡ੍ਰਿਲ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਵਾਈ ਖਤਰਿਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰੀ, ਖਾਲੀਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਬਲੈਕਆਉਟ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸੀ।ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਨੰਗਲ ਸਚਿਨ ਪਾਠਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡ੍ਰਿਲ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾਲ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।ਡ੍ਰਿਲ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਇਕ ਡੀਬ੍ਰੀਫਿੰਗ ਸੈਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਸਪਾਂਸ ਸਮਾਂ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਰੈਸਕਿਊ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖਿਆ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ
(ਆਖਰੀ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ)

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਐਤਵਾਰਤਾ

ਬਿਰਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਝਾੜਝੰਬ ਕੇ,
ਵਰਕੇ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰਕੇ।
ਛਾਵਾਂ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦੈਂ,
ਪਾਣੀ ਤੇਜ਼ਾਬ ਕਰਕੇ।
- ਮਨਜੀਤ ਪੁਰੀ

Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57 ਜਲੰਧਰ : ਐਤਵਾਰ, 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 2026 www.nawanzamana.in ਕੀਮਤ 5.00 ਰੁਪਏ

ਉਹ ਫੇਰ ਸੋਚਦੀ

ਪਰਵਾਸ

ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ

ਉਹ ਸੋਚਦੀ! ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇੰਜ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ? ਦ ਗੋਲਡਨ ਏਜ ਆਫ਼ ਅਮੈਰਿਕਾ ਬਿਗਿਨਜ਼ ਰਾਈਟ ਨਾਓ।20 ਜਨਵਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਸ ਹੈ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ! ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ! ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ।ਅਣਵਾਜਬ ਵਿਸ਼ਵ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ।ਅਮੈਰੀਕਾਜ਼ ਡੈਕਲਾਇਨ ਇਜ਼ ਓਵਰ। ਵੀ ਆਰ ਪੁੱਟਿੰਙ ਅਮੈਰਿਕਾ ਫ਼ਸਟ।ਅਮੈਰਿਕਾ ਫ਼ਸਟ! ਅਮੈਰਿਕਾ ਫ਼ਸਟ!! ਅਮੈਰਿਕਾ ਫ਼ਸਟ!!!

ਉਹ ਸੋਚਦੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਹੀ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਵੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਹਨ ।ਉਹ ਭਲਾ ਸਾਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੋ ਕੱਢਣਗੇ ? ਉਹ ਸੋਚਦੀ। ਪਰ ਲੰਬੜਾਂ ਦੀ ਜੀਤੋ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਥੇ ਏਦਾਂ ਹੀ ਆਏ ਹਾਂ । ਉਹ ਸੋਚਦੀ। ਫੇਰ ਸੋਚਦੀ।

ਸੋਚਦੀ-ਸੋਚਦੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਨੀਂਦ ਦੀ ਆਗੋਸ਼ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

—

ਯਮਰਾਜ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ । ਮੁਨਕਰ ਅਤੇ ਨਕੀਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਉਪਸਥਿਤ ਹਨ। ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਉਣੇ ਦੈਂਤ, ਡੈਣਾਂ, ਕੋਈ ਨਰਸਿੰਗੀ, ਕੋਈ ਹਾਥੀ ਦੰਦੀ। ਹਰਸੂ ਡਰਾਉਣੀਆਂ ਭਿਅੰਕਰ ਉਦਾਤ ਧੁਨਾਂ ਗਰਜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ।ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਆਪਣੇ ਭਿਅੰਕਰ ਵਿਕਰਾਲ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਦੰਡ ਦਾਨਵ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ।ਲੱਟ-ਪੱਟ ਬਲਦੀ ਨਿਆਇ ਚਿਖ਼ਾ ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹੀ ਇਕ ਮਹਾਂਸਿੰਗੀ ਨੂੰ ਕੰਜਕ ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਧੌਂੜੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪਟਕਾ ਕੇ ਅੱਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸ਼ੁੱਭ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੁਜਰਮ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੋ ਮੱਝ ਅਕਾਰੀ ਸਿਆਹ ਵਰਣ ਜਮਦੂਤ ਇਕ ਅਰਧ-ਵਿਰਧ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘਸੀਟਦੇ ਦੋਸ਼-ਕਕਸ਼ ਵਿਚ ਲਿਆ ਖੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮਾਨਵ ਨੇ ਕੀ ਗੁਨਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਇਹ ਮਾਨਵ ਨਹੀਂ, ਔਰਤ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ, ਮੁਨਕਰ ਅੱਗੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਓਏ ਮੂਰਖਾ ! ਪ੍ਰਾਲੋਕ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹਨ। ਦੇਵ, ਦਾਨਵ ਤੇ ਮਾਨਵ ।ਇੱਥੇ ਮਾਤਲੋਕ ਵਾਂਗਰ ਲਿੰਗ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਚਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਮਾ ਕਰਨਾ ਮਹਾਰਾਜ ।

ਇਸ ਮਾਨਵ 'ਤੇ ਕੀ ਆਰੋਪ ਹਨ ?

ਇਸ ਮਾਨਵ 'ਤੇ ਇਕ ਨਹੀਂ, ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਗੁਨਾਹ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਗੁਨਾਹ ਨੰਬਰ ਇਕ। ਇਸ ਨੇ ਮਾਤਲੋਕ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਜਿਹੇ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ।ਮਸੇਰੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਨਬੇ ਵਿਚ ਮਾਸੇਰੇ, ਚਾਚੇਰੇ, ਫੁਫੇਰੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਵਰਜਿਤ ਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਾਪ ਹੈ।

ਇਹ ਮਸੇਰੇ, ਚਚੇਰੇ, ਫੁਫੇਰੇ ਭਰਾ ਕੌਣ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਮੁਨਕਰ

ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ, ਮਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਮਸੇਰਾ ਭਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਿਓ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਚਾਚੇਰਾ ਅਤੇ ਪਿਓ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਫੁਫੇਰਾ ਭਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ?

ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ! ਹੈ ਸਬੂਤ ਸਾਡੇ ਕੋਲ। ਮੁਨਕਰ ਨਕੀਰ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਕੀਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੀਲੀਆਂ ਤੇਜ਼-ਤਰਾਰ ਕਿਰਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸੱਤਰ ਐੱਮ ਐੱਮ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫ਼ਿਲਮ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਚਲ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਚੀ ਦੂਸਰੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਗੁੱਟ 'ਤੇ ਰੱਖੜੀ ਬੰਨ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੁਨਕਰ, ਇਹ ਲਘੂ ਮਾਨਵ ਦੂਜੇ ਲਘੂ ਮਾਨਵ ਨੂੰ ਹੱਥਕੜੀ ਕਿਉਂ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਇਹ ਹੱਥਕੜੀ ਨਹੀਂ ਮਹਾਂਰਾਜ, ਇਹ ਰੱਕਸ਼ਾ ਕਵਚ ਹੈ ।ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਾਨਵ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਇਹ ਵਚਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਰੱਕਸ਼ਾ ਕਵਚ ਵਾਂਗੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੇਰੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰਹਾਂਗਾ ।ਇਹ ਲਘੂ ਬੱਚਾ ਬੱਚੀ ਉਹੀ ਮਾਨਵ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚੱਲ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਫਿਰ ਜਵਾਨੀ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਸੇਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਹਨ।

ਘੋਰ ਪਾਪ! ਘੋਰ ਪਾਪ!! ਘੋਰ ਪਾਪ!!! ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਕੁਰਲਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਨਕੀਰ ।ਇਸ ਦੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਬਹੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ।

ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕੀ ਗੁਨਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜ ਇਸ ਮਾਨਵ ਨੇ ਵਿਆਹ ਪੰਜੀਕਰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਮਾਨਵ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਮਾਨਵ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ ।ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਕ ਮਾਨਵ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਲੋਕ ਵਿਚ ਬੁਲਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਮਾਨਵ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੀ ਕਰਮ ਵੀ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਵਰਗ ਲੋਕ ਵਿਚ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਮਾਨਵ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰ ਲਈ।

ਇਹ ਵਿਆਹ ਪੰਜੀਕਰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ, ਮੁਨਕਰ?

ਅਜੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਮਹਾਰਾਜ ।ਇਸ ਦੇ ਕੁਨਬੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਦੀ-ਸ਼ੁਦਾ ਮਾਨਵ ਨਾਲ ਮੁੜ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਇਕ ਟੈਬੂ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ।

ਇਹ ਟੈਬੂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਮੁਨਕਰ ?

ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਮਨਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ । ਇਹ ਤੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ? ਮੁਨਕਰ, ਤੂੰ ਯਮਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮਾਤਲੋਕ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਏਂ। ਇਹ ਵੀ ਤਾਂ ਇਕ ਟੈਬੂ ਹੀ ਹੈ ।ਸ਼ਮਾ ਕਰਨਾ ਮਹਾਰਾਜ।

ਹਾਂ, ਠੀਕ ਹੈ ਅੱਗੇ ਚਲੋ।

ਚੱਲ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ।ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਕਹੇ, ਤੂੰ ਬੱਸ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਮੁੰਡਾ ਕਵਾਰਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਹਾਂ ਬਈ ਤੂੰ ਕਵਾਰਾ ਏਂ? ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਸਰ, ਨੈਵਰ ਮੈਰਿਡ ।'ਨੈਵਰ ਮੈਰਿਡ' ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੰਬੜਦਾਰ ਆਪਣਾ ਮਿਹਨਤਨਾਮਾ ਲੈ ਕੇ ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿਓ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੰਡਾ ਆਵਾਸ ਮਹਿਕਮੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ' ਹੈ ਪਰ 'ਨਵੇਂ' ਵਿਆਹ ਅਨੁਸਾਰ 'ਨੈਵਰ ਮੈਰਿਡ'।ਇਸ ਕਲਾਈਮੈਕਸ ਵਿਚ ਕੁੜੀ ਦੀ ਭੂਆ ਸ਼ਿੰਨੋ ਉਰਫ਼ 'ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ' ਉਰਫ਼ 'ਜੁਗਾੜ ਭੂਆ' ਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਭੂਆ' ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ 'ਜੁਗਾੜ ਭੂਆ' ਵਜੋਂ ਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ 'ਰਹਿਆਂ ਖਹਿਆਂ' ਭਾਵ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਵੀ ਭੂਆ ਹੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਉਦਰਿਆ ਦੇਖ ਭੂਆ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜੱਗ ਸਿਆਂ ਤੂੰ ਆਹ ਮੂੰਹ ਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਲਟਕਾਈ ਫਿਰਦਾ ਏਂ ਜੱਗ ਸਿੰਘ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੈ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਸੀ ।ਆਪਣੀ ਭਤੀਜੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੀ 'ਸ਼ੰਨੋ' ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੁਗਾੜਬੰਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਸ਼ਹਿਰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਓ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਇਹ ਸਰਟੀਫ਼ਿਕੇਟ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਹੋ ਬਈ ਆਹ ਨੈਵਰ ਮੈਰਿਡ ਤੇ ਓਸੇ ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਲ ਕਾਟੇ ਮਾਰ ਕੇ 'ਡਾਇਵੋਰਸਡ' ਤੇ ਸਹੀ ਮਾਰ ਦੇ ।ਇਹ ਕਿੱਡਾ ਕੁ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਹੈ ।ਲੋਕਾਂ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਬਦਲ ਲਏ ਨੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸੁਧਾਈ ਹੈ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਬੱਸ 'ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ' ਦੀ ਹੈ।

ਚਲੋ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ 'ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ' ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੁੜੀ ਦਾ ਪਿਓ ਇਕ ਦਮ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ' ਕਰ ਲਈ । ਵਿਆਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਸੁਧਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ 'ਜਾਅਲੀ ਵਿਆਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼' ਨਾਲ ਸਵਰਗ ਲੋਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ।

ਮੁਨਕਰ ! ਤੂੰ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏਂ। ਨਹੀਂ ਮਹਾਰਾਜ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਵਰਗ ਆਵਾਸ ਮਹਿਕਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਔਰਤ ਦੇ ਆਵਾਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ੱਕੀ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਔਰਤ ਦੀ ਆਵਾਸੀ ਮਿਸਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਵਰਗ ਦਾਖ਼ਲੇ 'ਤੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ।ਤਲਾਕ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਬੱਚਾ ਵੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਮਾਨਵ 'ਸਵਰਗ ਲੋਕ' ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ?

ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਤੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।

ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕੀਂ ਬਹੁਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਬਾਹਰ ਗਏ ਹਨ।

ਦੇਖ ਭੈਣ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਉਹਦੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਬੜੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਝੱਲੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਣਿਆ ਵੀ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ।ਕੁੜੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਰੋਕ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ।ਹੁਣ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਓਹੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਝੱਲਾਂ ਤੇ ਉਹਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਉਹਦੇ ਪਹਿਲੇ ਘਰਵਾਲੇ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿਆਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੁਰਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਭੈਣ।

ਲੰਮੀ ਸੋਚ ਕਮਲਿਆ, ਤੇਰਾ ਦੋਹਤਾ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਫਿਰ ਕੁੜੀ ਵੀ । ਇਹ ਵੀ ਬਚਾਰੀ ਚਾਰ ਦਿਨ ਚੰਗੇ ਦੇਖ ਲਵੇਗੀ। ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ, ਰਾਤ ਗਈ ਤਾਂ ਬਾਤ ਗਈ, ਕਿਸ ਕੋਲ ਏਨਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਹ-ਵੀਹ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਨ ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਝਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

ਨਾਲੇ ਸੁਣ, ਐਵੇਂ ਘਬਰਾ ਨਾ, ਆਪਣੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਰਾਹੁਣੇ ਦੇ ਤੀਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਦੱਸ ਵੀ ਮੈਂ ਹੀ ਪਾਈ ਸੀ। ਕੁੜੀ 'ਭਲੇ ਘਰ' ਦੀ ਬਚਾਰੀ ਮੰਨ ਗਈ ।ਹੁਣ ਓਧਰ ਸਵਰਗ ਭੋਗਦੀ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਰੀ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਝੱਟ ਮੰਨ ਗਏ। ਨਾਲੇ ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਤਾਂ ਓਨਾ ਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਰਾਜ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ।ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਨਵ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸਵਰਗ ਲੋਕ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 'ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ' ਵਿਚ ਏਧਰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ।

ਘੋਰ ਪਾਪ! ਘੋਰ ਪਾਪ!! ਘੋਰ ਪਾਪ!!! । ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਕੁਰਲਾਇਆ। ਇਸ ਮਾਨਵ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਦੀ ਸਕੇਰੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜੀ, ਮਹਾਰਾਜ। ਤੁਸੀਂ ਮਾਤਲੋਕ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਪਰਤੀਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ।

ਮੂਰਖਾ, ਪਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਮੈਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮਾਤਲੋਕ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਅਤਿ ਕਠਿਨ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਤੁਹਾਡੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ।

ਇਸ ਮਾਨਵ ਨੂੰ ਅਗਨ ਕੁੰਡ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮਹਾਰਾਜ, ਅਗਨ ਕੁੰਡ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਸ ਮਾਨਵ ਦੀ ਰਾਹਦਾਰੀ ਕਿਸ ਲੋਕ ਦੀ ਹੈ ? ਨਰਕਲੋਕ ਜਾਂ ਮਾਤਲੋਕ ਦੀ ?

ਨਹੀਂ, ਮੁਨਕਰ, ਇਹ ਮਾਨਵ ਨਾ ਨਰਕਲੋਕ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਤਲੋਕ ।ਇਹ ਅਨਿਆ ਲੋਕ ਜਾਏਗਾ ।

ਤੁਹਾਡਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਥਰਡ ਵਰਡ ਕੰਨਟਰੀ ਵੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ।

ਤੂੰ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਬੁੱਝਿਆ ਹੈ ਮੁਨਕਰ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਨਵ ਨੂੰ ਥਰਡ ਵਰਡ ਕੰਟਰੀ ਹੀ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਮਾਨਵ ਦੇ ਵਰਣ ਤੇ ਬੋਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਮਾਨਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ । 'ਨਿਆ' ਵਰਗਾ ਉਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਅਨਿਆ ਲੋਕ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਨਵ ਓਥੇ ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਆਪਣੀ ਹਯਾਤੀ ਦੀ ਇੰਤਹਾ ਨੂੰ ਵੇਖੇਗਾ ।

ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਡਾ ਹਾਲੇ ਥਰਡ ਵਰਡ ਕੰਟਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਐਮਓਯੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਇਹ ਐਮਓਯੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਮੁਨਕਰ। ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਤੁਰੰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ। ਮੁਨਕਰ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਜਮਦੂਤਾਂ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਘੁਮਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕਾਲੇ ਝੋਟਿਆਂ ਦੀ ਜੋਗ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਲੀ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਮੋਟਾ ਸੰਗਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਗਲ ਦੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੁੰਡਾ। ਦੋ ਸਿਆਹ ਵਰਣ ਜਮਦੂਤ ਝੋਟਿਆਂ ਦੀ ਜੋਗ ਨੂੰ ਅਗਨ ਕੁੰਡ ਦੇ ਵਿਰਾਟ ਬੂਹਿਆਂ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ।ਸੰਗਲ ਦੇ ਕੁੰਡੇ ਨੂੰ ਬੂਹਿਆਂ ਦੇ ਅਰਲ ਵਿਚ ਫਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਜਮਦੂਤ ਪਰੈਣੀ ਦੀ ਆਰ ਨੂੰ ਝੋਟਿਆਂ ਦੇ ਪੁੜਾਂ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ।ਝੋਟੇ ਇਕਦਮ ਜ਼ੋਰ ਮਾਰ ਕੇ ਅਗਨ ਕੁੰਡ ਦੇ ਕਵਾੜ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੁੱਕੀ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੀਆਂ ਢਾਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ।ਸਿਆਹ ਵਰਣ ਜਮਦੂਤ ਆ ਕੇ ਉਸ ਮਾਨਵ ਨੂੰ ਗਿੱਟਿਆਂ ਤੇ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਘਸੀਟਦੇ ਅਗਨ ਕੁੰਡ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਗਨ ਕੁੰਡ ਦੇ ਕਵਾੜ ਅਹਿਸਤਾ-ਅਹਿਸਤਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ।ਬੱਸ ਚੁੱਪ ਦਾ ਪਾਸਾਰ ਹੈ ।ਧਰਤ 'ਤੇ ਡਿੱਗੀ ਸੂਈ ਦਾ ਖੜਾਕ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

—

ਸਭ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ।ਚੁੱਪ ਦਾ ਪਾਸਾਰ ਹੈ ।ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਮਲਕੜੇ-ਮਲਕੜੇ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰ ਤੋਂ ਉੱਠਦੀ ਹੈ। ਹੌਲੇ-ਹੌਲੇ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰੇ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੇਰੂ, ਬਾਹੀਆਂ, ਪੈਂਦ ਨੂੰ ਟੋਹ ਕੇ ਵੇਖਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੈਰ ਦੱਬਦੀ ਹੋਈ ਘਰ ਦੇ ਏਧਰ-ਓਧਰ ਚੱਕਰ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਪਾਸੇ ਸੰਨਾਟਾ ਹੈ ।ਘਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜੀ ਹਾਲੇ ਉਠਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਫਿਰ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਲੇਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਉਹ ਫਿਰ ਸੋਚਦੀ ਹੈ।ਲੰਬੜਾਂ ਦੀ ਜੀਤੋ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਥੇ ਏਦਾਂ ਹੀ ਆਏ ਹਾਂ ।ਇੱਥੇ ਸਾਰੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗੂੰ ਨਹੀਂ ਆਏ ।ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਈ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਰ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇ ਘਰਵਾਲੇ ਵੀ ਗੋਰੇ ਹਨ।ਸਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਜਹਾਲਤ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਜੱਗ ਤੋਂ ਵੀ ਝੂਠੇ ਤੇ ਰੱਬ ਤੋਂ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਇਸ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਤਾ-ਪੋਤੀ ਕਵਾਂ ਕਿ ਦੋਹਤਾ-ਦੋਹਤੀ। ਕੀ ਥੁੜਿਆ ਸੀ ਇੱਥੇ ਆਣ ਖੁਣੋ ।ਉਹ ਫਿਰ ਸੋਚਦੀ-ਸੋਚਦੀ ਉੱਠ ਕੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।ਬਾਹਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸੰਨਾਟਾ ਹੈ। ਇਕ ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹਨ।

ਨਾਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਬੱਤੀ ਜਗਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਕਦਮ ਸਹਿਮ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀਂ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ? ਸਾਰੇ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹਨ।ਤੂੰ ਕਾਹਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰੀ ਜਾਨੀਂ ਏਂ?

ਕੁੜੇ ਰਾਤੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭੈੜਾ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ। ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਬੀਰੇ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਕੇ ਰਵਾਂਡਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬੀਬੀ ਸੁਫ਼ਨੇ ਸੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ।ਨਾਲੇ ਹੁਣ ਕਾਹਦਾ ਡਰ। ਮਿੱਡ ਟਰਮ ਚੋਣਾਂ ਕਰਕੇ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਜਿਹੜੇ ਮੁੰਡੇ ਦੋ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਮੈਕਸੀਕੋ ਰਾਹੀਂ ਇੱਥੇ ਆਏ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਲਾਈਸੈਂਸ ਵੀ ਕੈਂਸਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਬੀਬੀ, ਹੁਣ ਸਭ ਕੁੱਝ ਠੀਕ ਹੈ ।ਤੂੰ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾ ।ਆ ਬਹੁਤੇ ਸੁਫ਼ਨੇ ਨਾ ਲਿਆ ਕਰ। ਸੁਫ਼ਨੇ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਠੀਕ ਹੈ ਪੁੱਤ, ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਜੀ।

ਕੁੜੇ, ਅੱਜ ਵਾਰ ਕੀ ਆ?।

ਵੀਰਵਾਰ ਆ, ਬੀਬੀ ਜੀ।

ਕੁੜੇ, ਅੱਜ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਭੰਡਾਰਾ ਵੀ ਹੈ, ਅੱਜ ਓਥੇ ਚੱਲਾਂਗੀਆਂ, ਨਾਲੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਲੰਗਰ ਛਕਾਂਗੀਆਂ, ਨਾਲੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਵਾਂਗੀਆਂ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਸੁੱਖ-ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਕਰ ਦੇਵੇ।

ਠੀਕ ਹੈ ਬੀਬੀ ਜੀ। ਹਾਲੇ ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਲੈ, ਬਹੁਤ ਟਾਇਮ ਪਿਆ ਹੈ।

ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੈਰ ਪੁੱਟਦੀ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਲੇਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।ਪਰ ਉਹ ਫੇਰ ਸੋਚਦੀ ਕਿ ਸੁਪਨੇ ਸੱਚੀਂ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ? ਜੇ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰਾਤ ਵਾਲਾ ਸੁਪਨਾ ਭੋਰਾ ਭੋਰਾ ਸੱਚ ਕਿਉਂ ਸੀ? ਉਹ ਫ਼ੇਰ ਸੋਚਦੀ ਤੇ ਸੋਚਦੀ ਸੋਚਦੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨੀਂਦ ਦੀ ਆਗੋਸ਼ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੋਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। ਉਹ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਮੂੰਹ-ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਸੁਆਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੰਗਤ ਤਿਆਗ ਕੇ ਨਿਰੋਲ ਲੌਕਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿੱਖਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1895 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਪਿਸ਼ੌਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਮਾਲਣੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਸਿਆਲਕੋਟ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਆਲਕੋਟ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਐੱਫ.ਸੀ. ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡ ਕੇ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਾ ਟਿਕੇ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਟੋਮਸਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਰੁੜਕੀ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 1919 ਤੋਂ 1923 ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।1925 ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਲੱਗ ਗਏ। 1931 ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਵਿਖੇ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। 1933 ਵਿੱਚ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਸ਼ਬਦ ਸਦਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ।ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਜੀਵਨ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ।1936 ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੌਸ਼ਹਿਰੇ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ 1938 ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੋਪੋਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ 15 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਵਸਣ ਲਈ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਪਰ 1947 ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਢਾਹ ਲੱਗੀ। ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹਿਰੌਲੀ (ਦਿੱਲੀ) ਜਾਣਾ ਪੈ ਗਿਆ, ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਪਰ ਵਧੇਰੇ ਲੇਖਕ ਮੁੜ ਇੱਥੇ ਆਬਾਦ ਨਾ ਹੋਏ।1970 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੀਆਂ 18000 ਕਾਪੀਆਂ ਛਪਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਣ ਵਾਲਾ ਮਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਤਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੋਤ ਨੂੰਹ ਬੀਬੀ ਪੂਨਮ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਛਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਵਾਂਗ ਹੀ 1940 ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ 'ਬਾਲ ਸੰਦੇਸ਼' ਪੱਤਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਹਿਰਦੇ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰਚਨਾ 1913 ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ 'ਪ੍ਰਿਤਮਾ' ਨਾਂਅ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੀ। ਨਾਟਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਪਹਿਲਾ ਨਾਟਕ 'ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਕਟ' ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ 1923 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ Love's crown ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਛਪਿਆ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੱਗਭੱਗ ਸੰਸਾਰ ਦੇ 20 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ।ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕ ਜਗਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਏ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ੈਲੀਕਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਤੇ ਮੌਲਿਕਤਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗੁਣ ਹਨ। ਨਾਟਕੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਰੋਮਾਂਚਕਾਰੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਤਾਦ ਸੀ। ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜਾਦੂਗਰ ਸੀ।ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਆਦਰਸ਼ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ, ਪਖੰਡਾਂ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਵਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰੀਤ ਹੀ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਰੋਮਾਂਚਕਾਰੀ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸਾਂਝ, ਲਿੰਗ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮੇਤ ਅਣਗਿਣਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ 'ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ' ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ ਹਨ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਨੇ ਮੌਲਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਅਰਕੇ ਮਾਰੇ ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਕਵੀ ਵਾਲਟ ਵਿਟਮੈਨ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ 'ਘਾਹ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ' ਕੀਤਾ।ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਸੰਬੰਧੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਵੀ ਐਡਵਿਨ ਆਰਨਲਿਡ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਮਹਾਂਕਾਵਿ 'ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਚਾਨਣ' ਨਾਂਅ ਦੇ ਗਦ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਮੋਲੀਅਰ ਦੇ ਦੋ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਰੂਸੀ ਲੇਖਕ ਗੋਰਕੀ ਦੇ ਨਾਵਲ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ 'ਮਾਂ' ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪੁਰਸਕਾਰ (1951), ਸੋਵੀਅਤ ਲੈਂਡ ਨਹਿਰੂ ਪੁਰਸਕਾਰ (1972) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਨ। ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਪੀਸ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਰਸਾ ਅਮੀਰ ਕਰਕੇ ਅੰਤ 20 ਅਗਸਤ, 1977 ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ। ਸਵਰਗੀ ਡਾ. ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ 'ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ੁਬਾਨ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ 'ਤੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੋਹਰ ਛਾਪ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਰਹੇਗੀ।'

- ਦਲਜੀਤ ਰਾਏ ਕਾਲੀਆ
ਮੋਬਾ. 97812-00168

ਈਰਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੌਮੀ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਸਲਾਮ !

ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ! ਕਮਾਲ ਕਰਤੀ ਈਰਾਨੀ ਯੋਧਿਓ। ਥੋਡੇ ਕੌਮੀ ਜਜ਼ਬੇ, ਏਕੇ ਤੇ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਸਲਾਮ।ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕਦਰਦਾਨੋ, ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤੈ। ਤੁਸੀਂ 'ਜਿਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਨਾ ਸਿੱਖੋ, ਕਦਮ ਕਦਮ 'ਤੇ ਲੜਨਾ ਸਿੱਖੋ' ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੈ।ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਉੱਭਰਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਬਣੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸਰਗਣੇ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ 'ਚ ਚਿੱਬ ਪਾ ਦਿੱਤੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੱਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਇਕਜੁੱਟ ਜੂਝਦੀ ਕੌਮ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਮਾਣਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਡੁੱਲ੍ਹਦਾ ਖ਼ੂਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ, ਤਕਦੀਰ ਬਦਲਦੀ ਕੌਮਾਂ ਦੀ।ਨਿਹੱਕੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਇਉਂ ਹੀ ਮੂੰਹ ਮੋੜੀਦੈ।ਹਮਲਾ ਅਚਾਨਕ ਸੀ, ਵੱਡਾ ਵੀ, ਪਰ ਥੋਡੇ ਏਕੇ ਨੇ ਵੱਡੇ ਖੱਬੀ ਖਾਨਾਂ ਦੀ ਚੱਕਰੀ ਘੁਮਾ ਦਿੱਤੀ। ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ।ਆਵਦੇ ਸਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਨਾ ਬਹੁੜਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਮੁੜ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਦਾ ਰਾਹ ਭਾਲਣ ਲਾਤਾ।

ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਹਾਕਮ ਵੱਡੇ ਜੰਗਬਾਜ਼ ਨੇ। ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵੱਲ ਧੱਕਣ ਤੇ ਘਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ। ਅਮਰੀਕਾ, ਚੱਤੋ ਪਹਿਰ ਸਿੰਗ ਮਿੱਟੀ ਚੱਕੀ ਰੱਖਦੈ। ਗਲ ਵਿੱਚ ਢੋਲ 'ਜਮਹੂਰੀਅਤ' ਦਾ ਰੱਖਦੈ, ਕਰਦੈ ਨੰਗੀ ਚਿੱਟੀ ਬਦਮਾਸ਼ੀ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ, ਦੁਨੀਆ ਲੁੱਟਣ ਚੜ੍ਹਿਆ ਰਹਿੰਦੈ।ਧਮਕਾ ਕੇ ਸੰਧੀਆਂ, ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਲਵਾਉਂਦੈ। ਕੋਈ ਅੜੇ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਮੜ੍ਹਦੈ, ਨਾਕਾਬੰਦੀਆਂ ਕਰਦੈ। ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾਉਂਦੈ। ਹਥਿਆਰ ਵੇਚਦੈ।ਆਨੀਂ-ਬਹਾਨੀਂ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਕਰਦੈ। ਹਕੂਮਤ ਬਦਲੀ ਕਰਕੇ ਕੱਠਪੁਤਲੀ ਹਕੂਮਤ ਬਣਾਉਂਦੈ।ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੂੰਢਦੈ। ਇਜ਼ਰਾਇਲ, ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਏਹਦਾ ਠਾਣੇਦਾਰ। ਇਹਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪਹਿਰੇਦਾਰ। ਆਵਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਦਾ ਜਨੂੰਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਕਾਤਲ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਵੈਰੀ।

ਐਥੇ ਥੋੜੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਅਮਰੀਕਾ ਚੱਲਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਛੱਡ ਬੇਈਮਾਨ ਹੋਇਐ।ਅਚਾਨਕ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਫੌਜੀ ਖ਼ੂਨੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤੈ। ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਇਆ 'ਈਰਾਨ ਕੋਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂੰ ਬੰਬ ਹੈ।' ਅਗਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸੱਚ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਬੋਲਿਆ। 'ਬੱਸ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਖਤਾ ਪਲਟ ਦਿਆਂਗੇ। ਆਵਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ।' ਉਹਨਾਂ ਮਨ 'ਚ ਲੱਡੂ ਭੋਰੇ ਹੋਣਗੇ, ਲਾਲਾਂ ਵੀ ਡਿੱਗੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਵਾਲੇ ਬੁੱਲੇ ਲੁੱਟਾਂਗੇ। ਥੋਡੀ ਏਕਤਾ, ਦਲੇਰੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫ਼ਤੂਰ ਲਾਹ ਸੁੱਟਿਐ।

ਥੋਡਾ ਮੱਥਾ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵੇਂ ਜਰਵਾਣੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਿਐ। ਕਿੱਥੇ ਉਹ, ਕਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ।ਉਹ ਫੌਜੀ ਤੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਤੰਤਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕਮਾਂਡਰ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ। ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਵਜੋਂ ਬਦਨਾਮ।ਤੁਸੀਂ ਆਵਦੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਫੌਜ ਮੁਖੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤੈ। ਗਮ ਨੂੰ ਏਕੇ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਤੇ ਭਿੜਨ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣਿਐ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਪਲਟੇ ਦਾ ਪਾਲ਼ਿਆ ਭਰਮ ਚਕਨਾਚੂਰ ਕਰ ਮਾਰਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫੁੰਡਿਆ ਤੇ ਕਈਆਂ ਦਾ ਨੱਕ ਭੰਨ ਪੁੱਠ-ਪੈਰੀਂ ਮੋੜਿਆ।ਥੋਡੇ ਇੱਕ ਜਣੇ ਨੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਗੰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਕਮਾਲ ਕਰਤੀ।ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 5 ਡ੍ਰੋਨ ਚਿੱਤ ਕਰ ਸਿੱਟੇ। ਐਥੋਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਉੱਦਮ ਕੀਤੈ।ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਭਿੜਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵੱਡੈ। ਇਹ ਗੀਤ ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਤਰਜਮੇ ਕਰ-ਕਰ ਸੁਣੇ ਗਏ।ਇਹ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਜਲੌਅ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸੱਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੋਊ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੰਬ ਸਿੱਟਣ ਦੇ ਡਰਾਵਿਆਂ ਮੂਹਰੇ ਹਿੱਕਾਂ ਤਣ ਕੇ ਖੜ ਜਾਣਾ, ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਹ ਸੂਤ ਗਿਆ ਹੋਣੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮੂਹਰੇ ਇੱਕ ਗਵੱਈਏ ਦਾ ਆ ਸਾਜ਼ ਛੇੜ ਦੇਣਾ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾ ਗਿਐ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਸੁੰਨ ਕਰ ਗਿਐ। ਉਹਨਾਂ ਬੰਬ ਤਾਂ ਕੀ ਚਲਾਉਣਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਹੀ ਫੁਸ ਹੋ ਗਈ।

ਥੋਡੇ ਡਟ ਕੇ ਖੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੇ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਖੜਨ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਤੁਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ, ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਕਾਤਲਾਂ ਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਕਲੰਕੀ-ਟਿੱਕੇ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਨੇ।ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਬਲ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤੈ।ਬੁੜਬੁੜ ਨੂੰ ਬੋਲ ਦਿੱਤੇ। ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਨਾਹਰੇ।ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 'ਨੋ ਕਿੰਗ, ਨੋ ਵਾਰ' ਦੇ ਬੈਨਰ। ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ।ਹਕੂਮਤੀ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ 'ਚ ਆਪਸੀ ਭੇੜ। ਕਈਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਬਲੀ।ਇੱਕ ਦੀ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਤੇ ਗੁੱਟ ਨੂੰ ਮਰੋੜਾ। ਜੰਗ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ। ਸਭ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਬਾਅ, ਹਕੂਮਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਪਿਐ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵੀ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੋਲਿਆ। ਨਾਟੋ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਖੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ ਕੋਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਮਾਰਿਆ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰ ਧੁਖਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹਾਂ ਮਿਲਿਆ।ਇਹ ਸਭ ਥੋਡੇ ਖੜਨ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ।ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਜਲੂਸ ਨਿਕਲਦਾ।

ਥੋਡੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੁਣਾਉਣੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਐ। ਕਤਾਰਬੱਧ ਹੋਇਆ ਕੌਮੀ ਜਜ਼ਬਾ ਜਦ ਸਿਰ ਉਠਾਉਂਦੈ।ਹੱਕੀ ਭੇੜੂ ਲਹਿਰ ਬਣ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਦੈ। ਖ਼ੂੰਖ਼ਾਰ ਦੈਂਤ ਜਾਪਦੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਕਾਗਜ਼ੀ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਫੂਕ ਕੱਢ ਦਿੰਦੈ।ਦੁੰਮ ਦਬਾ ਕੇ ਖੁੱਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੜਨ ਵੱਲ ਧੱਕ ਸੁੱਟਦੈ। ਇਉਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਜ਼ਾਲਮ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕੂੜੇਦਾਨ ਵਿੱਚ ਗਲ-ਸੜ ਰਹੇ ਨੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਦੇ ਆੜੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਵੇ। ਬਸਤੀਆਂ ਛੱਡ-ਛੱਡ ਭੱਜਿਆ ਸੀ ਉਹ।

ਇੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੌਸਲਾ ਮਿਲਿਐ। ਮੁਲਕ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੁਤਲਿਆਂ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਉਡਿਆ। ਥੋਡੇ ਐਥੇ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਐ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਕੂਮਤ ਢਿੱਡੋਂ ਚਿੱਤੋਂ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹੈ।ਐਥੇ ਟਰੰਪ ਤੇ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਬੰਬ ਸਿੱਟਦੈ।ਇੱਥੇ ਬੰਬਾਂ ਵਰਗੇ ਹੁਕਮ ਚਾੜ੍ਹਦੈ। ਹਕੂਮਤ ਉਹਨਾਂ ਮੂਹਰੇ ਭੋਰਾ ਨੀਂ ਕੁਸਕਦੀ। ਸਤਬਚਨ ਕਹਿ ਲੋਕਾਂ ਸਿਰ ਥੋਪ ਧਰਦੀ ਐ। ਐਥੇ ਥੋਡੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹੈ।ਤੰਗ ਕਰਕੇ ਲੁੱਟ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁਲ੍ਹਵਾਉਣ ਦੀ ਨੀਤ ਪਾਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਸਾਡੇ, ਪੂਰੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾਂ ਮਾਣਦੈ। ਹਕੂਮਤ ਜਮਾਂ ਨੀਂ ਰੋਕਦੀ।ਆਹ ਨਵੀਂ ਡੀਲ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਮੰਡੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹਵਾ ਲਈਆਂ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਲੋਕ ਲਗਾਤਾਰ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸਾਮਰਾਜ, ਉਹਦੇ ਦੇਸੀ ਏਜੰਟ ਤੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼। ਸ਼ੁੱਭ ਇਛਾਵਾਂ, ਸ਼ਾਲਾ, ਤੁਸੀਂ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਥਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵੋ।

- ਜਗਮੇਲ ਸਿੰਘ
ਮੋਬਾ. 94172-24822

ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਤੇ 'ਆਪ' ਦੇ ਸੱਤ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲ ਦਲਬਦਲੀ

ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਈ ਵਾਰ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਐਤਕੀਂ ਕੁਝ ਅਗੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਹਫਤੇ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਅਗੇਤੀ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਵੀ ਬੜੀ ਅਗੇਤੀ ਆ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਤੇਜ਼ੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਹਾਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਗੇਤੀ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਦਿੱਸਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੱਤ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਇਸ ਚੋਣ-ਖੇਡ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਝਲਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਚਰਚੇ ਹਨ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਦਲਬਦਲੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ਨ ਘੱਟ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਿੜ ਰੱਖਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਏਦਾਂ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਚੋਖੀ ਲੰਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਣਾ ਵੀ ਇਹ ਚਰਚਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਏਦਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਘਾ ਨਾਂਅ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਦਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਹ ਨਾਂਅ ਵੀ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣਿਆ। ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੇ ਸਾਥੀ ਵਜੋਂ ਅਚਾਨਕ ਉੱਭਰਿਆ ਤੇ ਚਰਚਿਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰੀ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ 2014 ਤੋਂ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ 2017 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਾਂ 2019 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਿਆ। ਕੁਝ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਸ਼ੂਟ ਕੈਂਡੀਡੇਟ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਂਦਰੀ ਆਗੂ ਜਿਤਾਉਣਾ ਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗੜ੍ਹ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਸੀਟ ਛੁਡਾ ਕੇ ਉਸ ਆਗੂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਸ਼ੂਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਖੜਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਏਦਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੇ ਚਿਕਮਗਲੂਰ ਜਾਂ ਬੇਲਾਰੀ ਤੋਂ ਜਿਤਾਇਆ ਜਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਵਾਇਨਾਡ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਏਦਾਂ ਹੀ ਜਿਤਾ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਏਦਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡੀ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਜਾਂ ਅਲੋਕਾਰ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਗਲਤੀ ਇਹ ਹੋਈ ਕਿ ਏਦਾਂ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਸ ਆਗੂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਂਅ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਲਿਆ ਖੜੇ ਕੀਤੇ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਸੁਣੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਸੀਟਾਂ ਸਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ, ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਵਜੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਿਤ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਕਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਪਾਠਕ ਤਾਂ ਏਥੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤੇ ਲਵਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਾਲੇ ਅਸ਼ੋਕ ਮਿੱਤਲ ਵਾਂਗ ਦੂਸਰੇ ਪੰਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਹ ਚਿਹਰੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕ ਕੁਝ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਣਦੇ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਇਹੋ ਹੋਈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਹੜੇ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਿੱਤ ਲਈ ਵਰਤਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ।

ਓਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣਾ ਕੇ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਇੰਚਾਰਜ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਅਸਲ ਕਮਾਂਡ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਅਵਾਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਤਰਫਾ ਵਹਿਣ ਵਾਂਗ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਜਿਤਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਇੰਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਵਰਗੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਜਿੱਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰਲੇ ਮਾਨ ਨਾਲ ਖਾਰ ਖਾਂਦੇ ਕੁਝ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਘਾਟ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਾਏ ਸੰਤ ਸੀਚੇਵਾਲ ਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖਦੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦੇ ਯਤਨ ਵੀ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹਕੀਕਤ ਪਛਾਨਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵਕਤ ਸਿਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਉਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ, ਐਵੇਂ ਟਾਲ ਦੇਂਦੀ ਰਹੀ।

ਇਸ ਹਫਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤਾਂ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਓਨਾ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਜਪਾ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੋਰ ਵਧ ਕੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੋਂ ਦਲਬਦਲੀਆਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਈ ਤਾਂ ਕੁਝ

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ
ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਹ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝਨਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਦੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਏਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲਦੇ ਦਿੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਸੰਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਹਰੇ ਕਰ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖ ਸੰਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੁਣੀਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਮਸਲਾ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲ ਕਿਹੜੀ ਪਹੁੰਚ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਿੱਦਾਂ ਦੀ ਹਵਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਏਦਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਕਹੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸਿੱਖ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਤਵ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਹਮਦਰਦ ਸਮਝਣ ਲੱਗੇ ਹੋਣ। ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਕਾਂਡ ਆਮ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿੱਲ ਵਾਂਗ ਗੱਡੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਨੂੰ ਆਮ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਸੰਭਾਲੀ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਇਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਠੀਕ, ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਧਰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਅਸਲ ਮੁੱਦਾ ਉਹੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਉਧਰ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਖ਼ਬਰ ਤਾਂ ਤਕੜੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਾਸਤੇ ਰੁਖ-ਪਲਟਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਨ ਓਦੋਂ, ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦਲਬਦਲੀ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਓਥੇ ਪੈਣੋਂ ਤਿਰਾਨਵੇਂ ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਕੇ ਭੁਗਤੀਆਂ ਹਨ। ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਮਾਹਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਵੋਟਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉਖਾੜ ਸੁੱਟੀ ਸੀ, ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ 2021 ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਫਿਰ ਓਥੇ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਹਰਾ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹਨ, ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਉਲਟ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਾਰ ਏਥੇ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ, ਚੜ੍ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਘਲਗਾਰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੱਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਏਦਾਂ ਜਿਹਾ ਰੁਖ ਵਿਖਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮਾਹਰ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈ ਰਹੀ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਜਿੱਦਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਹਰ ਅਸਲ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਅਗੇਤਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਦੰਦ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਇਸ ਵਕਤ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਮਾਰਗ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਚੰਗਾ-ਮੰਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਓਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕੁਝ ਖਾਸ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ, ਪੈਰਾਸ਼ੂਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਾਂਗ ਚੌਧਰਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਆਏ ਜਾਂ ਸਨਅਤ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੌਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਾਣੀ ਹੈ, ਸੇਕ ਲੱਗਾ ਨਹੀਂ ਸਹਿ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਝਟਕਾ ਲੱਗਦੇ ਸਾਰ ਦੂਜੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਈ ਡੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਏਦਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁਖੀ ਬੀਬੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਦੇ ਛਾਪੇ ਮਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਬਣਵਾ ਕੇ ਤੋੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਅੱਗੇ ਕਦੇ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਰੁਕਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਹਵਾਈ ਕੁੱਕੜ ਜਿਹੇ ਜਿਹੜੇ ਆਗੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕਮਾਈਆਂ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਛਾਪਿਆਂ ਦਾ ਝਟਕਾ ਨਹੀਂ ਝੱਲ ਸਕਦੇ।

ਸਿਰਫ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੱਖਣੀ ਰਾਜ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਜਾਂ ਕੇਰਲਾ ਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵੀ ਏਦਾਂ ਦੀ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਜਾਂ ਜਗਨ ਮੋਹਨ ਰੈੱਡੀ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਛਾਪੇ ਦੀ ਮਾਰ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਜੋੜ ਲੈਂਦੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਦੇਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਨੇਜ਼ੇ ਦੀ ਨੋਕ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸਮੇਤ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇ ਆਮ ਖੁਦ ਸਿਆਸੀ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਤਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣ ਦੀ ਭੁੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਰਚੇ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸੁਣੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਸ਼ਾਇਦ, ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚੀ ਹੋਣੀ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਜਿੰਨਾਂ ਵੀ ਚੰਗਾ ਤੇ ਕਾਰਆਮਦ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਸਮਾਜੀ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਓਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਸਹੀ ਹੋਣ, ਸੱਤਾ ਲਈ ਹਰ ਹੱਦ ਟੱਪ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਾਹਲੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਉਹੀ ਹਥਿਆਰ ਉਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧੱਕਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ : ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ

ਪਿੰਡ ਫਸਿਆ-73
ਵਿਜੇ ਬੰਬੇਲੀ

'47 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ; ਵਸੋਂ ਬਣਤਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਕਸਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮੋੜ੍ਹੀ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੀ ਹੀ ਸੰਬੰਧਤ ਖੇੜੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਵਸੇਬ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਜਾਤਾਂ ਵੀ ਇੱਥੇ ਆ ਵਸਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਕਾਰਨ; ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਰਤੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਤੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿੱਤਾ ਜਾਤੀਆਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਦਿਆਂ, ਹੁਨਰਾਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੁਹਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਸੇਬ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਡੁਮੇਲੀ (ਫਗਵਾੜਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ) ਵੀ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸੁਲੱਖਣਾ ਪਿੰਡ ਸੀ/ਹੈ। ਕਰੀਬ; ਤਾਅ-ਜਾਤਾਂ ਧਰਮ ਇੱਥੇ ਵੱਸਦੇ ਸਨ/ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਰੈਣ-ਬਸੇਰਾ ਮੁੱਢੋਂ-ਸੁੱਢੋਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਨ ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਕਾਮੇ। ਗੁੱਜਰ ਭੇਡਾਂ-ਬੱਕਰੀਆਂ ਪਾਲਦੇ। ਅਰਾਈਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਉਗਾਉਂਦੇ, ਅੱਧ-ਵਟਾਈ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ। ਮਰਾਸੀ ਮਰਸੀਏ ਅਤੇ ਉਤਸਤ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਬੰਸਾਂਵਲੀ ਦੱਸਦੇ। ਤੇਲੀ ਕੋਹਲੂ ਬੀੜਦੇ। ਲਲਾਰੀ ਕੱਪੜੇ ਰੰਗਦੇ, ਨਿਲਾਰੀ ਸੂਤ ਨੂੰ ਨੀਲ ਕਰਦੇ। ਕੁੱਝ ਮੁਸਲਿਮ ਲੁਹਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ, ਬਹੁਤੇ ਕੱਪੜਾ ਬੁਣਦੇ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਾਸ ਵੀ ਸਨ। ਭਿੱਤ ਕੁੱਟਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੈਣ-ਬਸੇਰੇ ਉਹਨਾਂ ਹੱਥੋਂ ਹੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਾਂਧਾ ਵਿਆਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਗਰਜ਼ ਸਾਰਦਾ। ਨੈਣ ਮੀਢੀਆਂ ਗੁੰਦਦੀ ਅਤੇ ਨਾਈ ਵਾਲ-ਸੰਵਾਰ ਦਿੰਦਾ, ਵਿਆਹ-ਪਰ੍ਹੇ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਉਹੀ ਲਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਭਾਂਡੇ-ਸਵਾਂਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਝਿਉਰ ਕਰਦਾ। ਤਰਖਾਣ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਹਲ-ਮੁੰਨੇ ਦੀ ਬਣਵਾਈ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਲੋਹ-ਕਾਰਜ ਲੁਹਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਸਬ ਸੀ। ਪੇਂਜਾ ਰੂੰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਤੇ ਛੀਂਬਾ ਛਾਪੇ ਤੇ ਕੋਰਿਆਂ ਦਾ।

ਭਲਿਆਂ ਵਕਤੀਂ, ਸਭ ਪਿੰਡ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਸਨ/ਹਨ। ਕੁਝ ਕੁ ਕੱਚੇ-ਪੱਕੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ। ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਨਹਾਉਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਇੱਕ ਛੱਪੜ, ਜਲ ਲਈ ਖੂਹ। ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੱਥ, ਜਿੱਥੇ ਤਬਸਰੇ ਚੱਲਦੇ, ਰਾਗ-ਰਤਨ ਹੁੰਦੇ। ਪਿੱਪਲਾਂ-ਬੋਹੜਾਂ 'ਤੇ ਤੀਆਂ, ਪਿੰਡ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਹੱਦ ਉੱਤੇ ਜਠੇਰਿਆਂ ਤੇ ਸਤੀਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਖੇੜੇ ਦੀਆਂ ਮਮਟੀਆਂ। ਹੱਟੀ-ਭੱਠੀ ਅਤੇ ਸੱਥ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਕੰਨੋ-ਕੰਨ ਗੱਲ ਤੁਰਦੀ। ਪਰਦੇ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਚੱਲਦੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਪੇਂਡੂ ਤਾਣੇ-ਪੇਟੇ ਵਾਂਗ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਰਚੇ ਤੇ ਰਮੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧੰਦਾ ਵਾਹੀ-ਬੀਜੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਸੋਂ ਕਿਰਸਾਨੀ ਦੇ ਧੁਰੇ ਨਾਲ ਬੀੜੀ ਹੋਈ ਕਰਕੇ ਖੇਤ ਅਤੇ ਫਸਲ ਹੀ ਤਾਅ-ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੋਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸ਼ਿਲਪੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਮੇ, ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਸੇਪੀਦਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰਾ ਕੰਮ-ਧੰਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਕਿਰਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬੱਝੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਭ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਹ-ਰਗ 'ਖੇਤੀ' ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ, ਕਰੀਬ 80ਵੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਬਦਲ/ਉਲਟ-ਪੁਲਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੱਥ-ਕਿਰਤ (ਸੇਪੀ/ਉੱਪਜ ਜਾਂ ਕਿਰਤ ਵਟਾਂਦਰਾ) ਦੀ ਥਾਂ ਨਗਦ ਉਜਰਤ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਸਭ ਜਾਤਾਂ ਆਪੋ ਵਿਚ ਰਚ-ਮਿਚ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਹੜੀਂ-ਖੇਤੀਂ ਵੱਸਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਅਰਥਾਤ; ਕਿਰਤ-ਵਿਰਤ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿਫ਼ਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਤੇ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਕਿੱਤੇ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਤਕਰੀਬਨ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਖੌਤੀ "ਮਾੜੀ-ਧੀੜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ" ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜੁੱਲੇ ਲਾਹ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਅਪਨਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਉਸਾਰੂ ਚੇਤਨਾ ਉੱਭਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦਸ਼ਾ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਚੇਤ-ਸੁਚੇਤ ਹੱਡ-ਭੰਨਵੀਂ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲੀ।

ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਰਤੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਤੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਰ ਧਿਰ ਦੀ ਕਦਰ ਸੀ ਇਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਿਫ਼ਤੀ ਪੱਖ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਰ ਘਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿੱਤਾ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿੱਤਾ ਸਮੂਹਾਂ (ਜਾਤੀਆਂ), ਜਿਹਨਾਂ ਕੋਲ ਧੰਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਰਤ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਤੇ ਇਜਾਰੇਦਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਨਵਾਂ ਪਿੰਡ ਬੰਨ੍ਹਣ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਾਸਿਓਂ ਵੀ, ਹੋਰ ਜਾਤਾਂ (ਧਰਮੀ) ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਮਿਤ ਉਥੇ ਵਸੇਬ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਇੰਞ ਹੀ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵੀ ਆਈਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਕਾਰਨੀ ਉਹ ਪਹਿਲ-ਪਲੱਕੜਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ-ਸੰਤਾਪ (90ਵਿਆਂ 'ਚ) ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ-ਕਸਬਿਆਂ (ਮੰਡੀਆਂ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਥਾਨ ਕਰ ਗਈਆਂ। ਮਹਾਜਨ ਜਾਤਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ ਵਾਹੀਕਾਰ ਵੀ ਉਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀਂ ਆ ਵੜੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਤਵਾਜ਼ਨ ਵਿਗੜ ਗਿਆ। ਹਾਂ; ਕਾਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਲਪੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਜੋ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਵਾਹੀਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ, ਅਤਿ ਮਾੜੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਟਿਕੇ ਰਹੇ।

ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲੀਂ; ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਵੱਧ ਜਾਤ-ਸਮੂਹ ਹੁੰਦੇ, ਉਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਓਨਾ ਹੀ ਧੜਵੈਲ ਗਰਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਸੜਕਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆਏ ਪਿੰਡ ਅੱਜ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਭਖਵੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਪਿੰਡ ਮਾਹਿਲਪੁਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੀ ਰਲਗੱਡ ਹੋਣੀ ਹੰਢਾਅ ਰਹੇ ਵੱਡ-ਅਕਾਰੀ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਹੋ ਗਈ। ਹੁਣ ਇਹ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਕਸਬਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੱਲ-ਕਲੋਤਰ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪੂਰਬ-ਗਾਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪੇਂਡੂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਦਫਨ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਕਥਾ ਪੰਜਾਬ, ਜਿਹੜਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ, ਦੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋਣੀ ਦੀ ਲਖਾਇਕ ਹੈ। ਦਰ-ਹਕੀਕਤ; ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਦਤਾਂ ਵਿਆਜਣ ਜਾਂ ਪਰਾਈਆਂ ਧਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੋ ਤਰਫੇ ਪਰਵਾਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ, ਅਨੇਕਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਤੇ ਪੀੜਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਟਾ; ਇਸ ਦਾ ਮੂੰਹ-ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਤੱਕ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ/ਦੇਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਕਈ ਜ਼ਾਹਰਾ ਅਤੇ ਲੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਆਮਦ ਅਤੇ ਜਾਮਦ ਦੀ ਗਤੀ ਤਿੱਖੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਨਵੀਂ ਵਿਸ਼ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਗਲੋਬਲ ਵਿਲੇਜ਼ ਦਾ 'ਨਾਮਕਰਨ' ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਏਨੀ ਭਰਮਾਊ ਅਤੇ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਊ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ। ਮਜਬੂਰੀਵੱਸ ਹੀ ਸਹੀ, ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪਰਵਾਸ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਪੁੱਟਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਬੜੇ ਹੀ ਮਾਰੂ ਨਿਕਲਣਗੇ।

ਦਰ-ਹਕੀਕਤ; ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਸੀ/ਹੈ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਦਾ ਇੱਕ-ਅੱਧ ਜੀਅ ਹੀ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਖੱਟੀ-ਕਮਾਈ ਘਰ ਭੇਜਦਾ ਜਾਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਮੁੜਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਮਦਾ ਰਹਿਤਲ-ਵਹਿਤਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਅਣਮਿਣਵਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਕਮਾਈ ਸਮੇਤ ਬੜਾ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੱਗਦਾ; ਬਹੁਤੇ, ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, "ਖੱਟੀ" ਨਹੀਂ ਭੇਜਣਗੇ, ਸਗੋਂ ਬਚੀ-ਖੁਚੀ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਵੇਚ-ਵੱਟ ਉੱਧਰ ਲੈ ਖੜਨਗੇ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਰਨ; ਇਸ ਦੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀਂ ਉਡਾਰੀ। ਇੱਕ ਕਨਸੋਅ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਬੀਤੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕੀਂ ਗਏ ਸਾਡੇ "ਪਾੜ੍ਹੇ" 27000 ਕਰੋੜ ਦੇ ਅਸਾਸੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ ਹਨ। ਖਾਲੀ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਟਿਕਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਗਲੇਰੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਖੇਤ-ਖਲਿਆਨ ਉਡੀਕਦੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ।

ਮੁੱਕਦੀ ਗੱਲ; ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਤ-ਵਿਰਤ/ਕੰਮ-ਧੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਰੁਖ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਭਲਿਆ ਹੁਣ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਲੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਲਈ ਲੋਕ-ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਰਸਾਨੀ (ਕਿਰਤ+ਇਨਸਾਨ: ਕਿਰਤੀ ਇਨਸਾਨ: ਕਿਰਸਾਨ) ਮਰ ਗਈ, ਤਦ ਪਿੰਡ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਰਥਾਤ; ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਖੇਤੀ (ਕਿਰਸਾਨੀ) ਬਨਾਮ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੋਣੀ ਨਾਲ ਬੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੋ; "ਜੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ-ਪੱਖੀ 'ਖੇਤੀ' (ਕਿਰਸਾਨੀ) ਮਰ ਗਈ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਮਰ ਜਾਣਗੇ। ਜੇ 'ਪਿੰਡ' ਮਰ ਗਏ ਤਦ ਭਾਰਤ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ, 'ਭਾਰਤ', ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਹ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਹਾਕਮ-ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਖੋਪੜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।"

ਮੋਬਾ. 94634-39075

ਗੁੱਡੀ ਵਾਂਗ ਉਧੇੜੀ ਗੁੱਡੀ, ਜਾਨ ਪੰਖੇਰੂ ਬਣ ਕੇ ਉੱਡੀ

ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਨਾ ਹੋਵੇ-63
ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਮਨ

ਇਹ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮੱਚੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਧਰੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹੋਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਵੀ ਰਤਾ ਕੁ ਹਿੱਲਿਆ ਹੈ? ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ, ਪਿਆਰਿਓ। ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਹਿਲਾ ਕੇ, ਰੂਹ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲ਼ੀ ਘਟਨਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਿਆਰਾਂ-ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਜ਼ਿਬਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਮੁੜ ਕਤਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਈਲੀਟ ਕਲਾਸ ਦਾ ਚਿਹਰਾ-ਮੋਹਰਾ ਵੀ ਨੰਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਂਞ ਇਹ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ।ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੇਕ ਬਾਲੜੀਆਂ, ਬਾਲਗ-ਨਾਬਾਲਗ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਫੜੀ ਨਈਂ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ੁਬਾਨ ਸੂਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਟੁੱਕੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੱਢ ਸੁੱਟੀ ਹੋਵੇ।ਲਕਵਾ ਮਾਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।ਮਜ਼ਾਲ ਐ ਕੋਈ ਭੋਰਾ ਕੁ ਵੀ ਕੁਸਕਿਆ ਹੋਵੇ? ਸਭਨਾ ਇਹੋ ਸੋਚਿਆ ਹੋਣੈ? ਬਈ ਇਹ ਬੱਚੀ ਸਾਡੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੀ।ਇਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਧੀ ਸੀ। ਅਨਪੜ੍ਹ, ਜਾਹਿਲ, ਗੁਆਰ, ਕੰਮੀ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਤਬਕਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਕਿੱਥੋਂ ਕੁ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ? ਹਸਪਤਾਲ? ਪੁਲਸ? ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ? ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਠੇਡੇ ਹੀ ਠੇਡੇ।ਧੱਕੇ ਈ ਧੱਕੇ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਸਰਾ ਬਚਦੈ, ਰੱਬ ਵਰਗੀ ਕਿਸੇ ਅਦਿੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਆਸਰਾ। ਇਹ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ। ਹੱਥ ਜੋੜਨ, ਦੁਆ ਕਰਨ। ਕਬੂਲ ਹੋਈ, ਵਾਹ ਭਲੀ।ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੱਬ ਰਾਖਾ।ਨਾ ਸਖਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ ਚੱਲਦੀ ਐ। ਨਾ ਸਿਆਸਤ ਅੱਗੇ। ਏਥੇ ਸਖਤੇ ਦਾ ਸੱਤੀਂ-ਵੀਹੀਂ ਸੌ ਐ।

ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਇਹ ਬਾਲੜੀ 'ਮੋਨਿਕਾ' ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ਼ ਸਾਡੇ ਘਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਆਈ। ਦਰਅਸਲ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਂਞ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਆਸਰਾ ਲਈ ਬੈਠੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨਾਲ਼ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਛੋਟੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਦੀ।ਮਾਂ-ਪਿਓ ਸਵੇਰੇ ਸਾਂਝਰੇ ਈ ਆਪਣੇ ਕੰਮੀਂ ਜਾ ਲਗਦੇ। ਛੋਟੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਭਦੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸੰਭਾਲ਼ ਲੈਂਦੀ। ਦਸੰਬਰ ਦਾ ਅੱਧ ਹੋਊ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਜਨਵਰੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਫ਼ਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ਼ ਆਈ ਸੀ, ਉਹਦੇ ਪੈਰੀਂ ਪਾਈਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਚੱਪਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰ-ਪਾਰ ਨਿਕਲ਼ੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮੇਖਾਂ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੰਨ੍ਹ ਗਈਆਂ। ਮੇਰੀ ਸੁਤਾਅ ਓਹਦੇ ਜਿੰਨੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਵੱਲ ਪਰਤ ਗਈ। ਮਾਮਾ ਜੀ ਦੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਤੁਰਦਿਆਂ ਮੇਰੀ ਚੱਪਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕਣਕ ਦਾ ਇੱਕ ਖੁੰਘਾ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਨੂੰ ਚੀਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਪ ਬੀਤੀ ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਆਪਣੀ ਵਾਈਫ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਸੀ।ਮੇਰੀ ਵਾਈਫ ਓਸੇ ਵੇਲ਼ੇ ਮੋਨਿਕਾ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਨਵੀਆਂ ਚੱਪਲਾਂ ਪੁਆ ਕੇ ਮੁੜੀ।ਕਈ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਕਿਤੇ ਮੋਨਿਕਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨਾ ਆਉਂਦੀ। ਉਹ ਆਪ ਆ ਜਾਂਦੀ।ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਕੰਮ ਰੀਝ ਨਾਲ਼ ਕਰਦੀ। ਫਿਰ ਓਹਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਫੜੀ ਮੇਰੀ ਵਾਈਫ ਨੂੰ 'ਨਮਸਤੇ ਆਂਟੀ ਜੀ' ਆਖਦੀ ਉਹ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀ।

ਮੋਨਿਕਾ ਨਿੱਤ-ਦਿਨ ਬਦਲ ਰਹੀ ਸੀ।ਉਸ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਹੁੰਦੇ।ਓਹਦਾ ਹੇਅਰ ਸਟਾਈਲ ਨਵਾਂ-ਨਕੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਰੀਂ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਚੱਪਲਾਂ। ਓਹਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਗਲੋਅ ਚਮਕਾ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ। ਨੂਰ ਡੁੱਲ੍ਹਣ ਲੱਗਾ। ਹੱਸੂੰ-ਹੱਸੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਓਹਦਾ 'ਹੱਸੂੰ-ਹੱਸੂੰ' ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲ਼ੋਂ ਨਿਵੇਕਲ਼ਾ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਕਤ ਮਿਲ਼ਦਾ, ਉਹ ਮੇਰੀ ਵਾਈਫ ਕੋਲ਼ ਆ ਬਹਿੰਦੀ। ਓਹਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ। ਉਹ ਹਿੰਦੀ-ਰਲ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੀ। ਮੇਰੀ ਵਾਈਫ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਖਦੀ। 'ਛੋਟੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਖਿਲਾਏ-ਪਿਲਾਏਗਾ ਆਂਟੀ ਜੀ?' ਕਹਿੰਦੀ ਦੇ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮੀਲ ਜਿੰਨਾ ਲੰਮਾ ਹੌਕਾ ਨਿਕਲ਼ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਮੋਨਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਦਾ ਭਾਰ ਵੰਡਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਿੰਨ ਕੁ ਵਜੇ ਦਾ ਵੇਲ਼ੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਭੱਈਆ ਲੰਗ ਜਿਹਾ ਮਾਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਡੇ ਘਰ ਮੂਹਰੇ ਆ ਰੁਕਿਆ। ਵੈੱਲ ਵੱਜੀ। ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ਼ਿਆ। 'ਯਹਾਂ ਮੋਨਿਕਾ ਤੋ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸਰਦਾਰ ਜੀ?' ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ, ਮੇਰੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਆਈ ਮੇਰੀ ਵਾਈਫ ਬੋਲੀ, 'ਓਹਨੂੰ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹੋਇਆ, ਸਾਡੇ ਘਰ ਨਈਂ ਆਤੀ ਬਈਆ। ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਕੇ ਸਾਥ ਈ ਆਇਆ ਕਰਤੀ ਥੀ ਕਭੀ ਕਭੀ। ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੋਰ ਘਰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲੱਗ ਗਈ ਆਂ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਓਥੇ ਈ ਰਹਿੰਦੀ ਆਂ ਕਹਿੰਦੇ।' ਉਹ ਅਫਸੋਸਿਆ, ਜਿਹਾ ਪੈਰ ਘੜੀਸਦਾ ਜਿੱਧਰੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਓਧਰ ਈ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਗੁਆਂਢਣ ਕੁੜੀ ਨੇ ਮੇਰੀ ਵਾਈਫ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, 'ਆਂਟੀ ਕਹਿੰਦੇ ਮੋਨਿਕਾ ਨੇ ਗਲ਼-ਫਰਾਹਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਤਾ ਨਈਂ ਮਾਰ ਕੇ ਟੰਗਤੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਓਹਦੀ ਗਰਿੱਲ ਨਾਲ਼ ਲਟਕਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲ਼ੀ। ਬੱਚੇ ਛੱਡਣ ਆਈਆਂ ਓਸ ਗਲ਼ੀ ਦੀਆਂ ਲੇਡੀਜ਼ ਦੱਸ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।' ਅਸੀਂ ਸੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ ਜ਼ੁਬਾਨ ਠਾਕੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਮੋਨਿਕਾ ਦਾ ਨਿਰਛੱਲ ਚਿਹਰਾ ਅੱਖਾਂ ਮੂਹਰੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗਾ। ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਮਾਰੇ-ਮਾਰੇ ਘੁੰਮਦੇ ਮਾਪੇ ਆਖਿਰ ਓਸੇ ਘਰ ਮੂਹਰੇ ਜਾ ਬੈਠੇ।ਫਿਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ, ਪੁਲਸ ਆਈ। ਬਾਲੜੀ ਮੋਨਿਕਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਮੌਰਚਰੀ ਜਾ ਪੁੱਜੀ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਸੱਖਣੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਫੜ ਲਿਆ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣਾ। ਪੀੜਤ ਢਿੱਡ 'ਚ ਮੁੱਕੀਆਂ ਦੇਈ ਲਿਖਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ਼ ਢਾਲਣ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੂਹਾਂ ਵੱਲ ਹੋਰੂੰ-ਹੋਰੂੰ ਝਾਕਣ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਮੇਰੀ ਸੁਤਾਅ ਮੇਰੀ ਅਣਛਪੀ ਕਾਵਿਕ ਲਿਖਤ 'ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਰੁਲ਼ਦਾ ਸਿੰਘ' ਕਲਪਿਤ ਪਾਤਰ ਵੱਲ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਾਉਂਦੇ ਮੇਰੇ ਇੱਕ ਗੀਤ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜੰਡ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਿਹਲਾ ਹੋ ਮੈਂ ਫੁੱਲਾਂ ਲੱਦੀ ਪਾਰਕ ਦੇ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਆ ਬੈਠਾ। ਗੇਂਦੇ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ਼ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਿਸਿਆ। ਦਾਹੜੀ ਦੇ ਖਿਚੜੀ ਵਾਲ਼। ਸਿਰ 'ਤੇ ਮੈਲ਼ਾ ਜਿਹਾ ਪਰਨਾ। ਪੁਰਾਣਾ ਜਿਹਾ ਪਹਿਰਾਵਾ। ਗਲ਼ ਵਿੱਚ ਲਟਕਦਾ ਝੋਲ਼ਾ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮੋਰ ਪੈਲ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਦੀ ਹੱਸ ਪੈਂਦਾ ਤੇ ਕਦੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ਼ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਆ ਬੈਠਾ। ਮੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਪੁੱਛੇ ਹੀ ਆਪ ਬੀਤੀ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਈ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਮੇਰੀ ਨੀਂਦ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਓਹਦੇ ਨਾਲ਼ ਹੋਈ-ਬੀਤੀ ਬਾਬਤ ਹੀ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਗੀਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਰੁਲ਼ਦਾ ਸਿੰਘ' ਦੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ ਮੌਲ਼ਣ ਲੱਗੀ। ਰੁਲ਼ਦਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹਦੀ ਭੈਣ ਨਾਲ਼ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਵੈਲੀ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਫਰਜੰਦ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਖੋਹ-ਖਿੱਚ ਤੇ ਆਖਰ ਤੂੰਬਾ-ਤੂੰਬਾ ਕਰਕੇ ਉਡਾਈ ਬਾਲੜੀ ਦੀ ਕਰੂਰ ਗਾਥਾ ਰੁਲ਼ਦਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਆਈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਰੁਲ਼ਦਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੈਲੀ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਫਰਜੰਦ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਵਜ਼ਾਨਾ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਭੁਗਤਿਆ। ਵਿਡੰਬਨਾ ਇਹ ਕਿ ਵੈਲੀ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਕਰਦਾ ਸਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਸੌਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਦੀ ਚੀਖ-ਪੁਕਾਰ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਬਾਲੜੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਲਾਹਟ ਵੀ ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਰਲ਼ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ਼ ਜਾਂ ਕੰਜਕਾਂ ਪੂਜਣ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਕੋਲ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲ਼ੇ ਵੀ ਆਖਿਰ ਕਦੋਂ ਤੀਕ? ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਮਨਾਂ! ਧਰਤੀ ਕਦੀ ਬਾਂਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਰੁਲ਼ਦਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਨ ਦੇਖਣੇ ਪਏ। ਰੁਲ਼ਦਾ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਕਿੱਥੇ ਹੋਵੇਗਾ? ਦੇਰ ਤੱਕ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਮੋਨਿਕਾ ਦਾ ਨਿਰਛੱਲ ਚਿਹਰਾ ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਰੁਲ਼ਦਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ 'ਨਿੱਕੀ' ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਿੱਚ ਵਟਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਲੈਪਟਾਪ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਗਦਾ ਹਾਂ, 'ਨਿੱਕੀ' ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਨ ਗਈ ਸੀ/ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਕੋਈ ਲੜਨ ਗਈ ਸੀ/ ਜਿੰਦ ਰੁਸ਼ਨਾ ਦੇਵਣਗੇ ਅੱਖਰ/ ਸੋਚ ਕੇ ਅੱਖਰ ਫੜਨ ਗਈ ਸੀ/ ਗੁੱਡੀ ਵਾਂਗ ਉਧੇੜੀ ਗੁੱਡੀ/ ਜਾਨ ਪੰਖੇਰੂ ਬਣ ਕੇ ਉੱਡੀ/ ਪਿੰਡ ਦਿਆਂ ਵੀਰ ਵਰਗਿਆਂ ਮੁੰਡਿਆਂ/ ਰੱਬ ਜਾਣੇ ਕਿਉਂ ਪਾਈ ਲੁੱਡੀ ...?'

ਸੰਪਰਕ : 98144-30874

ਵਿਰਾਸਤੀ ਸਿੱਖ ਕਲਾ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਖੋਜੀ : ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ

ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾ-ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਜਿਹਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮਾਹਿਰ ਵਿਦਵਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸਿੱਖ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਲੋਕ ਕਲਾ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਰਖਣ ਤੇ ਨਵੇਂ ਭਾਵ-ਬੋਧ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਖਿਅਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਲਾ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਲਾ ਦੇ ਪਰੰਪਰਕ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਹੀ ਪਰਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਕਲਾ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਹਰ ਕਲਾ ਰੂਪ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਪਰਾ ਨਿਰਜੀਵਨ ਨਹੀਂ, ਸਜੀਵਨ ਦੀ ਅਨੁਯਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਤਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਕਲਾ-ਰੂਪ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਪੇਖਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਰਖਣਾ ਇਕ ਨਰੋਆ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਯਤਨ ਹੈ।

ਪੁਰਾਤਨ ਕਲਾ ਕਿਰਤਾਂ ਦੀ ਰੂਪਕ ਪਛਾਣ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ-ਅੰਕਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਯਥਾਰਥ ਨਾਲ ਅੰਤਰੰਗਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖਿੰਡਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁ-ਪਸਾਰੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਅਰਥੀ ਕਲਾ ਬਿੰਬਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਬੋਧ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਵੇਂ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਉਣਾ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਰਾਤਨ ਕਲਾ ਰੂਪ ਦਾ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਚਿੱਤਰਣ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਹੀ ਮੂਲ ਅਰਥ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਖੋਜ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਨ ਸੁਚੇਤ ਹੈ। ਉਹ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੁਰਾਤਨ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ, ਕੰਧ ਚਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ/ਮੋਟਿਫ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਮਾਤਰ ਖੋਜ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਡਾ. ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਸਮੀਖਿਅਕ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਤਨ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਕਲਾ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵੈ ਇੱਛਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਦੇਣੀ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀਨਤਾ ਤੇ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਭੁੱਲਰ ਇੱਥੇ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਾ ਸੁਚੇਤ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬਜ਼ਾਤਿ ਖ਼ੁਦ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਦਾ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕੇਵਲ ਲੋਕ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਰੂਪਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਦਮ ਕਲਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉੱਤਰ ਆਧੁਨਿਕ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੌਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੱਤਰ ਸ਼ੈਲੀਆਂ, ਰੁਚੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰੂਪਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਦਮ ਕਲਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉੱਤਰ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਰਜਣਧਾਰਾ ਤੱਕ ਆਉਣਾ ਉਸ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪਿਰੋਣਾ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੌਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੋਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇਕ ਵਕਤੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਲਾਵਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਨਵੇਂ ਸਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਵਾਦ ਜਾਂ ਅੰਦੋਲਨ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਕਿਸੇ ਕਲਾ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਵਾਦਾਂ ਤੇ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗੋਚਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੀ ਜਗਿਆਸਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਚਿੱਤਰ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਹੀ ਲੋਕ ਕਲਾ ਦਾ ਪਾਸਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ; ਕਾਂਗੜਾ ਸ਼ੈਲੀ, ਗੁਲੇਰ, ਬਸੋਲ੍ਹੀ, ਮੁਗ਼ਲ, ਸਿੱਖ ਸ਼ੈਲੀ ਆਦਿ। ਡਾ. ਭੁੱਲਰ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਚਿੱਤਰ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਕ ਨਿਪੁੰਨ ਕਲਾ ਪਾਰਖੀ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਨਮ ਸਾਖੀਆਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਘੋਖਿਆ ਵਾਚਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਡਾ. ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪਸਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਚਣ ਅਤੇ ਪਰਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਕਲਾਤਮਿਕ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ 'ਤੇ ਉਹ ਖ਼ਾਸਾ ਰੁਦਨ ਕਰਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲੈਣ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਵਿਰਾਸਤੀ ਕਲਾ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ੀਟਾਈਜ਼ ਕਰਕੇ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੁੱਚਾ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਮਤੋਲ ਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕਲਾ-ਸਮੀਖਿਆਕਾਰ ਵਜੋਂ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾ-ਚਿੰਤਨ

ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਲਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਤਾ ਦੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਪਾਠਕ/ਖੋਜਾਰਥੀ ਦੀ ਕਲਾਤਮਿਕ ਜਗਿਆਸਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਰੋਪਿਤ ਬੌਧਿਕਤਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੀ ਲਿਖਣ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਮੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹੋ ਇਸ ਕਲਾ ਸਮੀਖਿਅਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਹਿਰਦ ਕਲਾ ਸਮੀਖਿਅਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ੁੱਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ।

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ
ਪੋਸਟ ਬਾਕਸ ਨੰ. 134
Printed and Published by Printer, Publisher and Editor : Chand Singh @ Chand Fatehpuri for Arjan Singh Gargaj Foundation, Jalandhar printed at Nawan Zamana Printers, Nehru Garden Road, Jalandhar and published at Nawan Zamana office, Nehru Garden Road, Jalandhar.
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ, ਛਾਪਕ ਤੇ ਸੰਪਾਦਕ : ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਚੰਦ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨੇ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼, ਨਹਿਰੂ ਗਾਰਡਨ ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਨਹਿਰੂ ਗਾਰਡਨ ਰੋਡ, ਜਲੰਧਰ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ। * ਪੀ ਆਰ ਬੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ।
ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਵਿਭਾਗ : 0181-5097300, ਸਮਾਚਾਰ ਵਿਭਾਗ : 0181-5097310, ਈ-ਮੇਲ : nawanzamana@gmail.com * Web : www.nawanzamana.in

ਪਰਵਾਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀ ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰੀ

ਫੋਕਸ

ਚਰਚਾ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਦੀ

ਡਾ. ਅਨੁਰਾਗ ਸ਼ਰਮਾ

ਪੁਲਾਂ ਹੇਠੋਂ ਮੁੜਦਾ ਪਾਣੀ

(ਨਾਵਲ)
ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਸੜਕਨਾਮਾ)
ਸਫੇ-243, ਮੁੱਲ-350 ਰੁਪਏ
ਲੋਕ ਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਮੁਹਾਲੀ

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੜਕਨਾਮਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 17 ਕੁ ਨਾਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹਥਲਾ ਨਾਵਲ 'ਪੁਲਾਂ ਹੇਠੋਂ ਮੁੜਦਾ ਪਾਣੀ' ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਦੋ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਜਰਮਨੀ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਨਕਾਮੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨ 'ਤੇ ਪੁਨਰ ਵਸੇਬੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤਕਰੀਬਨ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਭੂ-ਹੇਰਵਾ, ਨਸਲਵਾਦ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤਣਾਓ, ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਾੜਾ, ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੋ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮਾਂ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਹੋ ਗਿਆ।ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੁਖਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਇਧਰ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ।ਉੱਚੇ ਤੇ ਕਿੱਤਾ-ਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਰਨ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬੂਹੇ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਮੋਕਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਵੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਓ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਸੁਫਨਿਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ, ਜਿੱਥੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ-ਵਸੀਲਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਖਾਲੇ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਿਹੜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਉਹ ਉਥੋਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉੱਥੇ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਖਰੇਵਾਂ ਸੀ। ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਹ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੋਈ, ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਵਿਹਲਾਪਨ, ਕੰਮ ਦੇ ਬੋਝ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਣਦੇਖੀ ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੰਦਰ ਇਕ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਘਰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਵਿਗੋਚਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਇਕ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ।

ਡਾਕਟਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬੰਦੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੜਫ, ਵਿਗੋਚੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਇਕੱਲਤਾ, ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੀ ਹੈ। ਡੂੰਘੀਆਂ ਮਨੋ ਅਵਚੇਤਨੀ ਗੁੰਝਲਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸੰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ।" ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ (ਸਫਾ 40) ਇਹਨਾਂ ਸੰਕਟਾਂ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਸੋਚਣ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਘਰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਉਹਨਾ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਥੋਂ ਵੇਚ-ਵੱਟ ਕੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਚਲੇ ਗਏ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਾਜ਼ਾਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਰਹਿਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਲਤਾ, ਵਿਹਲਾਪਨ ਅਤੇ ਬੇਕਦਰੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਵਲ 'ਪੁਲਾਂ ਹੇਠੋਂ ਮੁੜਦਾ ਪਾਣੀ' ਹਿਜਰਤ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਥਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਡੌਂਕੀ ਲਾ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਬਾਪ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਮੁੜ ਆਉਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੜਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰੂ, ਵਿਕਸਿਤ ਨਿੱਜਮੁਲਕ ਅਤੇ ਦੋਗਮੁਲਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਕੇਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਥਕੇਵਾਂ ਹੈ। ਉਹ ਥਕੇਵਾਂ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਗਾਨੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਪੁਲਾਂ ਹੇਠੋਂ ਮੁੜਦਾ ਪਾਣੀ' ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਕ ਕੇ ਵਾਪਸ ਵਤਨ ਮੁੜ ਆਉਣ ਦਾ ਇਕ ਹਾਈਪਰ ਸਾਈਨ ਹੈ।

ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਭਾਵੇਂ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਨ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ 1980 ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਸਥਿਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦੇ ਮਖ਼ਸੂਸ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵੱਖਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣਾ ਉੱਲੂ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੀ। ਨਾਵਲ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪਾਤਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਕੋਈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਐ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ, ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਾਸਾਂ 'ਚੋਂ ਧੂੰਆਂ ਕੱਢ ਦੇਣਾ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੋਚੀ ਜਾਂਦੇ ਆ ਜਦੋਂ ਦਾਅ ਲੱਗੇ, ਵਿਦੇਸ਼ ਭੱਜਣਾ ਤੇ ਉੱਥੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਣਾਉਣਾ।ਰਹਿੰਦਾ-ਖੂੰਹਦਾ ਬੇੜਾ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਬਣਾਇਆ, ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਡਾਲਰਾਂ, ਪੌਂਡਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਚਦੇ।" (ਸਫਾ 14) ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ (ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ) ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਡੌਂਕੀ ਭਾਵ ਨਜਾਇਜ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਅਤਾ-ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਵੀ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵੇਚ-ਵੱਟ ਕੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਚਲੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਨਾਵਲ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਬੜੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਚ-ਵੱਟ ਕੇ ਉਥੇ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਚਾਅ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਬਾਪ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਤੇ ਸੁਖਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਭਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਚਾਅ ਵੀ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਦੁਵੱਲਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚੱਕੀ ਦੇ ਦੋ ਪੁੜਾਂ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਪਿਸ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੀਤ ਦੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਨਿਜ਼ਾਮ/ਅਰਧ ਸਾਮੰਤੀ/ਅਰਧ ਵਿਕਸਿਤ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਉਦਯੋਗਵਾਦੀ-ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ।ਨਾਵਲਕਾਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਕ ਦੁਖਾਂਤਕ ਪਾਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿਤਰਦਾ ਉਸ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਘਟਕ ਭੂਹੇਰਵਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤਨਾਓ, ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਾੜਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਕੇਂਦਰੀ ਥੀਮ ਦੇ ਰੂਪ/ਉਪ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵਟ ਕੇ ਸਾਰੇ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।ਨਾਵਲਕਾਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਅਤੇ ਹੇਰਵੇ ਨੂੰ ਚਿਤਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, "ਕਿੰਨਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਵੱਡਾ ਬਾਬਾ, ਤਾਇਆ ਜਾਂ ਚਾਚਾ ਹੁੰਦਾ, ਹਰ ਵੱਡੀ ਔਰਤ ਅੰਮਾਂ ਤਾਈ ਜਾਂ ਚਾਚੀ ਹੁੰਦੀ !" ਸਫਾ (7) ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ, "ਦੇਖ ਲਈ ਤੇਰੀ ਕਨੇਡਾ, ਨਾ ਕੋਈ ਸਾਂਝ, ਨਾ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਨਾ ਆਂਢ-ਗਵਾਂਢ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸੁੱਖ-ਦੁੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਹਲ। ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਉਂ ਚੁੱਪ ਬੈਠੀਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਮਕਾਨ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਈਏ।" ਸਫਾ (16) ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਦੁਖਾਂਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤਨਾਓ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਮੇਲੇ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਕਾਹਦੇ ਮੇਲੇ ਇੱਥੇ, ਮੇਲੇ ਤੇ ਭਾਗ ਆਪਣੇ ਲੱਗਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ 'ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਭਿੜਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ .. ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ੋਰ ਕਰਕੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਵੜ ਗਏ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਧੱਕਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ! ਕਈ ਤਾਂ ਪੱਗਾਂ ਕੱਛਾਂ 'ਚ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਸਨ।" (ਸਫਾ 41) ਇੰਜ ਉਹ ਮੇਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬੜੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਇਕ ਪੂਰਾ ਨਕਸ਼ਾ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ! ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੰਗੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ।ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਖਾਣਾ ਜਿਹੜਾ ਆਮ ਕਰਕੇ ਡੱਬਾ ਬੰਦ ਤੇ ਠੰਢਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਫਰਿਜ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਖੇਹ-ਸੁਆਹ ਪਿਆ ਹੋਊ। ਤੈਨੂੰ ਲਿਆ ਦਿੰਨਾ।" ਸਫਾ (42) ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਉੱਪਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੀ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, "ਤੇਰਾ ਡੈਡ ਏਨਾ ਹੰਗਰੀ ਹੈ, ਦਿਨ 'ਚ ਛੇ-ਸੱਤ ਵਾਰ ਫਰਿਜ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਐ। ਇੱਕ ਇਹਦੀ ਹੋਰ ਹੈਬਿਟ ਮਾੜੀ ਐ, ਇਹ ਟੋਕਾ-ਟਾਕੀ ਬਹੁਤ ਕਰਦਾ, ਕਦੇ ਕਹੂ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚੋਂ ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ, ਇਹਦੇ 'ਚ ਸਾਲਟ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ।" ਸਫਾ (44) ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਾੜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਦਾਦਾ ਜਾਂ ਬਾਪੂ ਆਖ ਕੇ ਤਾਂ ਕੀ ਬੁਲਾਉਣਾ ਸੀ, ਓਲਡ ਮੈਨ ਆਖਦੇ ਨੇ।" (ਸਫਾ 26)। ਕਨੇਡੀਅਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਡਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਖਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੜਾ ਹੇਰਵਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਤੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਚਰਨ ਉੱਪਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਉਧਰੋਂ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਆਖ ਦਿੰਦਾ, ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੇ, ਡੈਡ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਨੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਏ ਤੋਂ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹੀ ਜਾਂਦੇ ਆ। ਕੋਈ ਮਾਇੰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਾਲੇ ਆਪਣਾ ਇਥੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ਕਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਰੋਕਾਂਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਾਂ"। (ਸਫਾ 54) ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਵਰਤਾਓ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਸਮਝਦਾ ਤਨਾਓ ਭੋਗਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੀਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਦੋਂ ਦਾ ਹੀ ਅਵਾਜਾਰ ਸੀ।" (ਸਫਾ 115) ਅਜਿਹੇ ਤਨਾਓ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਭੂਤ ਭਾਵ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਝਾਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਝਲਕ ਸਾਨੂੰ ਸਫਾ 117, 133 ਆਦਿ 'ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਸ ਦਾ ਭੂ-ਹੇਰਵਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।ਕਥਾ ਰਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਓ ਅਤੇ ਬੋਝਲਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਾੜੇ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤਨਾਓ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਨਾਵਲ ਵਿਚਲਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਔਖੀ ਤੇ ਦੁਚਿੱਤੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਕੈਨੇਡਾ ਕੈਨੇਡਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ, ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਮੈਨੂੰ। ਰੋਈ-ਪਿੱਟੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਆ, ਮਕਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ, ਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ।" (ਸਫਾ 181) ਅਜਿਹੀ ਦੁਚਿੱਤੀ ਤੇ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦਾ ਭਰਿਆ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, "ਇੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਉਚਾਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਕੀ ਕਰਾਂ, ਕਿਉਂ ਪਿੰਡ ਏਨਾ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਪਿੰਡ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਅਲਹੇ ਵਾਂਗ ਚਿੰਬੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।" (ਸਫਾ 90) ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਚੇਤੇ ਆਉਣ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਤਕਰੀਬਨ-ਤਕਰੀਬਨ ਪਹਿਲੇ 10-15 ਕਾਂਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੇਖਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰੂੜੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਬਹੁਤਾ ਇਹ ਨਾਵਲ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਨਿਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦੁਹਰਾਓ ਇਕ ਹੋਰ ਉਪ ਕਥਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਲੋਕੇਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੀ ਸੱਥ ਵਰਗੀ ਇਕ ਪਾਰਕ ਹੈ।ਏਥੇ ਸਮਾਂ ਕੱਟਣ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜੁੜਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਰਿਟਾਇਰਡ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਏ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਸਟਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦੇ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕੜਾਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਮਜਬੂਰੀਵੱਸ ਰਹੀ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਓਦਰਿਆਂ ਦਾ, ਅੜੇ ਥੁੜਿਆਂ ਦਾ ਤੇ ਨਿਰਾਦਰਿਆਂ ਦਾ ਪਾਰਕ ਹੀ ਟਿਕਾਣਾ ਸੀ।" (ਸਫਾ 131) ਪਰ ਇਹ ਪਾਰਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਬਾਉ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ 28 ਕਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 14 ਕਾਂਡ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਦੁਹਰਾਓ ਬਣਦੀ ਨਾਵਲ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਗਤੀਹੀਣ ਮੋਟਿਫ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਬਾਰੇ ਗਰੇਵਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰੇ ਨੇ, ਲੜਕੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੈਰਿਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੋਰੇ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕੰਪਨੀ 'ਚ ਹੀ ਜੌਬ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀ ਬੇਟੀ ਜੌਬ ਕਰਦੀ ਹੈ।(ਸਫਾ 113) ਇੰਜ ਕੁਝ ਪਾਤਰ ਸਿਰਜ ਕੇ ਗੱਪ-ਸ਼ਪ ਦੀ ਜੁਗਤ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਾਲਾਤ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਈਰਖਾ, ਨਸ਼ਿਆਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤਨਾਓ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੇ ਪਰਵਾਰਕ ਮਸਲੇ, ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼, ਆਇਲੈਟਸ ਵਿੱਚ

ਬਾਕੀ ਆਖਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ

ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ

ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਵਾਰਿਸ ਸਭ ਦੁਨੀਆ ਦਗੇਬਾਜ਼ ਹੈ ਜੀ

(ਜੱਗ ਬੀਤੀ ਹੱਡ ਬੀਤੀ)
ਜਿੰਦਰ
ਕੁੱਲ ਪੰਨੇ : 151, ਕੀਮਤ : 300 ਰੁਪਏ
ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਜਿੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦਾ ਮੁਥਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ 1990 ਤੋਂ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰਾਂ ਤੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕਲਮ ਅਜ਼ਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਵਜੋਂ ਹੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਹਿੰਦੀ, ਮਰਾਠੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।ਕਹਾਣੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਨਾਂਅ ਹੈ। 'ਵਾਰਿਸ ਸਭ ਦੁਨੀਆ ਦਗੇਬਾਜ਼ ਹੈ ਜੀ' (ਜੱਗ ਬੀਤੀ ਹੱਡ ਬੀਤੀ) ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ (ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੀਆਂ ਹਨ) ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਪੋਤੇ ਸਮਰਕੰਡਾ ਦੇ ਨਾਂਅ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 26 ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ, ਆਪਣੇ ਪੋਤੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਇਹ ਪੰਗਤੀ (ਵਾਰਿਸ ਸਭ ਦੁਨੀਆ ਦਗੇਬਾਜ਼ ਹੈ ਜੀ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਲੂਣਾ' ਵਿੱਚੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵਾਰਸ ਦੀ ਹੀਰ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ, ਧੋਖਾ ਤੇ ਪਖੰਡ ਉੱਤੇ ਤਿੱਖੇ ਵਿਅੰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੂਣਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ, ਧੋਖੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦਗੇਬਾਜ਼ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਵੱਈਏ ਉੱਤੇ ਤਿੱਖਾ ਵਿਅੰਗ ਹੈ। ਜਿੰਦਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ 'ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ' ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਧੋਖਾ, ਪਖੰਡ ਤੇ ਬੇਵਫਾਈ ਉੱਤੇ ਤਿੱਖਾ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪਿਓ-ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿਓ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਗੁੱਡਬਾਈ ਫਾਰ ਐਵਰ' ਇਕ ਐਸੇ ਬਾਪ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ, ਲਿਖਾਇਆ, ਬਾਹਰ ਭੇਜਿਆ। ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸੁੱਖ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਲੋਨ ਲੈਣਾ ਪਿਆ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਲੈ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਲੋਨ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਲਾਹ ਦੇਵੇਗਾ, ਪਰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਕਿ ਉਹ ਪਿਓ ਦਾ ਨੰਬਰ ਹੀ ਬਲੌਕ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਪ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪੁੱਤਰ ਪਿਓ ਨੂੰ ਫਾਰਐਵਰ ਗੁੱਡਬਾਈ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਓ ਵੀ ਦਿਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ' ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਬਾਬਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ, ਰੇਹੜੀ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਪਾਸੇ ਮਾਰਦਿਆਂ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਐਨਾ ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਨ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂਦਾ ਹੈ। 'ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ' ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਪਿਓ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਰੀਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਿੱਕ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦਗ਼ਾਬਾਜ਼ੀ ਪਿਓ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੁੱਪ ਕਿੰਨੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੇਠਲੀ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਲੀ ਕਹਾਣੀ 'ਪੁੱਤ ਦਾ ਘਰ' ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਗ ਬੀਤੀਆਂ ਦੇ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਓ ਦਾ ਘਰ ਤਾਂ ਸਭ ਦਾ ਘਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੁੱਤ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜੁਰਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਡੈਡੀ ਜੀ ਇਹ ਮੇਰਾ ਘਰ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ 'ਦੇਸੀ ਘਿਉ ਦੇ ਆਟੇ ਦਾ ਦੀਵਾ' ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਗਏ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਟੋਕਾ-ਟਾਕੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਪਣੀ ਧਰਤ 'ਤੇ ਪਰਤ ਆਉਣ ਦੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨੂੰਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਇਆ ਹੋਣਾ ਕਿ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਬੁੜ੍ਹਾ-ਬੁੜ੍ਹੀ ਦਫ਼ਾ ਹੋਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ 'ਰੱਬ ਰਾਖਾ' ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਸੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਬਾਹਰ ਹਨ।ਇੱਕ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੇ ਦੂਜਾ ਇਟਲੀ। ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰ ਦੀ ਮਾਸੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੁਖੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਪਰਮਾਤਮਾ 'ਤੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਤਾਂ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੈ। ਜਿੰਦਰ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਦਗਾਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਕਹਾਣੀ 'ਫਾਰਮੂਲਾ' ਰਾਹੀਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਸੁਖੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਹੈ ਜੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕਹਿ ਲਓ, ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ। ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ, ਬੇਵਫਾਈ ਦੀ ਤੇ ਦਗ਼ਾਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦਾਦੇ-ਪੋਤੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮੂਲ ਨਾਲੋਂ ਵਿਆਜ ਪਿਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੋਤਾ ਪਿਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ 'ਆਖਰੀ ਦੋਸਤ' ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੋਤਾ ਸਮਰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਰੋਸਿਆਂ 'ਤੇ ਆਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੋਤੇ ਦਾ ਪਿਆਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਦੋ ਫੁੱਟ ਹੋਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪੋਤਾ, ਪੋਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਬਲਕਿ ਆਪਣਾ ਆਖ਼ਰੀ ਦੋਸਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਗੌਰਵ ਉੱਠ ਓਏ', 'ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਗ 'ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ' ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਛੜਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ।ਵਿਛੋੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਰੋਣ ਕਰਕੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵੀ ਰੋ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੰਦਰ ਨੇ 'ਭਰਾ' ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਰਾ ਸੱਜੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਪਿਆਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਭਰਾ ਵੀ ਬੇਗਾਨੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 'ਮਾਂ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੀ ਤੜਪ ਤੇ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੱਚਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ, ਮਾਂ ਬੇਚੈਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਕੁਝ ਪ੍ਰਸੰਗ ਔਰਤ ਦੀ ਅਣਖ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ 'ਇੱਜ਼ਤ' ਅਣਖ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਪਿਆਰੋ ਸਿਰਫ਼ ਅਣਖ ਖਾਤਰ, ਇੱਜ਼ਤ ਖਾਤਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। 'ਹਰਕੰਵਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਗੱਲ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹਰਕੰਵਲ ਇੱਕ ਐਸੀ ਅਣਖ ਵਾਲੀ ਪਾਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਘਰ ਦੇ ਤਲਾਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਹ ਨਾ ਆਪ ਵਿਆਹ ਕਰਾਵੇਗੀ ਤੇ ਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਔਰਤ ਦੇ ਇਸ ਰੂਪ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਥੇ 'ਮੌਤ' ਪ੍ਰਸੰਗ ਰਾਹੀਂ ਜਿੰਦਰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਦੁਆ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ 'ਮੌਤ' ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕਾਂਤਾ ਆਪਣੀ ਸਕੀ ਭੈਣ ਰਜਨੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਮਮਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਬੱਚਾ ਜੋ ਰਜਨੀ ਨੂੰ ਗੋਦ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਉਸ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਜਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹ ਕੁਝ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਤਾਣੀ' ਪ੍ਰਸੰਗ ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ-ਚੁਗਲੀ ਛੱਡਣ ਤੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਲਝੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਣੀਆਂ ਸੁਲਝਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। 'ਸ਼ਾਇਦ', 'ਕੱਚੇ ਛੋਲੇ ਚੱਬਣ ਵਾਲਾ' ਤੇ 'ਜਗੀਰੋ ਨਾਂਅ ਦੀ ਕੁੜੀ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਦਰ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਾਪਰੇ ਯਥਾਰਥ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਿਆਰ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਚ ਇਕ ਐਸਾ ਯਥਾਰਥ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਤੇ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ।ਜਿੰਦਰ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਜੀ ਆਇਆਂ ਤੇ ਮੁਬਾਰਕਾਂ।

ਸੰਪਰਕ : 98555-95818

ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਰਨ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਉਸਰਈਏ (ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ)

ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਤੀ ਮਰਦਾਨ
ਮੁੱਲ : 250, ਸਫ਼ੇ : 238

ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਮੁਹੰਮਦ ਲਤੀਫ਼, ਕਨਿੰਘਮ, ਖੁਸ਼ਵਕਤ ਰਾਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ 'ਅਸਿੱਖ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਸਰੋਤ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਵੀ ਇਸੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ 1842 ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੋ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਭਾਵੇਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ, ਰਾਣੀ ਸਦਾ ਕੌਰ, ਦੀਵਾਨ ਮੋਹਕਮ ਚੰਦ, ਫਕੀਰ ਅਜ਼ੀਜ਼ੋਦੀਨ, ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਮਜੀਠੀਏ, ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸਰਦਾਰ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ, ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਹਾਦਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋਤੀ ਮਰਦਾਨਾ ਨੇ ਧੁੰਦਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਤਹ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਜੇ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਫਤਹ ਸਿੰਘ ਕਾਲਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਮਲਵਈ, ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ ਜਰਨੈਲਾਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ ਨਾਲ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ ਤੇ ਜਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਕਿਤਾਬ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭ੍ਰਾਂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ (ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ)

ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਤੀ ਮਰਦਾਨ
ਮੁੱਲ : 150, ਸਫ਼ੇ : 76

1914 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਛਪੀ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰ ਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਅਕਾਲੀ' ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜੋ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਉਹ ਗ਼ੈਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਲੇਖਕ ਖੁਸ਼ਵਕਤ ਰਾਏ ਦੇ ਉਸ ਝੂਠ ਨੂੰ ਵੀ ਨੰਗਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ। ਮਿਟਕਾਫ਼ ਅਣਖੀ ਜੋਧੇ ਨੂੰ ਬਾਗ਼ੀ ਤੇ ਡਾਕੂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਤੇ ਕਾਟਾ ਫੇਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਫਾਰਸੀ, ਪਸ਼ਤੋ ਦੀਆਂ ਤਵਾਰੀਖਾਂ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਟ੍ਰੈਡੀਸ਼ਨ ਪਰੰਪਰਾ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕਹਾਣੀਆਂ , ਪਸ਼ਤੋ ਦੇ ਗੀਤ, ਟੱਪੇ ਤੇ ਅਖਾਵਤਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤ ਲੇਖਕ ਨੇ ਤੁਰ ਫਿਰ ਕੇ ਆਪ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੁਲਤਾਨ ਤੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਨੂੰ ਫ਼ਤਿਹ ਕਰਨਾ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ (ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ)

ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਤੀ ਮਰਦਾਨ
ਮੁੱਲ : 250, ਸਫ਼ੇ : 85

ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1927 ਵਿਚ ਛਪੀ। ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਨੌਨਿਹਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਭੈ ਜੋਧਾ, ਅਥੱਕ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨੌਨਿਹਾਲ ਦੇ ਅਛੂਤੇ ਪਸਾਰ ਬਾਬਾ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਧੋਖਿਆ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੋਗਰੇ ਵਜ਼ੀਰ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਨੌਕਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕਿਵੇਂ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਦੀ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਕੋਈ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਅੱਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ। ਪੁਸਤਕ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਾਕਿਆਤ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਖੋਜ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਕੰਵਰ ਦਾ ਜੀਵਨ, ਜਿੱਤਾਂ, ਸ਼ਾਹੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਜਲੌ, ਉਸ ਦਾ ਦੋਸਤ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਾਨ ਜੋ ਰੁਪਿਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਾਬਲ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਫਤਿਹ, ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਨੌਨਿਹਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵੀ ਵੇਦਨਾ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨੌਨਿਹਾਲ ਦੇ ਗੁਣ ਤੇ ਅਵਗੁਣਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਨੇਕਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਲੇਖਕ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤਿਆਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕੁਝ ਸਵਾਰਥੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗ਼ਲਤ ਫੈਸਲੇ ਕਰ ਲਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ-ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮ. ਮੁਹਾਲੀ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

- ਭਗਵੰਤ ਰਸੂਲਪੁਰੀ (94170-64350)

ਪੁਸਤਕ ਰੀਵਿਊ

ਸੁਰਖ-ਆਬ

(ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਗੁਲ ਆਬ
ਸਫ਼ੇ-108, ਮੁੱਲ-200 ਰੁਪਏ
ਸਪਤਰਿਸ਼ੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੇ ਕੋਈ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਧਾ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਕਵਿਤਾ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਬਦਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਛੋਟਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਰਜਕ ਨੇ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਲੇਖਕ ਗੁਲ ਆਬ। ਗੁਲ ਆਬ ਦਾ ਨਾਂਅ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲੋਂ ਨਵਾਂ ਹੈ। ਹਥਲਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸੁਰਖ਼ ਆਬ' ਉਸ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਸੀ ਕੁ ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜਦੇ ਹਨ। ਕਵੀ ਕੋਮਲ ਭਾਵੀ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੋਂਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਕਾਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਫਿਕਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਚੇਤਨ ਜਾਗਰਤੀ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਸਦਾਚਾਰੀ ਕਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੂਕ ਹੈ। ਕਵੀ ਕੋਲ ਸੂਖਮ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਤਾਜ਼ਗੀ ਅਤੇ ਪਰਪੱਕਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਪੱਕਤਾ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਯਥਾਰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨਵਸ 'ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਰੂਪੀ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 'ਸੁਰਖ਼ ਆਬ' ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਕਵੀ ਦੇ ਸੱਜਰੇਪਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀਆਂ ਨੇ। 'ਗੁਲ ਆਬ' ਸਮਾਜ ਦੇ ਯਥਾਰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਉਹ ਕਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੁੰਦੇ ਹੰਡਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਗੁਲ ਆਬ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਨ ਲਈ ਬਿੰਬ, ਅਲੰਕਾਰ, ਰਸ, ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਕੁਝ ਹੈ, ਜੋ ਅਸਲੋਂ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਨੇ ਨੇ, ਉਮੰਗ ਹੈ, ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੋਚ ਹੈ, ਜ਼ੁਲਮ ਅੱਗੇ ਡਟਣ ਦਾ ਜਿਗਰਾ ਹੈ, ਹੱਥੀਂ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੀਲਾ ਹੈ 'ਆਨਲਾਈਨ' ਕਵਿਤਾ ਇਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਲ ਦੇ ਖ਼ੂਨ 'ਚੋਂ ਤਕਦੀਰਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੈ, ਗਿਆਨ ਦਾ ਦੀਵਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਹੈ, ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ, ਮੁਹੱਬਤ ਭਰੇ ਗੀਤ ਨੇ, ਨਵੀਆਂ ਪਗਡੰਡੀਆਂ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਲੋਚਾ ਹੈ। ਕਵੀ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਰਲਤਾ ਸਧਾਰਨ ਪਾਠਕ ਦੇ ਮੇਚ ਦੀ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਉਸ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚਲੇ ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਬਖ਼ਸ਼ਦੇ ਨੇ। ਕਵੀ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦੇ ਰੱਖੇ ਨੇ ਬਲੈਕਮੇਲਰ-1,-2, ਆਫਟਰ ਬਰੇਕ, ਟਰਨ ਟਰਨ, ਚਾਰਜ, ਸਰਚ, ਫਰੇਮ, ਅਪਡੇਟ, ਫਿਲਟਰ, ਡਬਲ-ਫੇਸ, ਆਨਲਾਈਨ ਆਦਿ। 'ਤੋਤਾ ਰੈਂਚ' ਕਵਿਤਾ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਆਨਲਾਈਨ' ਅਤੇ 'ਪੈਸੇ' ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਸੋਚ' ਕਵਿਤਾ ਮਾਨਸਿਕ ਨਿਮਰਤਾ ਤੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਲੋਚਦੀ ਹੈ।

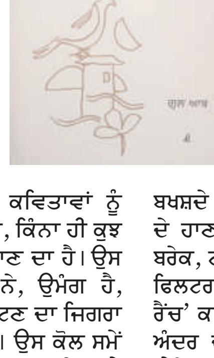

ਇਸ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਿਧਾਂਤਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਨ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਕੀਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਇਸ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਹੈ। ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਲਗਣਾ ਪਾਠਕ ਦੇ ਹਾਣ ਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਵੀ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਸੋਚ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਡੁੱਲ੍ਹ-ਡੁੱਲ੍ਹ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। 'ਸਪਤਰਿਸ਼ੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ' ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, 108 ਸਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਟਿਆ 200 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਇਹ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਪੈੜ ਉਲੀਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਚੱਜੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸਾਡਾ ਨੌਜਵਾਨ ਕਵੀ ਗੁਲ ਆਬ ਵਧਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

— ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕਲੇਰ

ਉਸਤਾਦ ਸ਼ਾਇਰ ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ

ਬਠਿੰਡਾ-ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਾਇਰ ਤੇ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਉਸਤਾਦ ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਸੰਬੰਧੀ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ ਮੰਚ ਰਜਿ: ਜੈਤੋ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਜੈਤੋ ਵਿਖੇ 'ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਦੀਪਕ ਦੀ ਲੋਅ' ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਤਰਸੇਮ ਨਰੂਲਾ, ਜਸਪਾਲ ਮਾਨਖੇੜਾ, ਰਣਬੀਰ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਸਨ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਝੱਖੜਵਾਲਾ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਸ੍ਰੀ ਰਣਬੀਰ ਰਾਣਾ ਦਾ 'ਉਸਤਾਦ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ, ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸ਼ਾਗਿਰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਈ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਸ੍ਰੀ ਜਸਪਾਲ ਮਾਨਖੇੜਾ ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਣਬੀਰ ਰਾਣਾ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫ਼ਰ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕੀਤੀਆਂ। ਤਰਸੇਮ ਨਰੂਲਾ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਣਬੀਰ ਰਾਣਾ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹਨ। ਹਾਜ਼ਰ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੇਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਲਖੋਤਰਾ ਨੇ ਬੜੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ।

ਅਣੂ ਮੰਚ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨਮਾਨਤ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਅਦਾਰਾ ਅਣੂ ਮੰਚ ਤੇ ਅਣੂ (ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ) ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ, ਬੁਟਾਹਰੀ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 30 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਬਾਲ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਤੀਸ਼ ਧਵਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਸ਼ਨ ਗੋਇਲ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਆਪਕ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਲੇ, ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੈਲੇ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਈ।

ਧਰਮ ਕੰਮੇਆਣਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਡੂੰਘੇ ਦਰਦ' ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਪਟਿਆਲਾ-ਗਿਆਨਦੀਪ ਸਾਹਿਤ ਸਾਧਨਾ ਮੰਚ (ਰਜਿ.) ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਕੰਮੇਆਣਾ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਡੂੰਘੇ ਦਰਦ' ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਜੀ ਐੱਸ ਆਨੰਦ ਨੇ 'ਜੀ ਆਇਆਂ' ਕਿਹਾ। ਮੰਚ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਚੰਨ ਪਟਿਆਲਵੀ ਨੇ ਕੰਮੇਆਣਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਪੇਪਰ 'ਚ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਾਕੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸੱਠ ਸਾਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਨੂੰ ਕਲਾਤਮਿਕ ਕਾਵਿ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਡਾ. ਰਾਜਵੰਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਗਤ ਦਾ ਦਰਪਣ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਕੰਮੇਆਣਾ ਦੀ ਲੋਕ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੈ।ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਅਤੇ ਮਿੱਠੀ ਹੈ।ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਂਕੇ, ਡਾ. ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਭੀਖੀ, ਡਾ. ਸੰਤੋਖ ਸੁੱਖੀ, ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ ਦਾ ਤਰਕ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ, ਦਿਲਚਸਪ, ਮੁੱਲਵਾਨ ਤੇ ਸਦੀਵੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਪੁਸਤਕ ਹੈ।ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਨੰਦਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਰੀਕੇ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਖ਼ੁਰਮਾ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।ਲੇਖਕ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਕੰਮੇਆਣਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਾਰੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

'ਪਰਵਾਸ' ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ 'ਪਰਵਾਸ' ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦਾ 47ਵਾਂ ਅੰਕ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਉੱਘੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (ਦੋ ਟਾਪੂ) ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਸ.ਪ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 'ਪਰਵਾਸ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ 47ਵੇਂ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ।ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ

ਪਟਿਆਲਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਡਾ. ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਕ ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਯੋਗਦਾਨ ਅਭੁੱਲ ਹੈ। ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ ਨੇ ਡਾ. ਕੋਮਲ ਦੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸਾਹਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਕਵਿਤਾ ਬਾਲੀ (ਕੈਨੇਡਾ), ਤਰੁਣ ਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਜੀ.ਕੇ. ਬਾਲੀ, ਅਮੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਮਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਮੀਤਾ ਕਾਲੀਆ, ਡਾ. ਅੰਕਿਤ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ੋਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਡਾ. ਸੰਜੀਵ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਅਰਪਨ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਕੈਲਗਰੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਕੈਲਗਰੀ-ਅਰਪਨ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੋਸੋ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸੁਖਪਾਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਕੱਤਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਉਰਫ਼ ਸੋਨੀ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ, ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦਾ ਖ਼ੂਨੀ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅਹਿਮ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਰਮਜੀਤ ਭੰਗੂ, ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਬਾਠ, ਹਰਮਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗਿੱਲ ਸੁਖਮੰਦਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਤੂਰ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭੁੱਚੋ, ਦਰਸ਼ਨ ਬਰਾੜ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਜਰਨੈਲ ਤੱਗੜ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਜਸਵੀਰ ਸਿਹੋਤਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਥਿੰਦ, ਚਰਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਜਗਦੇਵ ਸਿੱਧੂ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੁੱਲਟ, ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਤਨਾਮ ਢਾਅ, ਤਰਲੋਕ ਚੁੱਘ, ਸਤਨਾਮ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈਆਂ। ਤੇਲੂ ਰਾਮ ਕੋਹਾੜਾ ਦੀ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ 'ਭੁਲੱਕੜਨਾਮਾ' ਅਤੇ ਗਿੱਲ ਸੁਖਮੰਦਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਛਪੀ 'ਖ਼ਾਕ ਤੋਂ ਖ਼ਾਕ ਤੱਕ' ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਅਰਪਨ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੋਨੀ ਮਾਂਗਟ ਰਾਹੀਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੋਨੀ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਢੁਕਵੀਂਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਚੌਥਾ ਲੇਖਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਨਮਾਨ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਹਰੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਬਰਨਾਲਾ-ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਲੇਖਕ ਪਾਠਕ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਰਜਿ. ਬਰਨਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਸੋ ਤੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੌਰ ਬਬਲੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੇਖਕ ਪਾਠਕ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਰਜਿ. ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇਜਿੰਦਰ ਚੰਡਿਹੋਕ ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਹਰੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਚੌਥਾ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਨਮਾਨ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਲੋਈ, ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੈੱਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਡਾਕਟਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਤਿਲਕ, ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਸੋ, ਕੰਵਰਜੀਤ ਭੱਠਲ ਅਤੇ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੌਰ ਬਬਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਤੇਜਿੰਦਰ ਚੰਡਿਹੋਕ ਵੱਲੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਪੁਸਤਕ 'ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 203' ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਗਾਇਕਾ ਆਸ਼ਾ ਭੋਸਲੇ ਦੇ ਫੌਤ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਵਾਏ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

'ਮਹਿਕ ਹਵਾ ਤੇ ਬੱਦਲ਼' 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਮਨ) ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਦੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ 'ਮਹਿਕ ਹਵਾ ਤੇ ਬੱਦਲ਼' 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਇੱਥੇ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸੈਂਟਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।ਜਗਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਪਰਚਾ ਡਾ. ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਸਾਡਾ ਸਮਰੱਥ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗੀਤ ਦੇ ਰੰਗ ਵੀ ਹਨ। ਭੂ-ਹੇਰਵੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਹੈ।ਡਾ. ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ ਮਹਿਕ ਹਵਾ ਤੇ ਬੱਦਲ਼ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਹੈ ਤੇ ਸੱਚੀਓਂ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਪੈਰਾਡਾਈਮ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।ਪਾਲ ਅਜਨਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਰੋਦੀ ਸੁਰ ਬਿਰਹਾ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਹੈ।ਡਾ. ਮੋਹਨ ਤਿਆਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਬੋਜ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮਾਣਮੱਤਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ।ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਕਵੀ ਡਾ. ਗੁਰਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲ ਦੱਸਿਆ। ਆਖ਼ਰ 'ਚ ਡਾ. ਭੀਮਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਏਥੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਵੀ ਨਕਸਲਾਈਟ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਚੇ ਕੱਦ ਦਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ।ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਮੀਡੀਆ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਡਾ. ਕੁਲਪਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਸਨ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਜਗਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਕੈਲਗਰੀ ਵੱਲੋਂ 'ਵਾਇਰਲ ਗਰਲ' ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਕੈਲਗਰੀ-ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਕੈਲਗਰੀ ਦੀ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੋਸੋ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ ਜਗਰਾਓਂ ਤੇ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ।ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਬਲਵੀਰ ਗੋਰਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ, ਮਨਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭੁੱਚੋ, ਤਿਰਲੋਚਨ ਸੈਹਿਬੀ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ ਅਤੇ ਗਿੱਲ ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਹੋਤਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਉੱਪਲ, ਰਾਕੇਸ਼ ਗੌਤਮ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਡਾ: ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਂਸ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਵਾਇਰਲ ਗਰਲ' ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਵਿੰਦਰ ਮਲਹਾਂਸ ਨੇ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਂਸ ਬਾਰੇ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫ਼ਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ।ਬਲਜਿੰਦਰ ਸੰਘਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਪੇਪਰ 'ਤੇ 'ਵਾਇਰਲ ਗਰਲ' 'ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਬਹਿਸ ਹੋਈ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਕਸੂਦਪੁਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਕਸੂਦਪੁਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਝ ਨਵੇਂ/ਪੁਰਾਣੇ 91 ਸਮਰੱਥ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੇ ਹਾਣੀ' ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿਲਣੀ ਦੌਰਾਨ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਡਾ? ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਸਕੂਲ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਪੁਰੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਰਿਆੜ, ਡਾ. ਅਕਾਲ ਅਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੋਹਲ, ਡਾ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਕੰਵਲਦੀਪ ਕੌਰ। ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਛਕਣ ਉਪਰੰਤ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ। ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮਰੱਥ ਸ਼ਾਇਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਕਸੂਦਪੁਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੁਚੱਜੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਲਈ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਭੋਗ ਅੱਜ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਮਨ)-ਉੱਘੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ,

ਲੇਖਕ ਤੇ ਗਾਇਕ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਚਾਨਕ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਲੇਖਕ ਕਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12.30 ਤੋਂ 2.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ, ਫੇਜ਼ 2, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਰਹੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲ਼ੀ ਪਾਈਆਂ। ਉਹ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਗਾਇਕ ਵੀ ਸਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਸਤਕ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭੇਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਹਰ ਸਾਲ 23 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਸਤਕ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਟਾਊਨ ਹਾਲ ਸਥਿਤ ਪੰਡਿਤ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਟੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ 1920 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ 19 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਭਾਤ ਦੇ ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰਿਲੀਜ਼

ਪਟਿਆਲਾ-ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਨਾਟ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਭਾਤ ਦੇ 4 ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ 'ਕਰਤਾਪੁਰ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ', 'ਤੁਰੇ ਤੇਗ਼ ਦੀ ਧਾਰ 'ਤੇ', 'ਇਤਿਹਾਸ ਬੋਲਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਬਲਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਤੇ..' ਦਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂਬੱਧੀ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਰਹੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਭਾਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਟਕਾਂ ਅਤੇ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਜੀਵੰਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡਾ. ਜਪਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭੰਗੂ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰੰਗਕਰਮੀ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰਭਾਤ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਅਹਿਮ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੋਗੀ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਗੁਲਦਸਤੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮੱਤ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਆਪਣੇ ਹੰਢਾਏ ਹੋਏ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਲੇਖਣੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਉਪਰ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਝਰੋਖੇ 'ਚੋਂ

ਨਵੀਨ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ

19 ਅਪਰੈਲ ਦੇ 'ਐਤਵਾਰਤਾ' ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਤਰਸੇਮ ਭੰਗੂ ਨੇ ਲੇਖ ਨਵੀਨ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ 'ਚ ਉਲਝੀਆਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਭੇਡਚਾਲ 'ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੱਖਣ ਕੁਹਾੜ ਨੇ ਕਿਊਬਾ ਦੀ ਫੇਰੀ ਲਵਾ ਦਿੱਤੀ।ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਕਿਊਬਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਰਹਿਣ, ਸਹਿਣ ਤੇ ਯਾਤਰਾ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿਲਚਸਪ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਅੰਕ ਦੇ ਹੋਰ ਲੇਖ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਚਿੜੀ ਚੂਹਕਦੀ ਨਾਲ ਤੁਰੇ ਪਾਂਧੀ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਬਿੱਲ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਸਾਡੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਹਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਚਰ ਮੈਡਮ ਤੇ ਹਰਮੀਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨਮਾਨ, ਕਿਤਾਬਾਂ, ਇਕ ਹੋਰ ਰੇਪ ਕੇਸ, ਗੋਸ਼ਟੀ, ਮੁੱਲ ਵਿਕਦਾ ਸਮਾਂ ਤੇ ਸਾਂਵਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਹੋਏ।

-ਪ੍ਰਿੰ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਹਿੱਤ

19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਐਤਵਾਰਤਾ ਅੰਕ 'ਚ ਇੰਡੋ ਅਮੈਰਿਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਫੋਰਮ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਛੱਪ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਢਾਲੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੋਲ ਘਚੋਲਾ ਖੜਾ ਕੀਤਾ।' ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਝ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ;

ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਫੋਰਮ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਢਾਲੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੋਲ-ਘਚੋਲਾ ਖੜਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿੰਦਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਾਭਾ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਸਿਰੇ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ ਤੇ ਬੇਇਮਾਨੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਾਭਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ 'ਚ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ

ਤੁਹਾਡੇ ਖ਼ਤਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ। ਖ਼ਤ ਤੇ ਮੈਟਰ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਈਮੇਲ 'ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ।
atwartazamana@gmail.com
- ਸੰਪਾਦਕ

ਆਉਂਦੇ ਐਤਵਾਰਤਾ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਵਿਸਰਿਆ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਗਿਆਨੀ ਕਾਹਲਾ ਸਿੰਘ : ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਖੁਜਰਾਹੋਂ : ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
'ਪੱਥਰ 'ਚ ਵਗਦੀ ਨਦੀ' : ਪਾਲ ਕੌਰ (ਫੋਕਸ) ਮੱਖਣ ਮਾਨ
ਅਵਤਾਰਜੀਤ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ

ਸਮਕਾਲ

---- ਭਗਵੰਤ ਰਸੂਲਪੁਰੀ----

ਮੰਤਵ : ਅਕਾਦਮੀ ਐਵਾਰਡੀ ਜਿੰਦਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ

'ਮੰਤਵ' ਮਈ-ਅਗਸਤ,2026 ਦਾ ਨਵਾਂ ਅੰਕ ਇਸ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਐਵਾਰਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਥਾਕਾਰ ਜਿੰਦਰ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੰਕ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਪੰਨੇ ਜਿੰਦਰ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਹਨ। ਸਮਕਾਲ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਲਮਕਾਰ ਤੇ ਚਿੰਤਕ ਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ 'ਸੇਫ਼ਟੀ ਕਿੱਟ' ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਿੰਦਰ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਜਿੰਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਣ ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਜਿੰਦਰ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਇਕ ਜਿੰਦਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ 'ਕੁਦਰਤ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਨੁਕਰਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਰੀ 'ਚ ਇਸ ਵਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੀਰਤ, ਦਰਸ਼ਨ ਬੁਲੰਦਵੀ, ਸਿਮਰਤ ਗਗਨ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਤਰਸੇਮ, ਕੇਸਰ ਕਰਮਜੀਤ, ਦੀਪ ਇੰਦਰ, ਹਰਜਿੰਦਰ, ਸ਼ਹਰਯਾਰ, ਜਿਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਮੇਰੀ ਐਲਿਜ਼ਾਬਿਥ ਫਰਾਈ, ਸੌਨੇਟ ਮੰਡਲ, ਗਗਨ ਗਿੱਲ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਜਿਤੇਂਦਰ ਕੁਮਾਨ ਨੇ ਉਦਯਨ ਵਾਜਪਾਈ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬੰਗਾਲੀ ਨਾਵਲ ਅੰਸ਼ 'ਕਾਲ ਮੀ ਲਾਇਕਾ' (ਮੁਜ਼ੱਫਰ ਹੁਸੈਨ) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਨੀਲਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅੰਸ਼ੂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੰਗ ਬਹਾਦੁਰ ਗੋਇਲ ਵੱਲੋਂ ਅਨੁਵਾਦ 'ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' (ਕੇਟ ਸ਼ੋਪੇਨ) ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਰੀ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤਸਕੀਨ ਦਾ ਲੇਖ 'ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਪੌਪ ਤੋਂ ਹਿਪ ਹੌਪ ਵੱਲ' ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਡਾ. ਆਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਦਲਵੀਰ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵੀ ਛਪੀਆਂ ਹਨ। ਬਲਬੀਰ ਪਰਵਾਨਾ ਨੇ 'ਰੌਲ਼ਿਆਂ ਵੇਲੇ' ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਫੈਲਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ' ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਾਰ ਜੋਗੇ ਭੰਗਲ (ਸਦਾ ਨਾ ਰਹਿਣ ਸਿਕੰਦਰ), ਰੋਜ਼ੀ ਸਿੰਘ (ਗਰਮ ਦਸਤਾਨੇ), ਡਾ. ਮੋਹਨ ਬੇਗੋਵਾਲ (ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਛਾਵੇਂ) ਨਵੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ ਹੈ। 'ਮੰਤਲ' ਆਪਣੇ 'ਮੰਤਵ' ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਮੰਤਵ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਵਿਸ਼ਾਲ (99884-23237), ਸਫ਼ੇ : 168 ਤੇ ਮੁੱਲ: 200 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ e-mail: vishalnewseeditor@gmail.com

The Inheritance of Longing: Jinder

2025 ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਕਥਾਕਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਵਲ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਚੇਅਰ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਆਲੋਚਕ ਹੈ। ਆਲੋਚਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਵਲ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਰੱਖਿਆ ਹੈ The Inheritance of Longing ਇਸ ਨਾਵਲ ਨੂੰ Twentyfirst Century Publication, Patiala (Contact:92167-53888) ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਦੇ ਸਫ਼ੇ 160 ਅਤੇ ਕੀਮਤ 300 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਨਾਵਲ ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਪੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿੱਚ ਢਾਲ਼ਿਆ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਪੈਸੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਵੇਂ ਭੱਜਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਦਰ ਨੇ ਇਕ ਪਿਓ ਦੀ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਬੇਟਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾਵਲ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਵਾਦ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਰੈਫ਼ਰੀਡ ਜਰਨਲ 'ਸੰਵਾਦ' ਵੱਲੋਂ ਛਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੱਥਲਾ ਅੰਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ, ਡਾ. ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਡਾ. ਈਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ ਗੌੜ, ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗੋਆਣੀ, ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਪ੍ਰੋ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮੁਹੱਬਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ-ਡਾ. ਭਾਰਤਬੀਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਕੰਵਲਦੀਪ ਕੌਰ, ਡਾ.

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸੁਮਨ ਕਪੂਰ, ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਲਸਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿਖਤਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਡਾ. ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (98722-17273), 164 ਸਫ਼ਿਆਂ 'ਚ ਫੈਲੇ ਇਸ ਅੰਕ ਦੀ ਕੀਮਤ 200 ਰੁਪਏ। ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ : e-mail: sanvadpunjabi@@gmail.com

ਏਕਮ : ਅਪ੍ਰੈਲ-ਜੂਨ, 2026

ਸਾਹਿਤਕ ਪਰਚੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮੁੱਦੇ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਕਿਉਂ ਸੰਪਾਦਕੀ

ਲਿਖਦੇ ਹਨ? ਇਹ ਕੰਮ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਹੱਥਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਮੁਖਤਾਰ ਗਿੱਲ (ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਦਫ਼ਨ ਹੋਣਾ), ਨੀਲਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅੰਸ਼ੂ (ਸ਼ਿਕਾਇਤੇਂ ਭੀ ਵਹੀਂ ਹੈਂ ਜਹਾਂ ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ!) ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ (ਮੁਫ਼ਤ ਦੀ ਵਡਿਆਈ), ਨਰੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਿਕ (ਢਾਈ ਫੇਰੇ, ਅਨੁ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ), ਡਾ. ਤਬੱਸੁਮ ਜਹਾਂ (ਹਾਜਰਾ ਦਾ ਢਿੱਲਾ ਬੁਰਕਾ), ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ (ਸਰੋਗੇਟ ਮਦਰ), ਮਹਿੰਦਰ ਰਿਸ਼ਮ (ਚਲੋ ਕੋਈ ਨਾ) ਦੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਕਹਾਣੀਆਂ ਛਪੀਆਂ ਹਨ। ਜਗਜੀਤ ਬਰਾੜ ਦੀ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼, ਸੁਖਪਾਲ ਥਿੰਦ ਦਾ ਯਾਤਰਾ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿੰਦਰਾ ਵੱਲੋਂ ਚੰਦਨ ਨੇਗੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲਿਖਤਾਂ ਹਨ। ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਸਵਿੰਦਰ ਰੁਪਾਲ, ਤ੍ਰੈਲੋਚਨ ਲੋਚੀ, ਜਗਤਾਰ ਪੱਖੋ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ, ਦੇਵਿੰਦਰ ਬਿਮਰਾ, ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸੇਖੋਂ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਕੇਰਲਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਨ੍ਹੇਰਵੀ, ਜਸਵੰਤ ਗਿੱਲ ਸਮਾਲਸਰ, ਪਾਲ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰੀ, ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਜਠੌਲ ਸ਼ਾਇਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਪਰਚੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਏਕਮ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਅਰਤਿੰਦਰ ਸੰਧੂ (98153-02081) ਹਨ। ਮੁੱਲ: 100 ਰੁਪਏ ਤੇ ਸਫ਼ੇ : 80 ਹਨ। ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ : e-mail: sandhuartinder89@gmail.com

ਅੱਖਰ : ਅਪ੍ਰੈਲ-ਜੂਨ, 2026

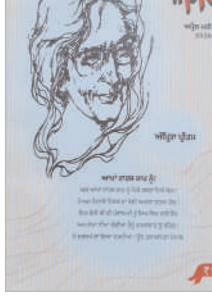

'ਅੱਖਰ' ਨੇ ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਦੇ ਸਰਵਰਕ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦਾ ਸਕੈਚ-ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਛਾਪ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਚਨੌਤੀਆਂ' ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਕਸ਼ਮਕਸ਼), ਰੋਜ਼ੀ ਸਿੰਘ (ਭਾਰ), ਜੋਗੇ ਭੰਗਲ (ਇਹ ਰਾਹ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ), ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਠੁਕਰਾਲ ਸੋਨੀ (ਪਾਗਲ ਜਿਹਾ), ਡਾ. ਰੰਜਨਾ ਜਾਇਸਵਾਲ (ਅੰਤਿਮ ਇੱਛਾ, ਅਨੁ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਂਕੇ) ਕਹਾਣੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਅਵਤਾਰਜੀਤ, ਗੁਰਚਰਨ ਧਾਲੀਵਾਲ,ਹੈਪੀ ਚੌਧਰੀ, ਗੁਰਦੀਪ ਖਿੰਡਾ, ਸੁਖਿੰਦਰ, ਨਿਧੀ ਪਾਠਕ, ਹਰਕਵੰਲਜੀਤ ਸਾਹਿਲ, ਡਾ. ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਇਰ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਮਾਰਕੰਡਾ ਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ। ਅੰਤਲੇ ਸਫ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਦਾ ਲੇਖ 'ਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੇਖ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਖਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ (0044-07803 142642), ਮੁੱਲ :100 ਰੁਪਏ ਤੇ ਸਫ਼ੇ :72 ਹਨ। ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ : e-mail: shergillkarnail@gmail.com

ਗੁਰਪਿਆਰ ਹਰੀ ਨੌ ਸੂਖ਼ਮ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਲੇਠੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਖਲਾਅ ਹੁਣ ਵੀ ਹੈ' ਨਾਲ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪਿੜ 'ਚ ਦਸਤਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਮਨ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ 'ਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਯੁੱਗ 'ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਯਥਾਰਥ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰਪਿਆਰ ਨੇ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਤਰਕ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਬੰਦੇ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਤਕਦੀਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਪਿਆਰ ਹਰੀ ਨੌ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

ਲੋਕ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਮੱਥੇ 'ਚ
ਬੰਦੇ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਲਿਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ
ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ,
ਤਾਂ ਕਿ ਤਕਦੀਰ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਨਾਲ
ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਵੇ।
ਤੇ
ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ
ਇਕ ਦਿਨ
ਇਹ ਮੇਰੀ ਮੁੱਠੀ 'ਚ ਹੋਵੇਗੀ।

ਵਿਕਾਸ ਨੇ

ਸਾਡੀਆਂ ਬਾਂਹਾਂ ਵੱਢ
ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ
ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ
ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਤੇ ਸਾਡੇ ਡੌਲੇ
ਜਿੰਮ ਰੂਪੀ ਬਾਜ਼ਾਰ
ਦੀ ਡੰਮੀ ਬਣਾ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ।

ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ

ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਹਾਂ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ
ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।

ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ
ਮੈਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਾ ਪੁੱਤ ਹਾਂ
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਿਹਨਤ ਲਈ ਵੀ
ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਤੇ
ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਲਈ ਲੜਨ ਲਈ ਵੀ।

ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ

ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਧੀਦੋ
ਵੰਝਲੀ ਚੁੱਕੇ,
ਚਾਹੇ ਨਾ ਚੁੱਕੇ!
ਪਰ
ਮੁੰਦਰਾਂ ਤੇ ਖੜਾਵਾਂ
ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਝੰਗ-ਸਿਆਲ ਜਾਂ
ਖੇੜੇ ਆਵਣ ਜਾਂ ਨਾ ਆਵਣ!

ਦਿੱਲੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੇਗੀ
ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀਰਾਂ
ਪਦਵੀ ਸਮੇਤ ਮਿਲਣਗੀਆਂ

ਜਿਥੇ ਵੱਗ ਹੇ ਹੇ ਹਾ ਹਾ
ਕਰਕੇ ਚਾਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ
ਸਿਰਫ਼ ਕੁਰਸੀ ਬਚਾਉਣ
ਲਈ ਹੋਣਗੇ!

ਜਿਥੇ ਸੈਦੇ ਦੋਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ
ਜ਼ੁਬਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ
'ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਸੈਫਥੀ'
ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣ
ਅੰਨ੍ਹੇ-ਗੂੰਗੇ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ

ਵਹਿਮ ਹੈ ਕਿ
ਹਵਾ....
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦ ਕਰ
ਲਈ ਹੈ,

ਸੂਰਜ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੀ
ਅਗਾਂਹ ਪਿਛਾਂਹ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤੇ
ਧਰਤੀ ਦੀ
ਕੀ ਮਜ਼ਾਲ ਕਿ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਕਹੇ ਬਿਨਾਂ
ਟੱਸ ਤੋਂ
ਮੱਸ ਵੀ
ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਮੂਰਖਾਂ
ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ
ਏਦਾਂ ਹੀ...
ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ,

ਕੁਰੱਖਤ ਮੌਸਮਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਨਾ,
ਸੁੱਕੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਨਾ।

ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ
ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਐਨ ਵਿਪਰੀਤ ਚੱਲਣਾ,
ਜੂਨ ਦੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ 'ਚ ਹੋ ਸੀਤ ਚਲਨਾ।

ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ
ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਖਿੜ ਖਿੜਾ ਹੱਸਣਾ,
ਸੱਚ ਦੇ ਕੱਚ 'ਤੇ ਨੱਚਣਾ।

ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ
ਮਹਿਲਾਂ ਦੀ ਉਚਾਣ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਕਰ ਜਾਣਨਾ
ਕੁੱਲੀਆਂ ਦੀ ਐਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਣਨਾ।

ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ
ਸਾਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ
ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੜਕਣਾ।

ਅਸੀਂ ਜੱਗ ਦੀ ਚੰਗੀ ਬੁਰੀ
ਹੱਸ ਕੇ ਸਹਿਣ ਵਾਲੇ,
ਰੱਬ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕ ਬਣ ਜੰਮੇ
ਆ।
ਦੁਨੀਆ ਸਾਡਾ ਕੀ

ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ

ਭੀੜ ਭਰੀ ਸੜਕ 'ਤੇ
ਇੱਕ ਕੱਟੀ ਹੋਈ
ਪਤੰਗ
ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ
ਛੂ-ਛੂ ਨਾਲ
ਏਧਰ ਓਧਰ ਭੜਕ ਰਹੀ ਸੀ!

ਕਾਗਜ਼ ਚੁਗਦਾ
ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਆਇਆ

ਉਹ ਪਤੰਗ ਨੂੰ
ਡੋਰ ਤੋਂ ਫੜ
ਹਵਾ 'ਚ ਉਛਾਲ਼ਦਾ ਦੌੜਿਆ।
ਪਤੰਗ ਨੂੰ ਉਡਾਣ ਮਿਲੀ
ਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੁਸਕਾਨ।

ਪਿੰਡ

ਉੱਜੜ ਕੇ
ਸ਼ਹਿਰ
ਮਜ਼ਦੂਰੀ
ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਹੈ!

ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ
ਬਚੇ-ਖੁਚੇ
ਪਿੰਡ ਨੂੰ
ਸਮੇਟਣ ਲਈ
ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ
ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ
ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ-95924-31999

ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜਿਆ ਮਨੁੱਖ

ਪ੍ਰਤਾਪ 'ਪਾਰਸ' ਗੁਰਦਾਸਪੁਰੀ

ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਤਾਂ ਪਿਆ, ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਦੇ ਗੋਡੇ ਨਹੀਂ ਟੇਕੇ, ਸਗੋਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਜੇਤੂ ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਇਦੇ-ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਫਲ ਹੋਏ। ਅਸੀਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲ਼ੇ, ਦਰਿਆ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਹਿੰਦੇ ਸੋਭਦੇ ਹਨ। ਆਪ-ਹੁਦਰੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀ, ਜੀਵ, ਜਨੌਰ ਨੂੰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਨੀਝ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਾਇਦੇ, ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੱਝੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਦੇ ਦਿਲ-ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾਂ ਮਾਨਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਜੋ ਵਕਤ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਗਈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਹਵਾ ਬਣਿਆ ਏਧਰ-ਓਧਰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਖੇਡ ਮਾਨਣ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਗਵਾਰਾ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਓ ਨਾਂਅ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ। ਜੇਕਰ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਮਨੁੱਖ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰਦਾ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਖੋਜ-ਦਰ-ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਅਗਾਂਹ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ, ਦੇਸ਼ ਜਨਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲਾ ਅਗਿਆਨੀ ਮਨੁੱਖ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੰਜ਼ਲ, ਟੀਚੇ ਦੇ ਫੋਕੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦਾ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਇਨਸਾਨ ਔਖੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰ ਸੌਖੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਕਲ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਹੀ ਬਦਲ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਤ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਰਾਤ ਲੇਟ ਸੌਣ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਲੇਟ ਉੱਠਣ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਭੈੜੀ ਲਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੌਣ ਦਿੰਦੀ। ਲੇਟ ਘਰ ਆਉਣਾ, ਲੇਟ ਜਾਗਣਾ ਵੀ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਜਿਵੇਂ ਸਟੇਟਸ ਸਿੰਬਲ ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੰਮ-ਕਾਜ, ਡਿਊਟੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲੇਟ ਤੁਰਿਆ ਮਨੁੱਖ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਿਆਂ ਟਰੈਫਿਕ ਲਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਸ ਕਰਦਾ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜੋਖਮ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦਾ ਕੰਮ, ਦਫ਼ਤਰ 'ਤੇ ਲੇਟ ਪਹੁੰਚਣ ਕਰਕੇ ਬੌਸ ਨਾਲ ਤਲਖੀ ਭਰਿਆ ਮਹੌਲ ਆਪ ਸਿਰਜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਅ ਨਾ ਆਉਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਮੁਹੱਬਤ ਨਫਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਇਨਸਾਨ, ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਧੌਣ 'ਤੇ ਪੈਰ ਧਰ ਕੇ ਅਗਲੀ ਮੰਜ਼ਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰਥਵਾਦ ਭਾਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਪਰਵਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨੇੜਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਜਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਡੇ ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ, ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਣਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਨਫਰਤ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਸਿਰ ਇਹਨਾਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤਖਤਾਂ 'ਤੇ ਬਿਠਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਘੁਮਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅੱਡੀ-ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੇ। ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਬਹੁਤ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣਿਆ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਵੇਲੇ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਣ ਲੜਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜ ਦੱਸਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਠਹਿਰਾਓ, ਸਿਦਕ, ਜ਼ਮੀਰ, ਕਿਰਦਾਰ, ਅਪਣੱਤ, ਸੰਸਕਾਰ, ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਮ, ਮੋਹ-ਲਿਹਾਜ਼ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅੱਜ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਇੱਕ-ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਪੋਤੜੇ ਤੱਕ ਫਰੋਲਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਜ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ ਦੂਸਰੇ ਨੇਤਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਰਿਹਾ। ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਨੇਤਾ ਸਾਡੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸੇਧ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਚਾਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਓਧਰ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਪਰਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਵਾਰ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਂਝੇ ਪਰਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟਿਆ ਮਨੁੱਖ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਵੀ ਬੇਵੱਸ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਖ਼ਮਿਆਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵੱਸ ਹੋਇਆ ਇਹ ਭੁੱਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਨਾਂਅ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਨਜ਼ੀਮ ਤੋਹਫ਼ੇ ਪਰਬਤਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਕਾਇਨਾਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਵੀ ਟੱਕਰ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਰਿਆਵਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ, ਨਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਰਿਆਵਾਂ ਹੇਠਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਪੈਸੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਾ ਧਰਤੀ ਦੀ ਹਿੱਕ ਪਾੜ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਮਤੀ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜਾਇਜ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਕੁੰਡਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਰਕਬਾ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਰੱਖਤ ਲਗਾਤਾਰ ਕੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਪਮਾਨ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਘਾਤਕ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇ-ਤਹਾਸ਼ਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਲਣਾ ਵੀ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਪਿੱਛੇ ਸਾਡੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਹਰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਮੋਟਰਾਂ ਦੇ ਬਿੱਲ ਬਿਲਕੁੱਲ ਮਾਫ ਕਰਕੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮੋਟਰਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵੀ ਤਰਸਯੋਗ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਬਦਲੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਮਹਿਕਮੇ ਦਾ ਦਿਵਾਲਾ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬੋਲਣਾ ਗੁਨਾਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਨਾ ਬੋਲਣਾ ਵੀ ਪਾਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ, ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਲਮ ਦਾ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਮ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁੱਢ-ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਦਰਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਵਰਤਾਰਾ ਵਾਪਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਕਲਮ ਨੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਸਰਕਾਰੇ-ਦਰਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹਾਲ-ਦੁਹਾਈ ਪਾਈ? ਕਲਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਆਈ ਇਹ ਸੁਆਰਥ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਲਈ ਕਲਮ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਸੱਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਨਾਂ-ਸਨਮਾਨਾਂ ਲਈ ਹੀ ਤਹਿਰੀਰਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਤਦਬੀਰਾਂ ਘੜਦੀ ਰਹੀ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਦੇ ਓਨਾ ਅਵਾਜਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿੰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਕੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਕਈ ਚੈਲੰਜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਭੁਗਤ ਵੀ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਘਾਤਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਸ ਸੱਚ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿਆਣਪ ਵਰਤਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੂਝਵਾਨਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਸਾਇੰਸਦਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਗਠਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਕਦਮ ਉਠਾ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕੱਲ੍ਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਨਾ ਮੜ੍ਹ ਸਕਣ।

ਸੰਪਰਕ : 99888-11681

ਚਕਰ ਵਾਲਾ ਬੰਤ ਅੰਕਲ!

ਦੁਖਦਾ ਪੰਨਾ-3

ਨਿੰਦਰ ਘੁਗਿਆਣਵੀ

ਫੋਟੂਆ ਫੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਤਸਵੀਰ ਨੇ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਸਵੀਰ 2001 ਦੀ ਹੈ, ਲਗਪਗ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਦੀ, ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਕੈਨੇਡਾ ਫੇਰੀ ਦੀ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਅੰਕਲ ਬੰਤ ਸਿੱਧੂ (ਚਕਰ ਵਾਲਾ) ਖੜਾ ਹੈ। ਬੰਤ ਸਿੱਧੂ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੀ ਨਿੱਕੀ ਪਿਆਰੀ ਜਿਹੀ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਦੇ ਜਵਾਂ ਈ ਨਾਲ ਪੈਂਦਾ। ਜਹਾਜ ਉਡਦੇ ਲਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਕਾਵਾਂ ਚਿੜੀਆਂ ਵਾਂਗ। ਬੜਾ ਮਨ ਮੋਂਹਦੇ।

ਹਰ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਇਥੇ ਜਹਾਜਾਂ ਜਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੇਲਾ ਲਗਦਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਜਹਾਜ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਆਸਮਾਨ ਮੱਲ ਲੈਂਦੇ। ਜਹਾਜਾਂ ਦੀ ਘੂਕਰ ਨਾਲ ਲਾਗਲੇ ਫਾਰਮ ਅੱਕਦੇ ਥੱਕਦੇ ਨਹੀ ਸਨ ,ਸਗੋਂ ਜਹਾਜਾਂ ਦੀ ਘੂਕਰ ਨੂੰ ਇੰਨਜਾਏ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਪੰਛੀ ਜਹਾਜਾਂ ਨਾਲ ਖੇਲਦੇ ਦਿਸਦੇ।

ਜਾਹਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਜਹਾਜਣੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਮੇਲਾ ਮੈਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਇਥੇ। ਮੇਰਾ ਬੜਾ ਜੀਅ ਲੱਗਿਆ ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਦੇ ਫਾਰਮ ਉਤੇ। ਮੈਂ ਵੱਡੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਕੰਧ ਕੋਲ ਕੁਰਸੀ ਉਤੇ ਬੈਠਾ ਕੁਝ ਲਿਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ,ਏਹ ਦੇਖ ਅੰਕਲ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਆਖਦਾ, 'ਓ ਵਾਹ ਵਾਹ ਬਈ ਤੂੰਬੀ ਮਾਸਟਰ, ਨਹੀ ਰੀਸਾਂ ਤੇਰੀਆਂ।'

ਆਥਣੇ ਨਿੱਤ ਬੰਦੇ ਜੁੜਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਰਸਾਨ। ਬੋਤਲਾਂ ਖੁੱਲਦੀਆਂ। ਬਾਰ ਬੀਕੀਊ ਬਣਦਾ। ਤੂੰਬੀ ਟੁਣਕਦੀ।ਮੇਰੀ ਜੇਬ ਡਾਲਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਦੀ।ਸੁਰਜੀਤ ਆਂਟੀ ਮਹਾਂ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦਾਲ ਤੇ ਤਰੀ ਵਾਲਾ ਚਿਕਨ ਧਰਦੀ। ਰਸੋਈ ਮਹਿਕਦੀ। ਗਲਾਸੀਆਂ ਖੜਕਦੀਆਂ।ਖੈਰ! ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਦਾ ਤਕੀਆ ਕਲਾਮ ਸੀ, 'ਵਧ ਕੇ ਐ ਬਈ ਵਧ ਕੇ ਐ।' ਜੇ ਸੁਰਜੀਤ ਆਂਟੀ ਪੁਛਦੀ, 'ਚਿਕਨ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਬਣਿਆ?' ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਨੇ ਕਹਿਣਾ, 'ਵਧ ਕੇ ਐ ਸੁਰਜੀਤ ਵਧ ਕੇ।' ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ ਦੀ ਉਹ ਜਦ ਤਾਰੀਫ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਆਖਦਾ, 'ਬਈ, ਵਧ ਕੇ ਐ ਬੀ ਵਧ ਕੇ।'

* * * *

ਸੰਨ 2005 ਵਿਚ ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਚੱਲ ਵਸਿਆ। ਮੈਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਾਂ। ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਦੇ ਗਰਾਈਂ ਤੇ ਖੇਡ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਿੰ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਖਬਰ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਦੱਸੀ ਸੀ। ਬੜੇ ਵਾਰੀ ਅੰਕਲ ਦੇ ਫਾਰਮ ਗਿਆ ਹਾਂ।ਇਹ ਫਾਰਮ ਦਿਲ 'ਚੋਂ ਕਦੇ ਨਾ ਨਿਕਲਿਆ ਮੇਰੇ। ਜਦ ਅੰਕਲ ਦੇ ਫੁਲ ਚੁਗਣ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਫਲਾਈਟ ਫੜ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਆਣ ਲੱਥਾ। ਸਬੱਬ ਨਾਲ, ਨਿਕੜਾ ਜਿਹਾ ਜਹਾਜ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਉਤਰਕੇ ਪਤਲੇ ਰਨ ਵੇਅ ਉਤੇ ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਧੀਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਦੇ ਫਾਰਮ ਮੂਹਰੇ ਆਣ ਖਲੋਇਆ ਤੇ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਤੋਂ ਹਰੀ ਲਾਈਟ ਉਡੀਕਣ ਲੱਗਿਆ।ਜਹਾਜੇ ਬੈਠੇ ਨੇ ਹੀ ਮੈਂ ਫਾਰਮ ਵੱਲ ਨਿਗਾ ਮਾਰੀ।ਫਾਰਮ ਬੇਹੱਦ ਨਿਰਾਸ ਸੀ। ਮਾਲਕ ਤੁਰ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸਦਾ, ਫਸਲਾਂ ਗੋਡੇ ਗੋਡੇ ਉਦਾਸ ਸਨ।ਫਾਰਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਈ ਗੱਡੀਆਂ ਸਿਰ ਸੁੱਟੀ ਖੜੀਆਂ ਸਨ।ਆਏ ਬੈਠੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮੇਰੀ ਫਲਾਈਟ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਕੈਸਾ ਸਬੱਬ ਸੀ ਕਿ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਵੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੋਗੀ ਹੋਏ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ ਸੀ ਮੈਂ, ਜਹਾਜ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਨੇ ਹੀ। ਅੱਖਾਂ ਨਮ ਹੋਈਆਂ। ਬਾਹਰ ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਦਾ ਬੇਟਾ ਪਾਲ ਸਿੱਧੂ ਲੈਣ ਆਇਆ ਖੜਾ ਸੀ, ਉਸ ਜੱਫੀ ਪਾਈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਾਲ ਨੇ ਗੋਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸਿਸਕੀ ਲਈ, 'ਨੀਂਡਰ, ਡੈਡ ਕਿਥੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਐ ਮੇਰਾ?' ਇਹ ਸੁਣ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ।

* * * *

ਜਦ ਵੀ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਰਾਈਆਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਚਾਵਲੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਦੇ ਫਾਰਮ ਉਤੇ ਹੀ ਰੁਕਦਾ ਹਾਂ। ਜਹਾਜਾਂ ਤੇ ਜਹਾਜਣੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਲਗਦੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਈ ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਲੰਮੀ ਕਥਾ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰੀ ਜਾ ਰਿਹੈ। ਕਦੇ ਤੂੰਬੀ ਉਤੇ ਗੀਤ ਸੁਣਨ ਦੀ ਫਰਮਾਇਸ਼ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹੈ। ਮੇਰੀ ਸੁਤਾ ਉਦੋਂ ਟੁਟਦੀ ਹੈ, ਜਦ ਸੁਰਜੀਤ ਆਂਟੀ ਰੋਟੀ ਜਾਂ ਚਾਹ ਲਈ ਹਾਕ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਟੰਗੀ ਅੰਕਲ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੀ ਫੋਟੋ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਹੰਝੂ ਪੂੰਝਦਿਆਂ ਬਾਹਰ ਉਤਰੇ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਜਹਾਜ ਨੂੰ ਤੱਕਦਾ ਹਾਂ। ਫਾਰਮ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੇ ਪੰਛੀ ਬੰਤ ਅੰਕਲ ਨੂੰ ਮਿਸ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਨੇ।'ਆਂਟੀ, ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਜਾਣੈ।' ਇਹ ਸੁਣ ਆਂਟੀ ਆਂਹਦੀ ਹੈ, 'ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋ ਪੁੱਤ, ਏਹ ਸੰਸਾਰ ਆਵਾਜਾਈ ਐ, ਏਹ ਸੰਸਾਰ ਇਕ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਵਾਂਗ ਐ, ਅਹੁ ਵੇਖ, ਕੋਈ ਆ ਰਿਹੈ, ਕੋਈ ਜਾ ਰਿਹੈ, ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀ, ਕੋਈ ਲੇਖਾ ਨਹੀਂ, ਤੂੰ ਮਸਾਂ ਤਾਂ ਆਇਆ ਐਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਤੇ ਹੁਣ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਾਹਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤੂੰ, ਚਾਹ ਪੀਕੇ ਸੌਂਜਾ, ਮਨ ਟਿਕਜੂ ਤੇਰਾ ਪੁੱਤ।'

ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਖਾਲੀ ਕੱਪ ਰੱਖ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਇਹ ਪੰਨੇ ਲਿਖਣ ਬਹਿ ਗਿਆ ਹਾਂ।

ਸੰਪਰਕ : 94174-21700

ਸਫ਼ਾ 3 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਪਰਵਾਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀ ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰੀ...

ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੇਰਾਫੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਤਨਾਓ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਛੋਹਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਇੰਨੇ 'ਚ ਹੀ ਭੁੱਲਰ ਝੱਟ ਬੋਲਿਆ, ਗੁਲਜਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਸੁਣ, ਸਰੀ ਵੱਲ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਲੜਕੀ ਪੰਜਾਬਣ ਸੀ ਤੇ ਇੱਥੇ ਆਇਲੈਟਸ ਕਰਕੇ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ!.......... ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਰਾ ਕੁਝ ਸੁਰਤ ਫੜੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਲੜਕੀ ਨੇ ਨਾਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਸਵੇਰ ਦੀ ਚਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੀਤੀ ਤੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਵੀ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਿਆ, ਉਹ ਕਿਤੇ ਜੌਬ ਲੱਭਣ ਨਿਕਲੀ ਸੀ।" (ਸਫਾ 140) ਇਸ ਸੱਥ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਹਨ। ਭਾਵ ਇਕ ਪਾਤਰ ਦੂਜੇ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਨਾਵਲ ਦਾ ਅੰਤ ਦੋਹਾਂ ਪਿਓ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਰਤਣ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਲੀਹ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਠ ਕਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਸਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡੌਂਕੀ ਬਣ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੁਨਰ-ਵਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਕੇ ਪੀਜ਼ਾ ਵਰਗੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਖਬਾਰ ਜਾਂ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਡੌਂਕੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਡੌਂਕੀ ਲਾਉਣ ਵੇਲੇ ਆਈਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨਦਾ ਹੈ। ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਾਠਕ ਉਪਰ ਕਰੁਣਾਮਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਖਦਾ ਹੈ, "ਬਾਪੂ ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਪੈਦਲ ਹੀ ਤੋਰ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇੰਨੀ ਬਰਫ ਪਈ ਵੇਖੀ।ਸਾਨੂੰ ਸੁੰਨ ਸਰਾ ਜਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕੋਠੜੀ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਮੁੰਡੇ ਸਨ। ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਕੋਈ ਨਾ ਆਇਆ। ਉਹ ਖੇਤ ਆਏ ਬੈਠੇ ਸਨ ਸਾਰੇ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ। ਕੁਝ ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਬਰਫ ਚੂਸਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕਰਨ ਵੀ ਕੀ, ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਤੇ ਬਰਫ ਹੀ ਬਰਫ ਸੀ।" (ਸਫਾ 222) ਇੰਝ ਸਫਾ 22 ਤੋਂ 28 ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੋਂ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਰਸਤੇ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਡੌਂਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਬੜੇ ਯਥਾਰਥਕ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਵਲ ਦਾ ਅੰਤ ਸੁਖਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਮੰਜ਼ਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਦੇ ਛੇਕੜ ਦੇ ਅੱਠ ਕਾਂਡਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿ ਜੋ ਸੁੱਖ ਛੱਜੂ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ ਉਹ ਬਲਖ ਨਾ ਬੁਖਾਰੇ।ਨਾਵਲਕਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਸਿਰਜ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਅੱਧੀ ਚੰਗੀ ਦੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ।

ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਪ ਵਿਸ਼ਾ ਆਈਲੈਟਸ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਹੀਲੇ-ਵਸੀਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬੇਸਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨੂੰਹ ਦੀ ਭਤੀਜੀ 'ਜੀਨੂੰ' ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਭੂਆ ਦੇ ਘਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਸਮੈਂਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਖਦਾ ਹੈ, "ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬੈਠੇ ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਝਾਕੀ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਕੀ ਹਾਲਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਦੀ? ਕੋਈ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਲੱਗਦਾ, ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਦੁਖੀ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲੈਂਦਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਤਾਂ ਵੇਲੇ ਵੇਖਿਆ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮਾਪੇ ਡਰਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਭੇਜਦੇ ਆ ਕਿਤੇ ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਦੀ ਟੋਲੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਲ ਜਾਣ, ਪਰ ਇਧਰ ਤਾਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਨਸ਼ੇ ਮਿਲਦੇ ਨੇ, ਕੋਈ ਰੋਕਣ-ਟੋਕਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ।" (ਸਫਾ 28) ਇੱਥੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਉਹ ਜੀਨੂੰ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉੱਥੇ ਕੱਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ-ਟੋਕਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਜਿਣਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣਦੀਆਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਗਲਤ ਮਤਲਬ ਲੈਂਦੀਆਂ ਬਦਨਾਮੀ ਫਿਰ ਰੁਸਵਾਈ ਦੀ ਗਰਤ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲਿਵ ਇਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰ ਆਖਦਾ ਹੈ, "ਇਧਰ ਤਾਂ ਨਵਾਂ ਈ ਰੁਝਾਨ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਵਿੱਚੇ ਹੀ ਬੱਚੇ ਜੰਮੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਜੀਅ ਭਰ ਗਿਆ, ਅੱਡੋ ਅੱਡ, ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ, ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਆਹ ਵੇਲੇ ਵੀ ਆਉਣਗੇ।" (ਸਫਾ 35) ਜੀਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਭੂਆ ਦਾ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਸਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖਿਲਰੀ ਗੰਦਗੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ। (ਸਫਾ 48) ਸਫਾ (61) ਆਦਿ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀਨੂੰ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਭਤੀਜੀ ਦੇ ਘਰੋਂ ਭੱਜ ਜਾਣ ਦਾ ਇੰਨਾ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨਾ ਦੁੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਆਪ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।

ਪਾਤਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰੀ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਸੁਖਾਂਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬੰਗੀ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਵਾਂਗ ਵਰਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਰਨਾਤਮਕ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਵਿਆਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਤੇ ਘਟਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਟੈਕਨੀਕ ਹੈ। ਜੇ ਹੋਰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਨਾਵਲ ਜੀਵਨੀ ਮੂਲਕ ਨਾਵਲ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰੀ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਭੂਤ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਸ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਰਤ ਕੇ ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਤਿੰਨ ਉਪ ਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੀਨੂੰ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੇ ਵਰਨਣ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਸਿਆ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਥਲੇ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਿਰਫ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖੰਡਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਨਾਵਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਵਿਚਲੀ ਦੁਚਿੱਤੀ ਨੂੰ ਨਾਵਲ ਇਕ ਸੇਧ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ।

ਮੋਬਾ. 98552-63576

ਕਵਿਤਾ ਕਾਦੰਬਰੀ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਮੁਹਾਵਰੇ

ਇੱਕ
'ਤੁਰਦੇ ਤੁਰਦੇ
ਜੁੱਤੀ ਘਸ ਜਾਣਾ'
ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ
ਜਿਹੜਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਉਨ੍ਹਾ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ
ਜਿਨ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਜੁੱਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜੁੜਦੀਆਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬੱਸ ਬਿਆਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ
ਜੋ ਘਸਦੀਆਂ ਨਹੀਂ
ਬੱਸ ਰਿਸਦੀਆਂ ਹਨ!

ਦੋ
'ਖਿਚੜੀ ਪੱਕਣਾ' ਵੀ
ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ
ਜੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ 'ਤੇ
ਜਿੱਥੇ ਦਾਲ ਚਾਵਲ ਕਦੀ ਵੀ
'ਕੱਠੇ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਪੱਕਦੀ ਗਲ਼ਦੀ ਹੈ ਦੇਹ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਥਾਲੀ ਖਾਤਰ

ਤਿੰਨ
'ਗਜ਼ ਭਰ ਦੀ ਛਾਤੀ ਹੋਣਾ' ਵੀ
ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ
ਜੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਛਾਤੀਆਂ 'ਤੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਦਰੀ ਵਾਲੇ
ਬੜੇ ਤੰਗ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਦਿਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਜਿਨ੍ਹਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ
ਦੋ ਭਾਈਵਾਲ ਇਕੱਠੇ
ਗਵਾਂਡੀ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡੋ

ਚਾਰ
'ਸੀਨੇ 'ਤੇ ਮੂੰਗ ਦਲ਼ਣਾ' ਵੀ
ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ
ਜੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਨਿਆਂ 'ਤੇ
ਦੋ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਦਲ਼ਣ ਪਿੱਛੋਂ
ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਚਾਕ
ਜਿਨ੍ਹਾ ਦੇ ਢਿੱਡ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ
ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਭੂਤ
ਅਤੇ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਾ ਲੈਣ ਦਾ
ਖਿਆਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜ
'ਜਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਮਗਰ ਨਾਲ ਵੈਰ' ਵੀ
ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ
ਜੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੱਛੀਆਂ 'ਤੇ
ਜਿਨ੍ਹਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਮੋਰਚਾ
ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਤੇ ਹੋਏ
ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼

ਮੱਛੀ ਦੇ ਖੰਭ

ਮੈਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ
ਮੱਛੀ ਬਣ ਕੇ ਜੰਮੀ
ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਤੈਰਨ ਦਾ ਬੇਮਿਸਾਲ
ਹੁਨਰ ਲੈ ਕੇ
ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ,
ਮੈਨੂੰ ਉੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ
ਮੈਥੋਂ ਅਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ
ਮੇਰੇ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ
ਮੇਰੇ ਪੰਖਾਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ
ਚਿਤਰੇ ਵੱਡੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਖੰਭ
ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਵਿਹੰਦਿਆਂ
ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨੇ ਸੌਂਖਿਆਂ
ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ
ਦਬੋਚ ਲਿਆ

ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ

ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ
ਕਦੇ ਐਨਾ ਉੱਚਾ ਨਾ ਹੋਈਂ
ਕਿ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਕੋਈ ਰੋਣਾ ਚਾਹੇ
ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣ ਪੌੜੀਆਂ
ਨਾ ਕਦੀ ਐਨਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ
ਕਿ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਤੋਂ
ਵੱਖਰਾ ਹੋਜੇ ਤੇਰਾ ਰੰਗ
ਐਨਾ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ
ਕਿ ਮੂੰਹ ਦੇ ਭਾਰ ਡਿੱਗ ਪਵੇਂ
ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਚੁਰਾ ਕੇ ਉੱਠੇਂ
ਐਨਾ ਤਮੀਜ਼ਦਾਰ ਵੀ
ਕਿ ਬੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਾਫੁਰਮਾਨੀ
ਨਾ ਕਰ ਸਕੇਂ ਕਦੀ
ਐਨਾ ਸੱਭਿਅਕ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੀਂ
ਕਿ ਛੱਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦੇ ਕਬੂਤਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜਾ
ਤੈਨੂੰ ਅਸ਼ਲੀਲ ਲੱਗਣ ਲੱਗੇ
ਤੇ ਰੋੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਡਾ ਦੇਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ
ਨਾ ਐਨਾ ਸੁਥਰਾ ਬਣੀਂ
ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਮਾਏ ਗਏ ਕਾਲਰ ਦਾ ਮੈਲ਼
ਲਕੋਂਦਾ ਫਿਰੇਂ ਮਹਿਫਿਲ ਵਿੱਚ
ਐਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਨਾ ਹੋਵੀਂ
ਕਿ ਰੱਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ
ਇਨਸਾਨ 'ਤੇ ਉੱਠ ਜਾਵੇ ਤੇਰਾ ਹੱਥ
ਨਾ ਕਦੀ ਐਨਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ
ਕਿ ਕਿਸੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ
ਝੰਡਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਾ ਰੱਖ ਸਕੇਂ
ਕਦੀ ਐਨੇ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ
ਕਿ ਕੋਈ ਲੜਖੜਾਵੇ ਅਤੇ ਤੂੰ ਹੱਸਣ ਲੱਗੇਂ
ਨਾ ਕਦੀ ਐਨੇ ਭਰੇ ਪੂਰੇ
ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਵਿਲਕਣਾ
ਅਤੇ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਣਾ
ਤੈਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲੱਗੇ ਕਿਸੇ
ਕਾਲਪਨਿਕ ਕਥਾ ਵਰਗਾ

ਅਨੁਵਾਦ : ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਾਇਰ
ਸੰਪਰਕ 97806-67686

ਆਪਣੀ ਘਰੇਲੂ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ’ਚ

ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖਿਆ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ

ਅਮਰਜੀਤ ਅਰਪਨ

ਆਪਣੀ ਚੀਚੀ ਵਿਖਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, ‘ਮੈਂ ਏਸ ਅੰਗੂਠੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਆਹ ਚੀਚੀ ਵਰਗਾ ਪਤਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ‘ਚਾਨਣ ਦਾ ਛੱਟਾ’ ਗੀਤ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਨਾਟਕਕਾਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਇਆ।ਬੰਬੇ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾਲ ਹੀ ਟਰੇਨ ’ਚ ਬਿਠਾ ਲਿਆ।ਮੇਰੇ ਗੀਤ ਦੀ ਗੱਡੀ ’ਚ ਹੀ ਰਿਹਰਸਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਜਦੋਂ ਬੰਬੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡਿਆ ਤੇ ਜਦੋਂ ਨਾਟਕ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੀਤ ਕੋਰਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ‘ਅਮਰਜੀਤ ਤੈਂ ਮੰਨਣਾ ਨੀਂ’ ਨਾਟਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਜੱਫਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਤਾਂਹ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਐਂ ਈ ਖੁਸ਼ੀ ’ਚ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚੱਕਦੇ ਹੁੰਦੈ ਐ।’

ਇਹ ਬੋਲਦਿਆਂ-ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਚਮਕ ਭਾਅ ਮਾਰਦੀ ਮੈਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲੱਗੀ।ਮੇਰੇ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪੰਡਾਲ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਐਂ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਬਲਰਾਜ ਪਤਲੂ ਜਿਹੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ’ਚ ਚੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਭਾਅ ਦੂਰੋਂ ਖੜਾ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਹੁਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਪਤਲੂ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।ਭਾਰੀ ਭਰਕਮ ਰੋਡ ਰੋਲਰ ਦੇ ਮੂਹਰਲੇ ਪਹੀਏ ਆਂਗੂੰ ਰੁੜ੍ਹਦਾ ਜਿਹਾ ਆਉਂਦੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੁਰਦਾ ਦਿਸਦੈ, ਤੇ ਇਉਂ ਲੱਗਦੈ, ਜਿਵੇਂ ਖੜ-ਖੜ ਕਰਦਾ ਸਾਹ ਖਹਿਸਰ ਕੇ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਭਾਰੀ ਦੇਹ ਦੇ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ।

ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵੇਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਸਤਾਰਾਂ ਸੈਕਟਰ ਅੰਦਰ ਸੰਨ ਬਾਈ ਦੀਆਂ ਸਰਦੀਆਂ ਵੇਲੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ।ਨਾਟਕਕਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨਾਟਕ ਦੀ ਸੋਲੋ ਆਈਟਮ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਮੈਂ ਦੂਰੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਉਸ ਇਕੱਠ ਆਲ਼ੇ ਪਾਸੇ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖਿਆ।ਸਿਰ ’ਤੇ ਟੋਪੀ, ਦਾੜ੍ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਓਵਰ ਕੋਟ ਪਾਈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨੀਝ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਿਆਣ ਗਿਆ ਕਿ ਆਹ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਛੋਟਾ ਹਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ।ਛੋਟੇ ਬਿੜਕ ਰੱਖਦੇ ਨੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ।ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਕੌਣ ਵੇਖ ਰਿਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਸਤ ਚਾਲੇ ਟੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਰਮਤੇ ਸਾਧ ਵਾਂਗੂੰ।

ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਏਸੇ ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਸੈਕਟਰ 70, ਮੁਹਾਲੀ ਸ਼ਬਦੀਸ਼ ਤੇ ਸੁਚੇਤਨਾ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ‘ਸੁਚੇਤਨਾ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਐਕਟਿੰਗ’ ਦੀ ਨਾਟਸ਼ਾਲਾ ਅੰਦਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਭਾਅ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ’ਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਨਾਟਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਬੇਸਮਿੰਟ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਗੇਟ ਦਾ ਬੂਹਾ ਜਦੋਂ ਫੜੱਕ ਦੇਣੇ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣਿਉਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਆ ਧਮਕਿਆ।ਸਬੱਬੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ‘ਚਾਨਣ ਦਾ ਛੱਟਾ’ ਗੀਤ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਰਸੀ ’ਤੇ ਵਿਛਦਿਆਂ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਉਹ ਗੁਰਾਇਆ, ‘ਓਏ ਸ਼ਬਦੀਸ਼! ਆਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਗੀਤ ਲਾਈ ਬੈਠਾਂ ਤੂੰ।ਲੈ’ਬੀ ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਹੋ’ਗੇ ਅਮਰ, ਆਉਣਾ ਸਕਾਰਥ ਹੋ ਗਿਆ.. ਹਾਹਾਹਾਹਾ।’

‘ਸੁਚੇਤਕ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਐਕਟਿੰਗ’ ਨਾਟਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋਇਆ, ਚਾਹ ਦੇ ਪਿਆਲੇ ਵੇਲੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸੰਧੂ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਚਿਤਵਿਆ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਾਦ ਤਾਂ ਦੇਣੀ ਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਆਂਹਦਾ, ‘ਕਦੋਂ ਆਵੇਂਗਾ ਘਰ?’

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ‘ਸ਼ਾਇਦ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਆ ਜਾਵਾਂ?’ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਨੀਝ ਨਾਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਉੱਤਰ ਉਡੀਕਣ ਲੱਗਾ।

‘ਠੀਕ ਹੈ, ਫੋਨ ਕਰ ਲਵੀਂ ਪਹਿਲਾਂ।’ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹਨੇ ਖੂੰਡੀ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਉੱਠਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਫੋਨ ਕੀਤਾ, ਅੱਗੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ ‘ਹੈਲੋ..ਕੌਣ ਬੋਲਦੈਂ?’

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ‘ਬਾਬਿਓ...ਮੈਂ ਅਮਰਜੀਤ ਬੋਲਦਾਂ, ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਬਦੀਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ’ਤੇ ਮਿਲੇ ਸੀ।’

‘ਓ ਅੱਛਾ ਅੱਛਾ, ਜਿਹੜਾ ਤੈਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਢਿਆ ਵਿਐ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਲੈਣ ਦਾ...ਕਦੋਂ ਜੇ ਆਏਂਗਾ?’

‘ਲੱਗਭੱਗ ਬਾਰਾਂ ਕੁ ਵਜੇ...ਬਾਕੀ ਜਿਹੜਾ ਥੋਨੂ ਫਿੱਟ ਬੈਠਦੈ ਉਹੀ ਦੱਸ ਦਿਓ।’

‘ਠੀਕ ਐ ਠੀਕ ਐ....ਓ ਸੱਚ ਅੱਜ ਤਾਂ ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਵਿਐ, ਅੱਜ ਨਾ ਆਈਂ, ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ।’

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਫੋਨ ਕੀਤਾ, ਫੇਰ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਣੈ।...ਮੈਂ ਵੀ ਸੋਚਿਐ ’ਬੀ ਆਹ ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਆਲੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿੱਢਿਐ, ਠੀਕ ਹੀ ਵਿੱਢਿਐ..ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਰੁਖੜੇ ਨੇ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਕਾਲ ਦੀ ਨੈਂਅ ’ਚ ਰੁੜ੍ਹ ਜਾਣ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਮੈਂ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅੱਤ ਦਰਜੇ ਦਾ ਘੌਲ਼ੀ, ਹੁਣ ਏਸ ਕੰਮ ਦੀ ਲਿੱਲ ਉੱਠੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਕਰ ਹੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਐ। ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਅੰਦਰੋਂ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਲੇਖਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ... ਜੇ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣੀ ਤਾਂ ਫੇਰ! ..ਫੇਰ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ ਗੱਲ ਨਾ ਬਣੀ ਤਾਂ ਕੰਮ ਸੰਤੋਖ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ, ਆਪਾਂ ਕਿਹੜਾ ਸੁੱਖ ਸੁੱਖ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੱਖ਼ਤੇ ਈ ਮੈਂ ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਖੜਕਾਈ ...‘ਹੈਲੋ..ਕੌਣਅ?’

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ‘ਮੈਂ ਅਮਰਜੀਤ ਬੋਲਦਾਂ, ਠੀਕ ਚਾਰ ਵਜੇ ਥੋਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਊ।’ ਮੈਂ ਵੀ ਧਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਾਣ ਬਾਰੇ, ਮੈਨੂੰ

2010 ’ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ

ਆਪਣੇ ਘੌਲ਼ੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਸੋਚਿਆ ਤੱਤਾ ਤਵੈ ਹੋਇਆ ਵਿਐ, ਰੋਟੀ ਥੱਪ ਈ ’ਲੋ।ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਬਾਲ੍ਹਾ ਸੋਚਣ ਦਾ ਟਾਈਮ ਨ੍ਹੀ ਦਿੱਤਾ।

‘ਹਾਂ.. ਹਾਂ.. ਆ ਜਾ ਆ ਜਾ...ਫੇਸ ਨੌਂ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤਰਾਨਮੇਂ, ਸੀਟੀ ਮਾਰ ਕੇ ਚੁਬਾਰੇ ਚੜ੍ਹ ਜੀਂ...ਮੈਂ ਉਡੀਕੂੰਗਾ ਚਾਰ ਵਜੇ।’

ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਬੰਦਾ ਖਾਸਾ ਈ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਐ, ਗੱਲਬਾਤ ਆਪਣੀ ਵਧੀਆ ਰਹੂ...ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਕਾਰ ਚੱਕੀ, ਠੀਕ ਚਾਰ ਕੁ ਵਜੇ ਫੇਸ 9 ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

‘ਪਹੁੰਚਣ ਲੱਗਿਆਂ ਸਮੱਸਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਆਈ?’ ਆਪਣੀ ਸਿਰ ਦੇ ਅੱਗਿਉਂ ਆਈ ਟੋਟਣ ’ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਿਆਂ ਉਸ ਪੁੱਛਿਆ।

‘ਓ ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਆਉਣੀ ਸੀ, ਆਹ ਰੱਬ ਦਾ ਦੂਤ ਜੀ ਪੀ ਐੱਸ ਸਿਸਟਮ ਹੈਗਾ, ਇਹ ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ, ਮਰਜ਼ੀ ਇਹਦੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਲੈ ’ਜੇ।’

ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਉਹਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਠਹਾਕਾ ਮਾਰਿਆ—‘ਹਾਂ ਗੱਲ ਸਹੀ ਸੁਣਾਈ ਐ।’

ਮੇਰਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ, ਮੁਹਾਲੀ ਸ਼ਿਫ਼ਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ, ਪਿਛੋਕੜ ਪੁੱਛਿਆ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ ਪੁੱਛੀ...ਮੈਂ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਬੱਚਾ ਬਣ ਕੇ ਜੋ ਪੁੱਛਿਆ, ਦੱਸਦਾ ਗਿਆ।

ਸਾਹਮਣੇ ਲੱਗੀ ਫਰੇਮ ’ਚ ਜੜੀ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਉਂਗਲ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, ‘ਆਹ ਮੇਰਾ ਪਰਵਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕੱਦ ਦਾ ਮੈਂ ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ ਮੇਰੀ ਹਮਸਫ਼ਰ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਖੱਬੇ ਲੰਮਾ ਮੁੰਡਾ ਇਹ ਸਕੈਟਰਿਸਟ ਹੈ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੇ ਸੱਜੇ ਸਿਰੇ ’ਤੇ ਲੰਮੀ ’ਜੀ ਕੁੜੀ, ਇਹ ਮੇਰੀ ਧੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਆਸਟਰੇਲੀਆ।’...ਮੈਂ ਸੋਹਣੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਦਾਦ ਦਿੱਤੀ।

‘ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਪਲਿਆਂ ਪੰਡੋਰੀ, ਓਥੇ ਹੀ ਸਕੂਲੇ ਪੜ੍ਹਿਆਂ। ਜਦੋਂ ਸੱਤਵੀਂ ’ਚ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖ ਕੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਟੇਜ ’ਤੇ ਸੁਣਾਈ।ਜਦੋਂ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਉਤਰਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰਾ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਆਹਦਾ ‘ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਕੀਹਦੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਐ?’ ਮੈਂ ਹੁੱਬ ਕੇ ਕਿਹਾ, ‘ਜੀ ਮੇਰੀ ਐ ਜੀ।’.. ‘ਅਮਰਜੀਤ ਉਹਨੂੰ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ’ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਨ੍ਹੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ ਜਾਣੀ ਦੀ ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।’...ਇਹ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਉਹਦੇ ਚਿਹਰੇ ’ਤੇ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਝਲਕ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ ।

ਫੇਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਮੋਢੇ ’ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਆਂਹਦਾ, ‘ਇਹ ਮੇਰਾ ਕਵੀ ਬਣਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬੀਜ ਸੀ।’

ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ, ਫੇਰ ਝੱਟੇ ਈ ਆਪਣੀ ਚੁੱਪ ਤੋੜਦਿਆਂ ਬੋਲਿਆ, ‘ਜਦੋਂ 1957 ’ਚ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਮੈਂ ਫਗਵਾੜਿਉਂ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਆਰਟ ਐਂਡ ਕਰਾਫਟ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਡਰਾਇੰਗ ਟੀਚਰ ਲੱਗ ਗਿਆ।ਐਥੇ ਤੇਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ ਗਿਆਨੀ ਦਾ ਕਾਲਜ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਐਥੋਂ ਗਿਆਨੀ ਵੀ ਕਰ ਲਈ।’

‘ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਕਦੋਂ ਛਪੀ?’ ਮੈਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਤਰਕਸ਼ ’ਚੋਂ ਤੀਰ ਛੱਡਿਆ।

ਉਹ ਸੋਫ਼ੇ ’ਤੇ ਟੇਢਾ ਪਿਆ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਗਿਆ, ‘ਅਜੇ ਮੈਂ ਲਵੀ ਜਿਹੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ, ਮਸਾਂ ਵੀਹ ਇੱਕੀਆਂ ਦਾ, ਦਾੜ੍ਹੀ ਫੁੱਟ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ, 1963 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਸ਼ਗਨ’ ਛਪੀ।’

‘ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਕਿਤਾਬ ਛਪੀ, ਫੇਰ ਤਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਬੜਾ ਹੋਣੈ?’ ਮੈਂ ਪੈਂਦੀ ਸੱਟੇ ਸੁਆਲ ਦਾਗਿਆ।

‘ਉਤਸ਼ਾਹ ਆਖਿਆ ਬੜਾ ਆਖਿਆ, ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਪੈਰ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਉਠ ਉੱਠ ਉਤਾਂਹ ਨੂੰ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਘੱਟ ਈ ਨਾ ਸਮਝਾਂ।’ ਅੱਖਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਦਿਆਂ ਉਸ ਮੇਰੇ ਵੰਨੀਂ ਝਾਕ ਕੇ ਆਖਿਆ।

ਫੇਰ ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹੱਸਿਆ, ‘ਦਰਅਸਲ ਅਮਰਜੀਤ, ਇਹ ਸੌਂਹਰੀ ਦੀ ਉਮਰ ਈ ਮਛੋਰਮੱਤੀਆ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਜੇ ਕੋਈ ਏਸ ਉਮਰੇ ਪਿਆਰ ਵੀ ਕਰਦੈ ਨਾ, ਉਹਨੂੰ ਐਂ ਲੱਗਦੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੋਹਣੀ ਤੀਵੀਂ ਬਸ ਇਹੀ ਐ ਜੀਹਨੂੰ ਮੈਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤੈ..ਬਸ ਉਮਰ ਉਮਰ ਦਾ ਤਕਾਜ਼ੈ।’

ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ‘ਫੇਰ ਮੇਰੇ ਜਲਦੀ ਪੈਰ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਟਿਕ’ਗੇ ਤੇ ਮੈਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋਹਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।’

ਫੇਰ ਮੇਰੀ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 1967 ਵਿੱਚ ‘ਸਫ਼ਰ ਤੇ ਸੂਰਜ’ ਦੂਜੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਆਈ।

ਆਪਣੇ ਮੱਥੇ ’ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਿਆਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਬੋਲ ਖਿੱਚ ਕੇ ਕੱਢੇ ਹੋਣ, ‘ਦੁਨੀਆ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਬਦਲੀ-ਬਦਲੀ ਲੱਗੀ। ਰੁਮਾਂਸ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਯਥਾਰਥ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ’ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।’

‘ਟੋਨੀ ਸਿਆਂ ਚਾਹ ਆ’ਗੀ, ਲੈ’ਬੀ ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਚੱਕ ਤੇ ਆਹ ਬਿਸਕੁਟ ਚਾਹ ’ਚ ਡਬੋ ਡਬੋ ਛਕ,

ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸਨੇਹ ਪ੍ਰਭਾ ਨਾਲ

ਬਾਕੀ ਗੱਲਾਂ ਆਪਾਂ ਚਾਹ ਦੇ ਪਿਆਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਰਾਂਗੇ— ਗੱਪਸ਼ੱਪ ਵਿਦ ਟੀ—ਹੈਂਅ ਏਦਾਂ ਈ ਐ ਨਾ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਗਲਬਾਤ ਦਾ ਟ੍ਰੈਂਡ..ਹਾਹਾਹਾ।’

‘ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਾਂ ਛਪ ਗਈਆਂ, ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ ਵੀ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਹੈ?’ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧੱਕਿਆ।

‘ਹਾਂਅ...ਲੈਅ..ਆਪਾਂ ਵਿਹਲੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਬਹਿਣ ਆਲ਼ੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ 1962 ’ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤਲਵੰਡੀ ਚੌਧਰੀ ਡਰਾਇੰਗ ਟੀਚਰ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਜਦੇ ਈ ਵਾਇਆ ਬਠਿੰਡਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੇ ਬੀ ਏ ਕਰ ਲਈ, ਐਥੇ ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਰਿਹਾ।ਪਿੰਡ ’ਚ ਈ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਂ, ਆਪੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ’ਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਥੱਪਿਆ ਕਰਾਂ।ਸਾਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਸੀ, ਪਿੰਡ ’ਚ ਦੁੱਧ, ਮੱਖਣ ਆਮ ਸੀ..ਊਂ ਵੈਸੇ ਸੀ ਮੌਜ।’ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ-ਕਹਿੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸੱਠ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਮੈਨੂੰ ਐਂ ਸੀ ਬਾਬਾ ਕਿਤੇ ਸੱਠ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰੇ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ ਹੀ ਨਾ ਘੁਮਾਈ ਫਿਰੇ।ਮੈਂ ਝੱਟ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੂਈ ਨੂੰ ਸੱਠ ਸਾਲ ਅੱਗੇ ਲੈ ਆਇਆ, ‘ਕਾਲਜ ਲੈਕਚਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਹੋ, ਅੱਗੇ ਫੇਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੀ?’

‘1966 ਤੋਂ 68 ਤੱਕ ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਐੱਮ.ਏ. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ’ਚ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ’ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।’

‘ਸਕੂਲ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਲਈ?’ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

‘ਹਾਂ, ਛੁੱਟੀ ਲਈ। ਐੱਮ.ਏ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1969 ’ਚ ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗਾਨਾ ਕਾਲਜ ’ਚ ਲੈਕਚਰਾਰ ਲੱਗ ਗਿਆ।’ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਉਹਨੇ ਫੌਰੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

‘ਹਾਂ ਸੱਚ, ਐੱਮ.ਏ. ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਸਬ-ਐਡੀਟਰ ਦੀ ਸੌ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨੇ ’ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ।ਸਵੇਰੇ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਲਾਸਾਂ ਲਾਉਂਦਾ ਤੇ ਦੋ ਤੋਂ ਸੱਤ ਵਜੇ ਤੱਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ।ਅੱਠ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੰਥਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ‘ਕੌਮੀ ਦਰਦ’ ਵਿਚ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨੇ ’ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਜਾ ਕੀਤੀ, ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।’

‘ਤੁਸੀਂ ਰਘਬੀਰ ਸਿਰਜਣਾ, ਤੇਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ, ਹਰਭਜਨ ਹੁੰਦਲ ਨਾਲ ਵੀ ਰਹੇ।ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੁਹਾਡੇ ’ਤੇ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੋਣੈ? ’ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

‘ਹਾਂ..ਹਾਂ.. ਬਿਲਕੁਲ।ਮੇਰੀ ਤਾਉਮਰ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ’ਤੇ ਏਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਅਸਰ ਰਿਹੈ।ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਐਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਸੀ ਕਿ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜਵਾਦ ਬਸ ਆਇਆ ਲੈ।’

ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਰੁਕ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਨੀਝ ਨਾਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਫੇਰ ਬੋਲਿਆ, ‘ਰੁਮਾਂਸ ਖਾਸਾ ਈ ਹਾਵੀ ਸੀ।’ ਉਹ ਮੁਸਕਰਾਇਆ।

‘ਹੁਣ ਉਸ ਰੁਮਾਂਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੈਂਦੇ ਹੋ?’ ਮੈਂ ਕੁਰੇਦਣਾ ਚਾਹਿਆ।

‘ਹੁਣ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾਂ, ਅਨਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਂ ਬੋਲਣਾ ਲੇਖਕ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ, ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਵੀ ਹੈ।’ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

‘ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਅੰਦਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਦਖਲ ਹੋ ਚੁੱਕਿਐ, ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਥਾਂ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਤਪਾਦਨ ਬਹੁਤ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵੱਡੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਮਾਈਕਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।ਇਹਨਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਿਆਂ ਅੰਦਰ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਰਹੇਗੀ?’ ਮੈਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਰੁਖ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ।

ਉਹਨੇ ਕੁੱਝ ਪਲ ਸੋਚਿਆ ਤੇ ਖੂੰਡੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ’ਤੇ ਥੱਪਥਪਾਉਂਦਿਆਂ ਏਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ, ‘ਇਕ ਸੱਚੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਹਿਰਾ ਦੇਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦੈ, ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਅੱਜ ਵੀ ਏਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾਂ।’

ਮੈਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਖਿਸਕਾਇਆ ਤੇ ਉਹਦੀਆਂ ਹੋਰ ਛਪੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਿਆਂ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੋੜਾ ਦਿੱਤਾ।

‘1967 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1987 ਵਿੱਚ ਵੀਹ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ‘ਗੰਗਾ ਦਰਦ’ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਪਿਆ।ਫੇਰ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 1998 ਵਿਚ ‘ਆਵਾਜ਼’ 2005 ਵਿਚ, ‘ਹੁਣ ਧੀਆਂ ਦੀ ਵਾਰੀ’ ਤੇ ‘ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਰੁੱਤ’ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਪੇ।’ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਸ ਪੱਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ।

‘ਤੁਸੀਂ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਬਤੌਰ ਲੈਕਚਰਾਰ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ, ਕਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ?’ ਮੈਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਮ-ਸਥਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ।

‘ਜੁਲਾਈ 1969 ਤੋਂ ਅਗਸਤ 1973 ਤੱਕ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਪੱਟੀ ਰਿਹਾ, ਫੇਰ ਮੈਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ’ਚ ਰਿਹਾ। ਸੰਨ੍ਹ 82 ਤੋਂ 84 ਤੱਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਏਸ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਜੋ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਲੈਕਚਰਾਰ ਸੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਬਦਲੀ ਹੋ ਗਈ।ਫੇਰ ਮੈਂ ਕਪੂਰਥਲੇ ਦੁਬਾਰਾ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ’ਚ ਰਿਹਾ।ਏਦਾਂ ਚੱਲਦੇ-ਚੱਲਦੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੋਂ ਸੰਨ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਿਆ।’ ਉਸ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੱਥ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ।

‘ਰਚਨਾਵਾਂ ’ਤੇ ਕੋਈ ਐਵਾਰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ?’ ਮੈਂ ਲੇਖਕ ਦੀ ਜਮਾਂਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਜੋਖਣਾ ਚਾਹਿਆ।

‘ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਪੁਰਸਕਾਰ 2005 ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ।ਏਦਾਂ ਹੀ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ, ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।ਉਦੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ 2010 ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਵੀ ਦਾ ਵਕਾਰੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ।’ ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਅਦਬ ਨਾਲ ਝੁਕਿਆ। ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅਦਬ ਮਹਿਸੂਸ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਾ ਭੋਲ਼ਾ ਪੰਛੀ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਿਆ।ਮੈਂ ਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉੱਧੇ ਕਵੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਰੂਬਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾਂ।

ਉਸ ‘ਰਸੀਆਂ ਨਿਮੋਲੀਆਂ’, ‘ਗੀਤ ਦਾ ਬੇਦਾਵਾ’, ‘ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ’, ‘ਪਾਣੀ ਤੇ ਪੁਲ’ ਹੋਰ ਛਪੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਦੋ ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਛਪੀਆਂ।

ਮੈਂ ਛੇੜਨਾ ਚਾਹਿਆ, ‘ਹੁਣ ਚੁਰਾਸੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰੇਂ ਵੀ ਕੋਈ ਪੁਸਤਕ ਛਾਪ ਕੇ ਡੰਡ ਬੈਠਕ ਕੱਢੀ?’

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਪਈ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਸੂਹੀ ਲਾਟ’ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਮੇਜ਼ ’ਤੇ ਮਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ‘ਆਹ ਵੇਖ ਝੱਟੇ ਦੇ ਸਿਰ ਅਰਗੀ।ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਅੰਦਰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਈਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਛਾਪਿਐ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਾਡੇ ਆਲ਼ਾ ਕਦੋਂ ਘੋਗਾ ਚਿੱਤ ਹੋ’ਜੇ, ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕੋ ਜਿਲਦ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹ’ਤਾ....ਹੋ ਗਿਆ ਫੇਰ ਕੰਮ ਫਤਹਿ।’

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ‘ਸਾਡਾ ਵੀ ਹੁਣ ਇੰਟਰਵਿਊ ਆਲ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕੰਮ ਫਤਹਿ—ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਆਕਾਲ।’

‘ਤੂੰ ਵੀ ਬੜਾ ਘੁਤਿੱਤੀ ਐਂ, ਗੱਲ ਕੱਥ ਦਾ ਅੰਤ ਵਧੀਆ ਕੀਤੈ।’ ਉਹ ਠਹਾਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਸਿਆ।

ਸੰਪਰਕ : 94163-55918

ਕਿਊਬਾ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਲਏ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਕਿਊਬਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੋ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ ’ਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਚਾਹੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਹਨ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਵਰਗੇ ਵਿਕਸਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਮੰਦਾ ਹਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਲਤ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਹੋਰ ਵੀ ਨਿੱਘਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਆਦਿ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, 6-6 ਮਹੀਨੇ ਵਾਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਤੀਸਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ! ਪੜ੍ਹਾਈ ਭਾਵ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਮੁਤਾਬਕ ਕੰਮ ਮਿਲੇ। ਉਹ ਵਿਹਲਾ ਨਾ ਰਹੇ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵੇਲੇ ਭਾਵ 1990-91 ਤੱਕ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸੋਚ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਬਲ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਭ ਸਹਿਜੇ-ਸਹਿਜੇ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਪਤ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ‘ਲੱਖਾਂ ਹੱਥ ਤੇ ਸਿਰ

ਯਾਤਰਾ ਬਿਰਤਾਂਤ-2

ਮੱਖਣ ਕੁਹਾੜ

ਬੇਕਾਰ-ਕੌਮ ਦੀ ਦੌਲਤ ਰੁਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ!’ ਕਿਊਬਾ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਰੱਖ ਕੇ ਉੱਕਾ ਹੀ ਕਿਧਰੇ ਗਲ਼ੀਂ-ਬਾਜ਼ਾਰੀਂ ਨਹੀਂ ਰੁਲਣ ਦੇਂਦੀ। ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਜਿਸ ਵੀ ਕੰਮ ਦੀ ਉਸ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੰਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੰਮ ਵੀ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦਾ ਉਥੇ ਵਿਹਲਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਔਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਦ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਕੰਮ ਟੂਰਿਸਟ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਕਾਰਖ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੱਗਭੱਗ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖ਼ਾਹ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਮ ਵਰਕਰ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵ ਅੰਤਰ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਥੋੜ੍ਹਾ। ਜੇ ਆਮ ਵਰਕਰ ਨੂੰ 5-6 ਹਜ਼ਾਰ ਪੈਸੇ (ਕਿਊਬਾ ਕਰੰਸੀ) ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ 7-8 ਹਜ਼ਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ-ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ 9-10 ਹਜ਼ਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਕੁੱਝ ਮੁਫ਼ਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇੰਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਭੇ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ’ਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਚੌਥਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਖ਼ੁਰਾਕ ਦਾ, ਅੰਨ-ਪਾਣੀ ਦਾ। ਕਿਊਬਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਡੀਪੂ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਨੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਅ ਹਨ, ਓਨਾ ਰਾਸ਼ਨ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 7 ਕਿੱਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਦੇ ਹਿਸਾਬ। ਚਾਵਲ, ਖੰਡ, ਲੂਣ, ਤੇਲ, ਮਸਾਲੇ, ਦੁੱਧ, ਚਾਹ ਪੱਤੀ ਆਦਿ-ਆਦਿ, ਜੋ ਵੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਖ਼ਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ। 7 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੀਕ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੀਡ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਲਈ ਦੁੱਧ ਆਦਿ ਤੇ ਪ੍ਰਸੂਤਾ ਛੁੱਟੀ ਵੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਸਮੇਤ। ਕਿਊਬਾ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਊਬਾ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਹਰ ਵਸਤ ਸਸਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਟੂਰਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਰੇਟ ’ਤੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਹਰ ਪਰਵਾਰ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 300 ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨਾ ਭਾਵ ਲੱਗਭੱਗ ਫਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਜੋ ਚਾਹੇ ਵਰਤੇ। ਉਂਝ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕਮੀ ਹੈ, ਕੱਟ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਕਮੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਲਰ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਹਵਾਈ ਭਾਵ ਪੱਖਿਆਂ ਦੇ ਪਲਾਂਟ ਹੋਰ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਾਈ-ਫਾਈ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਨੈੱਟ ’ਤੇ 300 ਪੈਸੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ। ਕੋਈ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ’ਚੋਂ ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਲੈ ਲਵੇ, ਪਰ ਕਿਊਬਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ’ਤੇ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੀੜਾ ਕੱਪੜਾ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਪਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਮਹਿੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਮੀਟ ਵਗੈਰਾ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਲੈਣ ਦਾ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ਮੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਖ਼ਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕਿਊਬਾ ਵਿੱਚ ਖੰਡ, ਮਕਈ, ਫ਼ਲ, ਕੱਚਾ ਤੇਲ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਣਿਜ ਭਾਵ ਜੋ ਵੀ ਵਾਧੂ ਵਸਤਾਂ ਹਨ, ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਤੇਲ, ਦਵਾਈਆਂ, ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਆਦਿ ਬਾਹਰੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਿਊਬਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਰਾਸ਼ਨ ਬਹੁਤਾ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਇਹ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ, ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ’ਤੇ ਹੀ ਧਰਿਆ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਡ-ਡੇ-ਮੀਲ ਖਾਣਾ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀਆਂ, ਪੈੱਨ ਪੈਨਸਿਲਾਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਸਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਪ ਲੈਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪਹਿਲਾਂ 60 ਸਾਲ ਔਰਤ ਅਤੇ 65 ਸਾਲ ਮਰਦ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ 5-5 ਸਾਲ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਂਝ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੇਵਾ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਰਲੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੇਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਕਾਇਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੀ ਕੋਈ ਇਸ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਹਿੰਗਾਈ ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਕਿ ਜੋ ਵਸਤੂ ਪਹਿਲਾਂ 3-4 ਪੈਸੇ ਦੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ 5-6 ਪੈਸੇ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਂਝ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੈ। ਸਭ ਲੋਕ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਲੱਭੇ।

ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿੱਪ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਜੋ ਟੈਕਸੀ ਆਦਿ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੇਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਗ਼ਲਤ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਂਝ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨੇ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ’ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਟੈਕਸ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਕਿਊਬਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਲੜਕੀਆਂ-ਲੜਕੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਥਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਲਿਵਿੰਗ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿੱਪ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਤਲਾਕ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਹ ਵਪਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਵਲ਼ ਫ਼ਰੇਬ ਜਾਂ ਟਿੱਪ ਨਾਲ ਕਮਾਏ ਡਾਲਰ ’ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਈ ਥਾਈਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਡਾਲਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਸੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਅਗਲਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ਰਿਹਾਇਸ਼। ਕੁੱਲੀ, ਗੁੱਲੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੁੱਲੀ। ਕਿਊਬਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਇੱਕ ਵੀ ਪਰਵਾਰ ਛੱਤ ਦੇ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨਕਲਾਬ ਸਮੇਂ ਜੋ ਕੁੱਝ ਮਾਲਕਾਨਾ ਮਕਾਨ ਸਨ, ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਉਹ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪਰਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਮਰੇ, ਇੱਕ ਰਸੋਈ, ਬਾਥਰੂਮ ਤੇ ਬਰਾਂਡੇ ਵਾਲੇ ਘਰ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਛੱਤ। ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ’ਚੋਂ ਕੰਕਰੀਟ ਦੀ ਛੱਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਿਊਬਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਰਕਾਰੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦਾ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਖ਼ਰੀਦ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਉਹ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਲਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ।

ਕਿਊਬਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਕੰਮਲ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਨਿਰੋਲ ‘ਧਰਮ-ਨਿਰਲੇਪਤਾ’ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਉੱਕਾ ਹੀ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਕੁੱਝ ਪਾਦਰੀ ਘਰ-ਘਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ। ਪਾਦਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ’ਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਸੋਚ ਪਰਬਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੇ।

ਕਿਊਬਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਜਿੱਥੇ ਚਾਹੇ ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ, ਮਾਰ-ਧਾੜ, ਲੜਾਈ-ਝਗੜਾ ਵੇਖਣ-ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਏਥੋਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤ ਪੁਰ ਅਮਨ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨੇ ਤਾਈਦ ਕੀਤੀ ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਵੀ।

ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਹੋਈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਊਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੂਰਿਸਟ ਇੰਡਸਟਰੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੂਰਿਸਟਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਅਥਾਹ ਆਵਾਜਾਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਏਥੇ ਹੋਟਲਾਂ ’ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੂਰਿਸਟਾਂ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਾਹਰਲੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਤੇ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ-ਮਸਲਿਆਂ ’ਤੇ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਥਾਹ ਅਤੇ ਅਚੰਭਤ ਹਨ, ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜੋਟੀਦਾਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਊਬਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸਖ਼ਤ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਕਮੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਂਝ ਕਿਊਬਾ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਕੁੱਝ ਨਿੱਕੇ-ਮੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹਨ।

ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ-ਕਿਧਰੇ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਥੋੜ੍ਹੀ ਬੇਚੈਨੀ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਚੈਨੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪਲ-ਪਲ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਏਸ ਮੁਲਕ ਵੱਲ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਮੌਕਾ ਲੱਭਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਚੈਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਬੇਚੈਨੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਢਾਂਚਾ ਤੋੜਨ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਊਬਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਮੁਦੱਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਊਬਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਰਨਾ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਕੋਈ ਵੀ ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੈਨੇਜ਼ੂਏਲਾ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਮੁਲਕਾਂ ’ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੰਝ ਜੇ ਵਿਆਪਕ ਸੰਸਾਰਕ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਿਊਬਾ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਰਗਮਈ ਧਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਖੁਸ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

‘ਬਾ ਮੁਲਾਹਜ਼ਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ’ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਊਬਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਪੱਖੀ ਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ-ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਡਟੇ ਹੋਏ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਡਟ ਕੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਲੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੋਟੀਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਆਂ ਆਰਥਕ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਤੋੜ ਕੇ ਕਿਊਬਾ ਨਾਲ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਊਬਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਸੋਨ ਮੱਛੀ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਗਰ ਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਂਦੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੁਫ਼ੇਰੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਮਗਰਮੱਛਾਂ ਨੇ ਘੇਰਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਸਾਗਰੀ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੀਆਂ ਘੁੰਮਣ-ਘੇਰੀਆਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਡੋਬਣ ਲਈ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ।

ਕਿਊਬਾ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਉਹ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਚੀ ਗਵੇਰਾ ਤੇ ਫੀਦਲ ਕਾਸਤਰੋ ਨੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਵਕਤ ਇੱਕ ਸਵਰਗ ਰੂਪੀ ਚਮਕਦੇ ਧਰੂ ਤਾਰੇ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਕਾਸ਼! ਇਹ ਬੱਦਲਾਂ ਓਹਲੇ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਓ ਸਾਰੇ ਖੱਬੀ ਤੇ ਸੂਹੀ ਸੋਚ ਦੀ ਅਟੱਲ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਰੱਖਣ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰੀਏ।

(ਸਮਾਪਤ)

ਸੰਪਰਕ : 95013-65522